

-YUSU A -MCNANYU

A NUNU-TEBLL

-Yusu lee la 'a -mcnanyu nt, -e mɔ, Nyisva di =nv 'a -Hihiu 'nt -nyi

1 1-Na 'wio Teofili. 'Kì 'lì 'na yi-hecrien 'kwli, 'n lee -mv -tebli a pepe
-mv', -Yusu 'Klìsv ni la nt, kɔ, -te ε ni la nyibli a tɔɔle, kue la 'lì bv,
2-bv mu -mumu, -bv ye -nyrɔwɔ -mv' kì, -e kɔ 'kwli Nyisva nu la-a, -Yusu
a 'mv 'e mu la 'lì yakɔ 'kwli. 'Tì- ε 'mv la mu, nyibli -mv', ε -ha la 'lì, 'kì
bv -he la 'a -mcnanyu, 'e lee la -nv le'bɔɔwin, 'kì 'lì Nyisva a -Hihiu a 'klì
'kwli. 3-Te ε 'kv, 'tì- ε 'hru 'klɔ, 'kì 'lì -nyrɔwɔ a -wlì nt 'hven 'kwli, 'kì ε
'hru =nv yre, 'e tɔɔ =nv=, -e mɔ, ε 'hru 'klɔ, 'tì -te Nyisva ni nyibli a win a
kukɔole, ε nɔ- kɔ -tì ε tɔɔ =nv.

4-Nyrɔwɔ =dv 'kwli, -te -Yusu nt la 'lì 'a -mcnanyu 'nyi de, -e -bì ε yi la
=nv 'nt ti, ke- ε pi la: «A 'nì 'hlɔɔ 'lì 'dɔɔ -bv, -e mɔ Jrusre -mɔ le, kεε, ba
-ple Nyisva a -Hihiu, Nyisva a 'mv, ε pv le, ε di 'a mv -nyi, =wì yi, -te 'n nu
la 'aan leele. 5 Saan -mɔ -bì, 'nie, ε nɔ- ε pv 'a mv 'lu le, kεε, 'kì 'lì -nyrɔwɔ
gbi 'kwli, Nyisva di -nyi 'a mv 'a -Hihiu.»

-Te -Yusu mu la 'lì yakɔ 'kwli

6 Nyibli -mv', -v =gbee 'v -Yusu 'hvi, v -tva 'a le'betile, v wen: «Kukɔnyɔ
o, -a mv Yisraekvɛ, -bì ti -bv 'yri, 'kì -di 'lì -a mv Romakvɛ a 'klì bv -ha, -e
di-e nu, -a mv ni -do, -a 'mv -aan 'blugba -naa -ni?» 7-E -bì -Yusu =tu =nv
=wɔɔn, ε wen: «Ti -mv', -e kɔ 'yri -tebli a 'mv, ε di 'lu -mɔ mu, a 'yì yi -blee
-ni, ba yi-e, -e nu=o, -aan 'Bai Nyisva, nɔ- wa ti a 'mv 'nyre, -te ε nu 'a
-huhua. 8 Ti -mv' -kɔ 'yri Nyisva a -Hihiu di 'v 'a mv ke' bi, a di kɔ 'klì, 'kì
ba lee nyibli -tebli a pepe -mv', a 'ye 'kì 'v 'na -ta'. Ba na 'na -tì -mɔ le, 'kì
'ne- Jrusredɔ 'kwli, ba mu 'lì Sudeblugba kɔ Samaliblugba a pepe kì -we,
ba bi 'klɔ a pepe kì, ba na 'na -tì -mɔ le.»

9-Te ε -yre 'kì, -e -bì ε -tva 'lì yakɔ a 'kwlimumuo. 'A -mcnanyu yi 'v=υ
-mɔ le nt te, 'nuŋma 'e -hli =nv=υ 'yì kì, 'v 'kee 'a 'yiye. 10 U nt 'lì yɔ' a letita
'kwli, ti nt -do a ti 'yri, nyibli nt 'hven, -v pv -tebli pυɔpvι 'hvi le, v 'hru

'v -nu 'hvi. Nyibli a 'mv, v mɔ Nyisva a lelenyu -ni. ¹¹Kε- v pi -nu yi: «Galilekue, dε- kɔ -ti 'a nyra mɔ bv, 'a te 'lì yɔ' le 'lì? -Yusu mu 'lì yako 'kwli. -Te a nu 'a 'yiye, ε nu mumuo, ke- ε di didie nu.»

Nyiblo -mv', -ε bi la 'v Judia a -ta'

¹²-Te de a 'mv, ε -hi, -ε -bi -Yusu a -mɔnanyu a 'mv, v =ti 'lì dvgba -mv', -ε mɔ olifieti a dvgba 'lu ni, 'v mu 'lì Jrusredio 'kwli. -Hɔn 'lì Jrusredio 'kwli, -bv mu 'lì dvgba a 'mv 'lu, ε -we 'lì -kiloye ni -do ni. ¹³-Te v nyre 'lì, -ε -bi v 'ya 'lì yɔ'kayu yra, 'v mu 'lì -gblo -mv', -ε kɔ 'kwli v yì la 'lì le 'kukue -ni. Nyibli -ni -tuo a 'mv ki, 'waa 'nyre no- -bv: Pieli, Saan, Saki, Adre, Filipu, Toma, Batelemi, Matie, Alufe a 'yu Saki, Simɔ, -ε ni la 'lì nyibli -mv', -v 'ye ni -hva la Romakue 'nyi, kɔ Saki a 'yu Judi. ¹⁴Nugbi ni 'lì -nu 'nyi le -we, v kɔ Mari, -ε mɔ -Yusu a 'dii, kɔ -Yusu a 'diayi nyibepu 'hven-. 'Waa pepe a 'mv, v nu- yì 'lì -gblo a 'mv 'kwli le 'kukue -ni, 'v de Nyisva.

¹⁵-Nyirɔwo -dv 'kwli, nyibli a -wlì ni -hlon-do, nu- 'kukue le de, 'ki 'v Nyisva a dida -mɔ. Bu ni 'ki 'v bv, -ε -bi Pieli 'du ye', ε wen: ¹⁶«Diayinu -na, -ti -mv', v 'cru la 'lì Nyisvacriɛn 'kwli, ('ki 'v Judia a -ta') ε kɔ bv mu 'lu -mɔ. 'E mɔ -han-ti, Nyisva a -Hihiu 'e naa la 'lì bodio Dafidi 'mv, 'ε 'cru la-a, -ε mɔ, Judia, no- di la -Yusu 'a yraanyibli yì gba, 'ki 'v 'a kvklo a -ta'. ¹⁷-Te -Yusu -nu, 'e -ha 'lì -a mv, 'ki -ba nu Nyisva a -kvan, ke- ε -nu, 'ε -ha 'lì Judia, 'ki bu nu Nyisva a -kvan. ¹⁸-Te Judia a 'mv, ε pu -Yusu 'crekɔnyibli -ji', 'wliye -mv', v 'pee la-a, ε no- ε -nu, 'ε -tɔ -ci, 'ki 'lì -ci a 'mv ki, 'e ble 'lì yɔ', 'e bi -hlɔn, 'a 'kwli 'e -cre, 'a 'ŋmi 'e -gble -teblì 'nyi le. ¹⁹Nyibli a pepe, -v ni 'ne- Jrusredio 'kwli, de a 'mv, -ε mu 'lu -mɔ, v 'wun ni. ε no- nu=o, -ci a 'mv 'v dee -ne Hakedama, 'ki 'lì -Juukuewin 'kwli, ε -hen 'nyre -hlv-ci. ²⁰'E mɔ -tee, de v 'cru la, 'ki 'lì Nyisva a -wlablecrien 'kwli, ε no- -bv:

Nyibli bv hie 'v 'a 'kayu bv,

-ε -dv 'ni 'tie 'lì=1 bv.

'Ya 'v 'lu de, de -bi, v 'cru la, ε no- -bv:

'A -kvan -mv', ε ni la, nyiblo -bi bv nu=o.

²¹⁻²²'A -ti o, -a blee yì, -ba -mvɔ nyiblo le, -ε di 'v Judia a -ta' bi. Nyiblo a 'mv, ε blee yì bv mɔ nyiblodu -mv', -ε kɔ -a mu 'hven-, -v yì la Kukɔnyɔ -wien le kue, kue 'lì ti -mv', -ε kɔ 'yri Saan Batisi pu la -Yusu 'nie 'lu 'yie bv, -bv ye -nyirɔwo -mv' ki, -ε kɔ 'yri Nyisva nu la-a, -Yusu 'e mu la 'lì yako 'kwli. Nyiblo a 'mv, ε kɔ -a mu 'hven-, -a 'mv ki -bibi -ni, -a 'mv nyibli -lee -ni, -ε mɔ, -a yi=e ni, -Yusu -hɔn 'lì 'kvkonyibli 'nyi ni, 'ε 'hri 'klɔ.»

²³'Tì- Pieli 'mv -yre mɔ mu, -ε -bi ε wa nyibli ni 'hven 'nyre. -E -bi a 'nyre mɔ Sosefu, 'v dee -ne Basabasi, -ε -bi a 'nyre 'e mɔ Matiasi. ²⁴-Te v wa 'ki -nu 'nyre le, -ε -bi v da Nyisva ni, v wen: «Kukɔnyɔ o, -mɔ yi nyibli a pepe a -wlì, tɔɔ ne -a mu nyiblo -bv, -ha 'lì, 'ki 'lì nyibli ni 'hven -bv 'nyi,

25 'kì bv nu -Yusu a -mɔnanyɔ a -kvan -mu', Judia hie 'v bv, 'e mu 'lì -te -mu', ε kɔ bv mu 'lì.» 26 -Te v -we Nyisva a dida -mɔ, -ε -bì v pv 'wla, 'wla a 'mu 'e pv 'lì Matiasi a 'nyre. Matiasi a 'mu, ε nɔ- v pv -Yusu a -mɔnanyu ni -pu -tu 'v -do a 'mu kì.

-Te Nyisva a -Hihiu nu la didie

2 1ε kɔ la -Juukve a le'mimle -bì, 'v dèe -ne Patikɔtì. -Te le'mimle a 'mu, 'a -nyrɔwɔ nyre 'v, -ε -bì -Yusu a nyibli 'kukue le, 'kì 'v -te ni -do, 'kì 'lì Jrusredìɔ 'kwli. 2'Kì v ni 'v -te ni -do a 'mu bv, ti ni -do a ti 'yri, -ε -bì v 'win win, 'e -hɔn 'lì yakɔ 'kwli, -wì yì -te duduò bv 'ye ni -hi wen. Win a 'mu, ε kaa 'lì 'kayu a pepe -mu' ble, -ε kɔ bv v 'kukue 'lì le. 3-ε -bì v 'ye -tebli -mu' ni, -ε 'wì- na a -huhli yì, 'e pv dodoyo, 'e =tu 'v =nu 'lu. 4Ke- -ti 'mu, Nyisva a -Hihiu 'e bi 'v nyibli a pepe a 'mu ke', nyibli a 'mu 'v -tva dakɔ a gblegble a win, 'waa 'mumu, v 'yì -yi a pvpvv. Nyisva a -Hihiu a 'mu, ε nɔ- nu=o, 'v pi win a 'mu.

5-ε -bì, 'kì 'lì Jrusredìɔ 'kwli, ε kɔ la -Juukve =dv, -v yì Nyisva =wien kve. -Juukve a 'mu, nv- -hɔn la 'lì 'blvgbi a gblegble kle, -v ni 'ne- 'klɔ a pepe kì, 'v di Jrusredìɔ 'kwli. 6Nyibli a 'mu, 'tì- v 'mu win a 'mu 'win mɔ mu, 'waa -huɔhvì ya cigbe, 'v -di, 'v 'kukue le, 'kì 'v -tuo a 'mu kì. Ε kee 'waa pepe a =wlì le, -kɔtì v yì -Yusu a nyibli 'ni 'ye, 'v pi 'bliwin a gblegble, 'tì- 'a -ne nyiblo, -ε di -tuo a 'mu kì, 'e yì 'a diɔnv a 'bliwin 'win. 7Ε kee =nu =wlì le diakì, v wen: «Bì nyibli -bv, -v yì hle, 'kì 'waa pepe, v kɔ 'lì Galileblvgba 'kwli. Waa 'bliwin mɔ -Juukvewin. 8De- kɔ -tì 'v pi -aan -ne 'bliwin 'lì, -a yì- 'win 'lì? 9'Kì 'ne- -a mu 'nyi nyibli ni 'ne-, 'v -hɔn 'lì Patiblvgbba 'kwli, -v -bì 'v -hɔn 'lì Mediblvgbba 'kwli, kɔ Elamv, kɔ Mesopotami, kɔ Sude, kɔ Kapadɔstì, kɔ Pɔn, kɔ Asi, 10-11 kɔ Flisi, kɔ Pafili kɔ Esipblvgba 'kwli, kɔ Libi a 'blvgbakutì -mu' 'kwli, -ε 'muε Silenidìɔ yre, kɔ Kletiblvgbba kɔ Arabiblvgbba 'kwli, -v -bì 'v -hɔn 'lì Rɔmvdìɔ 'kwli. -U -bì ni 'ne- -a mu 'nyi, 'v mɔ -Juukve, -v -bì 'yì -Juukve 'pa-, kee, v -he -Juukve. Kee, -aan pepe, -a yì 'ni 'win, -te v pi -aan 'bliwin, 'v ne Nyisva a nunu-tebli gbagbi a -ti -mɔ le.» 12Ε kee 'waa pepe le diakì. 'A -tì, de bv di 'lu -mɔ le -hie, v 'ni 'ye=e li=i. Ke- v pipi yre: «De a 'dì -bì de a 'mu, ε =hen 'nyre 'lì?» 13Kee, -v -bì ni 'v, 'v yì -Yusu a nyibli 'caa -ni, v wen: «No ni =nu ni.»

-Ti -bv, Pieli lee dakɔ, 'kì 'lì Patikɔtì a -nyrɔwɔ 'kwli

14Pieli kɔ a 'bio -Yusu a -mɔnanyu ni -pu -tu 'v -do -mu' 'hvɛn-, 'tì- v 'mu -ti a 'mu 'win mɔ mu, -ε -bì v 'du ye', Pieli 'e 'yee 'lì win, 'e yì 'lì nyibli -huɔhvì -mu', -v ni 'v -mɔ -hlee -ni, ε wen: «A mu -Juukve, 'dagbi kɔ Jrusredìɔ a nyibli 'hvɛn-, ba pv 'mu nva yì bv, -ti 'n di -mɔ le na, a 'mu=v 'win. 15'Kì 'lì a mu 'nyi, -v -bì wen 'ni, nyibli -bv, nɔ -ni -nu. Kee, ε 'yì nɔ 'pa-, ε 'ni -nu=o li =nv, -kɔtì 'yrv, nɔ- 'tìε 'ya 'v. 16Kee, -tebli -bv, -ε mi 'lu

-mɔ, Nyisva a winwlɔn-hanyɔ Sveli hla la-a nɪ, ti -bv, -ɛ ne, 'a 'yri =gbvugbe kles. Kε- ε pi la:

¹⁷ Nyisva wen 'nɪ,

le'bɔɔti 'yri, -tèblɪ -bv,

-ɛ di 'lu -mɔ mu, ε nɔ- -bv:

'N di 'na -Hiihu dakɔ a pepe 'nɪ -nyi.

'Aan 'yonu di -he 'na win wlɔn,

υ 'mu -tèblɪ 'ye,

'aan kukunyu di 'ya yanie,

'kti 'v Nyisva a -tèblɪ ki.

¹⁸ 'Na -Hiihu di bi 'v 'na -kuannunyibli a pepe ke',

nyibepu kɔ nvgbi 'hvən-, υ 'mu 'na win wlɔn -he.

¹⁹ 'N di=e 'nɪ nu,

'kti 'lɪ yo' kɔ 'kti 'nɛ- -tv̄t̄v̄ ki,

a 'mu -tèblɪ 'ye, -ɛ di 'a mu =włt̄ le -kɛɛ -nɪ.

A di 'ye -hlu, kɔ na-huhli, kɔ nahluv 'hvən-.

²⁰ 'Yru di 'nɪ jre, -hɔnpv̄ di 'nɪ =hlu,

=wł yɪ -hlu,

'tɪ- Kukɔnyɔ a -nyrɔwɔ 'mu 'v nyre,

-ɛ mɔ -nyrɔwɔ gbagbu -mu',

-ɛ kɔ 'kwli ε di 'v 'a -tɪ 'yi 'bua -nɪ.

²¹ Ti a 'mu 'yri, -tonyiblo 'bu da Kukɔnyɔ,

Kukɔnyɔ a 'mu, ε di=e 'nɪ wa..»

²² Kε- Pieli pi de: «Yisraekvε, ba pu 'mu nva yɪ bu: Nasaleti a -Yusu, Nyisva, nɔ- lee 'nɛ=ɛ 'a mu 'nyi, 'ɛ naa 'lɪ=1 'lɪ, 'ɛ nu =włlekeɛɛ-tèblɪ a gblegleble, 'kti 'lɪ 'a mu 'nyi, -ɛ di=e nu, a 'mu=v yi, -ɛ mɔ, Nyisva, nɔ- lee 'nɛ=ɛ 'a mu 'nyi. ²³ Kεɛ, -Yusu a 'mu, υ pu 'a mɔ=ɔ -jɪ', 'a naa 'lɪ Romakvε, -v 'yɪ Nyisva -yi 'lɪ, 'a kɔ 'v=v tugbe 'yie, -ɛ di=e nu, a 'mu=v 'la. Kεɛ, -tèblɪ a 'mu, Nyisva a -gbetu, nɔ- -hva la=a, nɔ- -hie la=a 'lu -mɔ le, ti -hi la a ti 'yri, 'tɪ- 'ɛ mu la 'lu -mɔ. ²⁴ -Te -Yusu 'kv, Nyisva -ha 'lɪ=1 'kvkvv a 'kłi bu, 'ɛ -ha=a 'kłɔ, -kɔtɪ ε 'yɪ 'lɪ=1 'lɪ -we, 'kvkvv bu di=e 'kłi ki -kɔɔ -nɪ. ²⁵ 'ɛ mɔ -tɛɛ, kε- aan 'baι gbagbu bodiɔ Dafidi pu la, 'kti 'v -Yusu a -ta', ε wen:

Kukɔnyɔ Nyisva, 'n yɪ=1 'nɪ 'ye 'a -ne ti.

'Kɪ ε nɪ 'v 'mu 'hvı,

-ɛ di=e nu, 'nɪ -ha hvannu pie.

²⁶ ε nɔ- nu=o, 'nɪ kɔ plɔ a bleeleɛ, kɔ,

'na win 'ɛ mɔ dɔdvwin.

'Ye -buu 'n di 'kv, 'nɪ -pie=e 'kti 'kvkvv a hvannu,

-kɔtɪ 'n yɪ=e nɪ,

-ɛ mɔ, Nyisva di nu 'mu =haande -mɔ,

²⁷ 'nɪ yɪ=e, -ɛ mɔ, -mɔ Nyisva,

=yɪ 'lɪ=1 'lɪ -we, -bu hie 'lt 'mu 'kuo a 'bli bu,

kɔ, -yi 'lɪ-i 'lɪ -wɛ, -bu -hɔn 'v=v -mɔ',
 'mɔ -bu, -ɛ mɔ -na nyiblo,
 'na -plahvui bu =hɔn 'lɪ 'dabio 'kwli.

28 -Tɔɔ 'mʊ 'hru, 'n kɔ =bu na nɪ,
 'tɪ- 'mʊ =haan'klɔ kɔ.
 'Kɪ 'v 'mʊ 'hvi, 'kɪ -di 'v nɪ.
 ɛ nɔ- di=e nu, 'mʊ dɔdu nu diakɪ.»

29 -ɛ -bi Pieli wen 'ni de: «Na 'diayinu -na, ba kɔ 'a yiye, -ɛ mɔ, -tɪ -mʊ',
 -aan 'baɪ gbagbu bodiɔ Dafidɪ hla la, ε 'yɪ la 'a diɔnu 'nyre =hen, -ɛ nu=o, ε
 'kv la nɪ, 'v -ha la 'v=v 'v. A 'dabio 'tue nɪ 'nɛ- -aan 'bli. 30 Kɛɛ, Dafidɪ a 'mʊ, ε
 mɔ la Nyisva a winwlɔn-hanyɔ =ni, 'tɪ- 'ɛ yi la=a, -ɛ mɔ, Nyisva 'svv la=a nɪ,
 -ɛ mɔ, Dafidɪ a 'mʊ, 'a 'yonu a 'yu -bt di -he la bodiɔ gbagbu, -ɛ mɔ Wanyɔ
 -mʊ', Nyisva pu la le, ε di la 'a dako yɪ ya. 31 -Te Dafidɪ hla la=a, -ɛ mɔ:

Nyisva, -yi 'lɪ-i 'lɪ -wɛ, -bu hie 'lɪ 'mʊ
 'kukunyibli 'nyɪ bu,
 kɔ, -yi 'lɪ-i 'lɪ -wɛ, -bu -hɔn 'v=v -mɔ',
 'na -plahvui bu =hɔn 'lɪ 'dabio 'kwli,

-Te Dafidɪ hla la -ti a 'mʊ, -Yusu 'Kltsu bu -hɔn 'lɪ 'kukunyibli 'nyɪ, bu 'hri
 'klɔ, nɔ- kɔ -ti ε yɪ la 'ye, 'ɛ ne la=a -mɔ le. 32 -Yusu -bu, -kɔtɪ 'n ne -mɔ le,
 Nyisva -ha 'lɪ-i 'kukunyibli 'nyɪ nɪ, 'ɛ -ha=a 'klɔ. De a 'mʊ, -aan pepe, -v n
 mɔ, -a 'ye=e nɪ, -a hle=ɛ. 33 -Te de a 'mʊ, ε -hi, Nyisva nu=o nɪ, -Yusu 'ɛ mu
 'lɪ yakɔ 'kwli, 'ɛ nɪ 'v=v 'hvi bu, Nyisva a =gbetu 'ɛ -nyi=e 'kli, 'kɪ bu ya -a
 mu 'a -Hihiu yɪ, Nyisva pu la le, ε di la -a mu yɪ ya, 'ɛ mɔ -tɛɛ, -Hihiu a
 'mʊ, 'ɛ ya -a mɔ=ɔ yɪ, -wɪ yɪ, -te a ni 'a 'yiye -te ti ne -bu. 34 -Te -Yusu -nu,
 'ɛ 'hri 'klɔ, 'ɛ mu 'lɪ yakɔ 'kwli, Dafidɪ a 'mʊ, ε 'yɪ la le -nu. Kɛɛ, -Yusu,
 nɔ- Dafidɪ =hen 'nyre, -te ε pu la le: Kukɔnyɔ Nyisva lee 'na Kukɔnyɔ nɪ, ε
 wen: Ni mɔ 'na diidekübia kɪ bu, ε 'mʊ=v gba -gbagba, 35 'mʊ=v nu, =mʊ -na
 yraanyibli bvi 'lu ble =tu.»

36 Kɛ- Pieli pt de, ε wen: «A mu Yisraekvɛ a pepe, 'n yɪ 'a mu 'nɪ -lee -nɪ,
 -ɛ mɔ, -Yusu -bu, a kɔ 'v tugbe 'yie, nɔ- Nyisva nu -aan Kukɔnyɔ, kɔ -aan
 Wanyɔ 'hvɛn- -mɔ.»

37 Nyibli -mʊ', -v nɪ 'v, bu 'wɪn -ti a 'mʊ, -ɛ -bɪ ε -hren 'waa =wɪ le diakɪ,
 'v -tva Pieli kɔ -Yusu a -mɔnanyv -bɪ -mʊ' a lɛ'betile, v wen: «Diayinu -na,
 dɛ- -a di 'kɪ nu 'lɪ?» 38 -ɛ -bɪ Pieli -tui =nu =wɔn, ε wen: «A -ne nyiblo 'bu nɪ
 'v, bu hie 'v 'a -ne de 'kuku bu, bu -nyi 'a 'klɔ a pepe Nyisva, bu -hva=a, 'kɪ
 bu pu=v 'nie 'lu, 'kɪ 'lɪ -Yusu 'Kltsu a 'nyre 'kwli, -ɛ di=e nu, Nyisva 'mu 'a
 de 'kuku a 'mʊ 'wuwla -nɪ, 'tɪ- Nyisva 'mu=v 'a -Hihiu -nyi. 39 Nɔ- mɔ de,
 Nyisva pu la le, ε di la nu, 'kɪ 'v 'a mu kɔ 'aan 'yonu 'hvɛn- -mɔ, kɔ 'kɪ 'v
 nyibli -mʊ' -mɔ, -v nɪ 'ne- 'klɔ a pepe kɪ, -ɛ -hen 'nyre, nyibli a pepe -bu,
 Nyisva di da, v 'mu 'a nyibli -he.»

40 Pieli na -ti -hvɔhvui -mɔ le, -ɛ di=e nu, v 'mu=v -han-ti pu. Kɛ- ε -pv: «Ba
 wen, 'kɪ Nyisva bu wa 'a mu, 'a -bati 'nɪ =ha 'a mu klɔ, =wɪ yɪ, -te ε di nu,

ε 'mv nyibli -mv', -v ni de 'kuku klo.» ⁴¹ Nyibli -hvɔ̄hvi 'kì 'lì =nv 'nyi, nv-pu Pieli a win -han-ti, 'tì- nyibli a 'mv, 'v pv =nv 'nie 'lu le. -Nyrɔ̄wɔ a 'mv 'kwli, nyibli, -v bi -Yusu a nyibli kì, v -we 'lì nyibli a 'miliwì ni ta ni. ⁴² A -ne ti, nyibli a 'mv, v =mve=e le, 'kì -Yusu a -mɔ̄nanyv bv tɔ̄ =nv Nyisva a -ti, 'v yi de -mɔ̄ -didi -ni, 'v yi -Yusu a le'bɔ̄odiide di -we, 'v de Nyisva.

-Yusu a nyibli a nunuklɔ

⁴³ A -ne nyiblo 'bv ni 'v, ε yi pie Nyisva, -kɔ̄ti 'kì Nyisva nee 'lì 'a -mɔ̄nanyv 'lì, 'e ni =wlilekèe-tebli -hvɔ̄hvi. ⁴⁴ Nyibli a pepe, -v kuo -Yusu =wlv yi, v -mve ni, -tebli a pepe, v -kɔ̄, 'v =gle=e, ⁴⁵ v ple 'waa kükɔ̄-tebli, 'v -he 'lì 'a 'wliye 'lì, 'v =gle=e -hiwennyibli le, -v ni 'lì =nv 'nyi, -wì yi, -te 'waa 'kla-wliye'yìya -ti 'mv. ⁴⁶ A -ne -nyrɔ̄wɔ, 'kì v yi 'lì Nyisva a 'kagbau ble 'kukue -ni, 'kì 'v Nyisva a dida a -ta', 'v yi yi ble -bibi -ni -we, 'kì 'lì 'waa 'kayo ble, 'v yi -Yusu a le'bɔ̄odiide di, kɔ̄, 'v yi dii-tebli -mɔ̄ -didi -ni, 'kì 'lì =wlv a 'vbu'wuwle 'kwli, ⁴⁷ v pi Nyisva 'nyre le, dakɔ a pepe 'v nve 'waa de, kɔ̄, 'a -ne -nyrɔ̄wɔ, Nyisva 'e ni-e, nyibli -bi 'v kue -Yusu =wlv yi, nyibli a 'mv, 'v yi -Yusu a nyibli kì bi.

Le-yìyrenyɔ -mv, Pieli lee la, 'kì 'lì -Yusu a 'nyre 'kwli, 'a 'kvɛ bv -we

3 ¹-Nyrɔ̄wɔ =dv 'kwli, 'yrv-hiile a ti 'yri, -te Nyisva a didati nyre 'v, Pieli kɔ̄ Saan 'hvèn-, v mi 'lì Nyisva a 'kagbau bv, v 'mv=v da. ² Nyisva a 'kagbau a 'mv, 'a -yaa kɔ̄ 'maju -bi, 'v dees =ne Yìnɔ̄maju. Nɔ̄- kɔ̄ yi le-yìyrenyɔ =dv ni 'v bv, 'e 'yì -hvan nale ni yi, kve la 'lì 'a kɔ̄le 'yie bv. A -ne -nyrɔ̄wɔ, v ye=e ni, 'v =tui 'v=v -tite a 'mv bv, -e di=e nu, nyibli -mv', -v pve 'lì Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli, 'e 'mv =nv 'wli le -hva. ³ Kì ε ni 'v bv, Pieli kɔ̄ Saan 'hvèn-, 'v mi 'lì Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli pa mɔ̄. Bv 'ye =nv, -e -bi ε -tua 'waa 'wliye a -huhva. ⁴ Pieli kɔ̄ Saan 'hvèn-, 'v ta 'lì=t 'yi le -tata, -e -bi Pieli wen: «Ta 'ne- -a mv -mɔ̄ le gbee», ⁵ le-yìyrenyɔ 'e -tua 'waa 'yiye. E nɔ̄- -mɔ̄ -bi, 'a =wlv 'ye=e ni, -e mɔ̄, v di -nyi=e =dedede. ⁶ -E -bi kε- Pieli pi 'kù=t yi de, -e mɔ̄: «N 'yi 'wliye -kɔ̄. Kεε, de 'n -kɔ̄, 'n di -mɔ̄=ɔ̄ ni -nyi: 'Kì 'lì Nasaleti a -Yusu 'Klus a 'nyre 'kwli, 'n yi -mv 'ni -lee -ni, 'du ye', -bv na», ⁷ Pieli 'e 'ble 'a diidedabu kva, 'e 'du=o ye'. Ti ni -do a ti 'yri, -e -bi 'a bvi kɔ̄ 'a -gblekegbleke 'hvèn-, -v 'kv mɔ̄, v kɔ̄ 'kì 'kli, ⁸ 'e =plu, 'e nyra bv, 'tì- 'e -tua nina, ε kɔ̄ Pieli kɔ̄ Saan 'hvèn-, 'v pa 'lì Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli, 'e ne, 'e =plui, kɔ̄, 'e pi Nyisva 'nyre le. ⁹ Nyibli a pepe -mv', -v ni 'v, v 'ye=e ni, -te ε yi ni ne, kɔ̄, -te ε pi Nyisva 'nyre le. ¹⁰ -Te v yru=o, -e mɔ̄, ε nɔ̄- yi mɔ̄ 'v Nyisva a 'kagbau a 'maju ye' ble ni, -e -hve mɔ̄ nyibli 'wli le, -e -bi 'waa pepe, v ta 'v ble, -kɔ̄t 'waa =wli kεε le, 'kì v de a 'mv, -e mu 'lu -mɔ̄ a -ta'.

-Te Pieli yi la 'lì nyibli -mɔ̄ -hlee -ni, 'kì 'lì Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli

¹¹ Nyiblo a 'mv, -e kɔ̄ 'kvɛ -we, ε 'ni -hɔ̄nɔ̄ 'v Pieli kɔ̄ Saan 'hvèn- 'hvì. 'Kì v ni 'lì Nyisva a 'kagbau a pupa -mv' bv, v dees Salomo a pupa. Nyibli

a pepe -mu', -v 'wūn -ti a 'mu, ε kee =nu le, 'v gba 'l̄i cigbe. ¹²-Te Pieli 'ye dakɔ a 'mu, -v -di, -ε -bi ke- ε pi =nu yi, ε wen: «A mu Yisraekue, ε 'ni 'kee 'l̄i 'aan =wlu le, -te nyiblo -bu a 'kue -we a -ti. A 'ni 'yee 'l̄i-t, -ε mɔ, -aan 'klt kɔ -ba kɔ Nyisua a nvele diakɔ a -ti, nu- nu=o, nyiblo -bu, -ε 'yi la nale -yi, 'e yi ke nale. ¹³'Uvn-, ε 'yi 'mu le -ni. Kee, Nyisua -mu', -aan 'bainu Abrahamu, kɔ Yisaki, kɔ Sakɔbu 'hvén-, v de la, v kɔ -aan 'bainu -bi 'hvén-, Nyisua ni -do a 'mu, ε no- -nyi 'a -kvannunyɔ -Yusu -ti a 'yi'bubva. ε no- nu=o, nyiblo -bu a 'kue 'e -we. -Yusu a 'mu, 'a mu pu=v Romakue -ji', 'ti- 'waa -gulunuma Pilati 'e puu =ne -bati le, 'ti- 'e pu le, ε 'mu=v bu te, kee, 'a mu -mɔ -bi, a pu=v -ti 'lu le, 'a pu le, -Yusu mɔ -balunyiblo =niɔ, 'a -ti, Pilati 'ni 'tee 'l̄i-t bu, bu 'la-a. ¹⁴Kee, -Yusu a 'mu, ε -nyi 'a dienɔ Nyisua ni pepe, 'e 'sii 'v yi, 'ki 'v Nyisua ye'. Kee, 'a mu -mɔ -bi, a 'ni -hua=a mɔ=ɔ, 'ki Pilati bu te mɔ=ɔ bu, kee, -balunyiblo =du, -ε ni mɔ =ji', no- a -hua Pilati bu te mɔ bu, -Yusu 'mu mɔ 'v -balunyiblo a 'mu, 'a -ta' bi. ¹⁵Ke- a -nu, 'a 'la -Yusu -mu', -ε -ni=o, nyibli 'v kue 'klɔ yrayrv -mu', -ε 'ye ni -we 'l̄i. Kee, Nyisua -ha 'l̄i-t 'kvunyibli 'nyi ni, 'e -ha-a 'klɔ. -Te -Yusu 'hri mɔ 'klɔ, -aan 'mumu, -a 'ye mɔ=ɔ ni.

¹⁶Nyiblo -bu, a -yi, 'ti- -ε nyra 'ne- 'a mu ye' bu, -te -a kuo -Yusu a 'mu =wlu yi, ε no- nu=o, -Yusu a 'mu 'e nu=o, 'e yi 'ki nale. -Yusu a 'mu, no- nu=o, 'ti- nyiblo -bu, 'e kuo =ne =wlu yi, -Yusu 'e nu=o, 'a 'kue 'e -we. ε no- a yi 'ki 'ye.

¹⁷-ε -bi 'ki, 'diayinu -na, 'n yi=e ni, a kɔ 'aan nyibli gbagbì 'hvén-, de -mu', a nu -Yusu -mɔ, a 'yit -yi. ¹⁸Kee, -te a 'la -Yusu, ε -hen 'nyre, -ε mɔ, de -mu', Nyisua naa la 'l̄i 'a winwlɔn-hanyu a pepe wlɔn, ε na la -mɔ le, de a 'mu, Nyisua nu=o ni, 'e nyre 'v. ε no- mɔ: Wanyɔ -mu', ε pu la le, ε di la 'a dakɔ yi ya, Wanyɔ a 'mu, ε kɔ bu 'ye -hvén, 'ti- ε 'mu 'ku. ¹⁹A -ti o, ba hie 'v 'aan de 'kuku bu, ba -nyi 'aan 'klɔ a pepe Nyisua, -ε di=e nu, ε 'mu 'aan de 'kuku a 'mu 'wuwla -ni, ²⁰'ti- Kukɔnyɔ Nyisua a -gbetu, ε 'mu=v nu, a 'mu plɔ a bleele kɔ, kɔ, ε 'mu 'a mu -Yusu yi ya, -ε mɔ Wanyɔ -mu', ε -ha la, see la, 'ki 'v 'aan -ta'. ²¹-Te ti ne -bu, -Yusu 'tue di 'l̄i yakɔ 'kwli bu ni, ε 'mu=v gba -gbagba, ti -mu' -kɔ 'yri Nyisua di -tebli yrayri nu, ε 'mu 'v nyre. -Ti a 'mu, Nyisua -tu la=a 'a winwlɔn-hanyu wlɔn, 'v hla la=a, ti -hi la a ti 'yri. ²²'E mɔ -tee, ke- winwlɔn-hanyɔ Moise pu la, -ε mɔ: Kukɔnyɔ Nyisua di -ha winwlɔn-hanyɔ, 'ki 'l̄i -aan dakɔ 'nyi, ε 'mu 'mu yi 'wi. -Ti a pepe -mu', ε di hla, ba pu=v nua yi bu. ²³Nyiblo, 'bu 'ye ni di winwlɔn-hanyɔ a 'mu, 'a win nua yi bu ni pu, v blees yi, bu -ha 'l̄i-t dakɔ 'nyi, ε 'mu=v 'la.

²⁴Kue la 'l̄i Nyisua a winwlɔn-hanyɔ Samueli -mɔ bu, kɔ winwlɔn-hanyu -bi -mu', -v kue 'v=v -mɔ bu, -tebli -bu, -ε mi ke 'lu -mɔ, 'a pepe, v hla la=a ni. ²⁵-Ti -mu', Nyisua naa la 'l̄i 'a winwlɔn-hanyu wlɔn, ε hla la, 'a mu -ko -ti 'e hla la=a. 'Yri -mu', Nyisua -tu la, ε kɔ -aan 'bainu 'hvén-, 'a mu -ko -ti, 'e -tu la 'yri a 'mu. 'E mɔ -tee, ke- ε pi la Abrahamu yi, -ε mɔ: 'Ki 'n di 'l̄i -na 'yonu a 'yonu 'l̄i -naa -ni, 'mu 'klɔ -bu, 'a nyibli a pepe -haande

-mɔ nu. ²⁶'A mu -mɔ yɪ-henyibli, -v kɔ -tɪ Nyisva 'ɛ -ha 'lɪ 'a -kvannunyɔ -Yusu 'kukunyibli 'nyɪ, 'ɛ -ha=a 'klɔ, -ɛ di=e nu, ε 'mu 'a mu -haande -mɔ nu. -Haande a 'mu, ε nɔ- mɔ, bu -hee ne 'a mu, ba hie 'v 'aan de 'kuku bu.»

-Te -Juukue a nyibli gbagbɪ yee la Pielt kɔ Saan 'hvɛn -tɪ

4 ¹Piel t kɔ Saan 'hvɛn-, -v mɔ -Yusu a -mɔnanyv, bu nɪ 'lɪ dakɔ a -mɔhleele 'kwli, -ɛ -bɪ Nyisva a -cɔhlunpinyv a nyibli gbagbɪ, v nyre 'v nɪ, v kɔ Nyisva a 'kagbau a 'yie=tunyv a nyibli gbagbɪ, kɔ Sadusɪ=tumu a nyibli -bɪ 'hvɛn-. (Sadusɪ=tumu a nyibli a 'mu, v nv- hle=ɛ, -ɛ mɔ, ε 'yɪ 'lɪ=t 'lɪ -wɛ, 'kɪ -tonyiblo 'bu 'kv, 'tɪ- Nyisva bu -ha 'lɪ=t 'kukunyibli 'nyɪ, bu -ha=a 'klɔ.) ²-Juukue a nyibli gbagbɪ a 'mu, -v -di, v 'yɪ plɔ a bleele -kɔ, -ɛ nu=o, -Yusu a -mɔnanyv a 'mu, v tɔe dakɔ nɪ, -ɛ mɔ, Nyisva -ha 'lɪ -Yusu 'kukunyibli 'nyɪ nɪ, 'ɛ -ha=a 'klɔ, ε -hen 'nyre, -ɛ mɔ, ε -wɛ 'lɪ nyiblo bu 'kv nɪ, Nyisva bu -ha 'lɪ=t 'kukunyibli 'nyɪ nɪ, bu -ha=a 'klɔ nɪ. ³-Te -Juukue a nyibli gbagbɪ a 'mu, v nyre 'kɪ 'v, -ɛ -bɪ v klɔ -Yusu a -mɔnanyv a 'mu nɪ. -Te 'tɔ -wɔn a -tɪ, 'v 'yɪ =nv -bati le -pvu -nɪ, 'v pu -nv =jt'. ⁴Kεε, nyibli -mv', -v 'wɪn -Yusu a -tɪ, 'waa -huɔhvɪ kuo -Yusu =wlv yɪ, 'v bi -Yusu a nyibli kɪ. ε nɔ- nu=o, 'kɪ 'lɪ -Yusu a nyibli a pepe 'nyɪ, 'v -wɛ ke 'lɪ nyibepu a 'miliwɪ nɪ -hun.

⁵-Te -nyre -nyɛ, -ɛ -bɪ -Juukue a nyibli gbagbɪ, kɔ Nyisva a tetetɔɔnyv, -v nɪ 'lɪ Jrusredɔ 'kwli 'hvɛn-, nv- 'kukue le, 'kɪ v 'mu -Yusu a -mɔnanyv -bati le -pvu -nɪ. ⁶Nyisva a -cɔhlunpinyv a nyiblo gbagbv, -ɛ mɔ Hani, ε nɪ -tuo kɪ -wɛ, ε kɔ Kaifu, kɔ Saan, kɔ Alesadri, kɔ Hani a 'mu, a -tugba a nyibli -bɪ 'hvɛn-. ⁷-Te 'waa pepe a 'mu, v -we ti kɪ, -ɛ -bɪ v lee nyibli, 'kɪ bu ya =nv -Yusu a -mɔnanyv nɪ 'hvɛn- a 'mu yɪ. -Te v nyre 'kɪ 'lɪ =nv 'nyɪ, -ɛ -bɪ v yɪ =nv le 'nɪ 'beti -nɪ: «Nyiblo a 'dt -bɪ, -ɛ -nyi 'a mu 'klɪ, kɔ, -ɛ lee ne 'a mu, -ɛ mɔ, ba nu=o, le -yiyrenyɔ -mv' bu na 'lɪ?»

⁸Nyisva a -Hihiu kɔɔ Pielt win kɪ pepe. 'A -tɪ, ke- ε pi, 'ɛ -hihiɛ =nv kle, ε wen: «'A mu dakɔ a ye'nanyv, 'a mu nyibli gbagbɪ, ⁹a pi ke -a mu -bati le, 'a yɪ ke -a mu 'beti -nɪ, 'kɪ 'v -haande -bv, -a -nu a -ta', 'kɪ 'v le -yiyrenyɔ -mɔ. -Te a yɪ -a mu le 'beti -nɪ, ¹⁰'a mu -bv, a kɔ dakɔ a pepe, -v mɔ Yisraekue 'hvɛn-, ba kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, nyiblo -bv, -ɛ nɪ mɔ 'a mu ye', -ɛ kɔ 'kvɛ -wɛ, Nasaletti a -Yusu 'Klisv, ε nɔ- kɔ 'klɪ -nu=o, 'a 'kvɛ a 'mu 'ɛ -wɛ. -Yusu a 'mu, ε nɔ- a kɔ 'v tugbe 'yie, a 'la. ε nɔ- Nyisva -ha 'lɪ 'kukunyibli 'nyɪ, ε -ha 'klɔ. ¹¹'Kɪ 'lɪ Nyisvacrien 'kwli, v 'cri la -tɪ, 'kɪ 'v -Yusu a -ta'. -Tɪ a 'mu, v 'cri la, ε nɔ- -bv,

'Katuo -mv', 'a mu 'kayopvnyv,

a 'yɪ -hva ba nuu -kvan 'yri,

a pu bv,

ε nɔ- -he 'katuo gbagbv.

Kε- Nyisva a win pi. 'Katuo a 'mu, nɔ- mɔ -Yusu. ('Kayupvnyv -mɔ -bɪ, v nv- mɔ 'a mu.)» ¹²Kε- Piel t pi de: «-Yusu nɪ -do, ε nɔ- -wɛ 'lɪ -bv wa nyibli,

'kì 'v Nyisva a -batı a -ta'. 'Kì 'ne- 'klɔ a pepe -bu kì, Nyisva 'yì nyiblo -du -ha, 'kì -bu wa -a mv..»

13 -Gbolugbo a nyibli, v yi=t 'nì 'ye, -e mɔ, Pielt kɔ Saan 'hvèn-, v 'nì -pie=e li hvannv, 'bv yi -mɔ le nì ne, -e kɔ -ta', -gbolugbo a nyibli a 'mv, v yi=e nì, -e mɔ, Pielt kɔ Saan 'hvèn-, v 'yì 'crien gbagbv =du -yi, 'tì- v 'yì nyibli gbagbì 'pa-. De a 'mv, ε kee 'waa =wlì le. Kee, v yru =nu nì, 'v yi=e, -e mɔ, v ne mɔ -Yusu -mɔ. 14 Kee, v 'yì 'lì=t 'lì -we, bv hla=a, -e mɔ, le-yiyrenyo a 'kvè 'yì -we, -kötì 'kì e nì 'v =nu ye' bv. 15 -E -bi v lee Pielt kɔ Saan 'hvèn-nì, 'kì bv 'hru 'lì =nu 'nyì. -Te v 'hru 'lì =nu 'nyì, -e -bi v -tva 'waa dìɔnu a le'betile, 16 v wen: «De a 'dì -bi -a di nyibli bv -mɔ nu 'lì, -e nu=o, nyibli a pepe, -v nì 'ne- Jrusredio 'kwli, v yi=e nì, -e mɔ, Pielt kɔ Saan 'hvèn-, v nu =wlilekeede gbagbv. 'Tì- -a 'yì 'lì=t 'lì -we, -ba hla=a, -e mɔ, hì =nì, v 'yì=t -nu. 17 -Ba -hvi 'lì 'yie bv, -ba ti =nu, -e di=e nu, v 'nì -ha -Yusu a -tì -mɔ le na de, 'kì 'v nyibli -du ye'. E nɔ- di=e nu, de -bv, -e mu 'lu -mɔ, 'kì e 'ye nì di 'blugba a pepe kì bv 'heen -nì.» 18 'Tì- v 'mv -yre, -e -bi v da Pielt kɔ Saan 'hvèn- nì de, v wen: «A 'nì 'naa 'lì -Yusu a -tì -mɔ le de, 'kì 'v nyibli -du ye'.» 19 Kee, Pielt kɔ Saan 'hvèn-, v =tu =nu =wɔn, v wen: «Aan =gbetu, ba 'ye=e, 'bv mɔ, 'bv nɔɔ 'v le, 'kì 'v Nyisva ye', 'kì -ba -tuu 'v 'a mv, 'ε -hi 'v, -ba -tuu 'v Nyisva 'v. 20 De -bv, -a 'ye, ε kɔ -tì -bv, -a 'win, -a 'yì 'lì=t 'lì -we, -ba ma wien, -ba 'yì=t kì -hlee -nì.»

21 -Juukvè a nyibli gbagbì, v 'nì 'ye=e 'hru, bv di gba, bv di Pielt kɔ Saan 'hvèn- -hvèn =tu, -e nu=o, nyibli a pepe, v pu Nyisva 'nyre le, 'kì 'v de -mv, -e mu 'lu -mɔ a -ta'. E nɔ- kɔ -tu, nyibli gbagbì a 'mv 'v yi nyibli a hvannv pie, 'v yi Pielt kɔ Saan 'hvèn- -lee -nì, -e mɔ: «Bv mɔ, 'ba 'tie yi 'aan nununymlì a 'mv 'lu -mɔ nì gbe, -a di -tu 'a mv -hvèn», 'tì-, 'v te =nu bv. 22 Nyiblo a 'mv, -e kɔ 'kvè -we, 'kì 'lì =wlilekeede 'kwli, ε kɔ 'yri a -wlì nì 'hvèn, 'ε nì de le.

-Te -Yusu a nyibli de la Nyisva

23 -Te v te 'kì Pielt kɔ Saan 'hvèn- bv, -e -bi v mu 'lì 'waa 'bio -mɔ, -tebli a pepe a 'mv, Nyisva a -cɔhlunpinyu kɔ nyibli gbagbì -bi 'hvèn-, v lee =nu, 'v na=a -mɔ le. 24 -Te v 'win -tì a 'mv, -e -bi v -tva Nyisva a dìda, 'kì 'lì 'lule-hihie nì -do 'kwli, v wen: «Kukonyo, -mɔ nu yako kɔ -tutv, kɔ 'yru 'hvèn-, kɔ 'a -ne de, -e nì 'ne- 'klɔ kì. 25 -Aan 'bai gbagbv bodiɔ Dafidi, -e mɔ -na -kvannunyɔ, Dafidi a 'mv, -na -Hiihu nu la=a nt, 'ε hla la=a, -e mɔ:

De- kɔ -tì dakɔ a gblegle -mv', -v 'yì -Juukvè 'pa-,
 'v 'yaa 'lì 'waa dìɔnu,
 'tì- 'v pi yru,
 'v yi -tebli -hvèn 'lu -mɔ le -hie,
 'kì 'v Kukonyo -mɔ 'lì?

Kee, -tebli a 'mv, v 'yì 'lì 'a nunuo 'lì -we.

26 -Tutv -bv, 'a 'blugbunaanyu bibi 'yì le,

-ε di-e nu, v 'mu Kukɔnyɔ yι -wɔn,
 ε kɔ Wanyɔ -mu',
 ε pu la le, ε di la ya 'huen-.

Kε- Dafidι pu la. ²⁷'Ε mɔ -tεε, 'kι 'nε- 'dιɔ -bu 'kwli, 'kun Helɔdι kɔ -gulvnuma Pusi Pilati 'huen-, v bibi 'yi le, v kɔ dakɔ a nyiblι -mu', -v 'yι -Juukve 'pa-, kɔ Yisraekve a -tugbi 'huen-, 'kι bu -wɔn -na -kvannunyɔ -Yusu yι. Ε nɔ- -ha 'lι, 'kι bu mɔ Wanyɔ -mu', -pu la le, -di la ya. ²⁸Kεε, -tebli nι -do -mu', -mɔ 'Klkununyisva, -hie la 'lu -mɔ le, kɔ -yra la, see la a ti 'yri, ε nι -do a 'mu, ε nɔ- v -we 'lι bu nu. ²⁹-Ε -bι -te ti ne -bu, Kukɔnyɔ o, 'ye ke -ti v -hla, v wen: -A di -tu 'a mu -huen. 'A -tι o, -a mu -bu, -v mɔ -na -kvannunyiblι, -nyi -a mu 'klt, -a 'nι -ha hvannu pie, 'kι -ba na -na -ti -mɔ le. ³⁰Nu=o, nyiblι bu 'ye=e, -ε mɔ, -nι 'klt kι. Kɔ, nu=o, nyiblι a 'kue bu -we, kɔ, -bu nu -wlukεe-tebli -bι, 'kι 'lι -na 'Yu -Yusu, -nyi 'klt a 'nyre 'kwli.»

³¹-Te v -we 'kι Nyisva a dida -mɔ, -ε -bι -te -mu', v 'kukue wen 'v le, 'a -tutu -tua 'hthlele. -Ε -bι Nyisva a -Hiihu -mu', -ε nι 'v =nu ke', ε kɔɔ =nu win kι pepe, 'e nu=o, -Yusu a nyiblι a 'mu, 'kι v 'ye nι pie hvannu, 'v yι nyiblι Nyisva a -ti -lee -nι.

-Te -Yusu a nyiblι =gle 'waa kukɔ-tebli

³²-Tonyiblι a pepe -mu', -v kuo -Yusu =wlv yι, -han-tι 'v -hv, kεε, v kɔ 'lule-hihie nι -do. 'Kι 'lι =nu 'nyi, nyiblι =dv 'nι -pv=v le, -ε mɔ, ε nι -do, ε nɔ- kɔ 'a kukɔ-tebli, kεe 'a -ne nyiblι, -tebli a pepe, ε -kɔ, ε yι=tι 'nι =gla, ε kɔ 'a 'bio a pepe 'huen-. ³³-Yusu a -mɔnanyv kɔ 'klt diakι, 'kι bu lee nyiblι le, -ε mɔ, -te -Yusu 'Klisv 'kv, ε -hɔn 'lι 'kvkunyiblι 'nyi nι, 'e 'hri 'klo. -Yusu a nyiblι a 'mu, Nyisva ni =nu -haande -mɔ diakι. ³⁴'Kι 'lι =nu 'nyi, nyiblι =dv 'nι 'ye=e le -huen, -kɔtι 'a -ne nyiblι 'bu nι 'v, 'bu kɔ -cio kɔ 'kayo, ε ple=e nι, ³⁵'e gbe 'lι 'a 'wliye a 'mu -Yusu a -mɔnanyv -mɔ, -ε di=e nu, v 'mu=v nyiblι le =gla, =wι yι, -te 'waa 'kla-wliye'yιya -ti 'mu.

³⁶Ε kɔ nyiblι =dv. 'A 'nyre mɔ Sosefv. Lefipu=tugba a nyiblι =nιɔ. 'Kι ε kɔ 'lι Sipreblugba 'kwli, -Yusu a -mɔnanyv 'v -tue la=a Banabasunyre, -ε -hen 'nyre, -ε -tui 'lι nyiblι =wlv 'kwli ble. ³⁷Sosefv a 'mu, ε plo 'a -ci -bι, 'tι-, 'ε gba 'lι 'a 'wliye -Yusu a -mɔnanyv -mɔ.

Ananiasi kɔ Safila 'huen-

5 ¹Ε kɔ la nyibeyu =dv. 'A 'nyre mɔ Ananiasi. 'A nvgba a 'nyre mɔ Safila. U nv- plo 'waa -ci -bι, ²Ananiasi 'ε -tu 'wliye a 'kvtιɔ -bι bv, 'ε gba 'a de -bι -mu' -Yusu a -mɔnanyv yι. 'A nvgba yi=e nι, -ε mɔ, 'a nyibv =tu 'wliye a 'mu, 'a 'kvtιɔ -bι bv. ³-Te Ananiasi a 'mu, ε nyre 'kι 'v, -ε -bι Pielt wen: «Ananiasi, de- kɔ -ti =nι -ha 'kuo -hvvn a nyiblι gbagbv Satan me le, 'ε kɔɔ -mu win kι, 'ε nu=o, =nι ni hi, 'kι 'v Nyisva a -Hiihu ye', -ε mɔ, 'aan -ci, a plo wen, 'a 'wliye a pepe, nɔ- -bu 'lι? Kεε, -tu 'a 'kvtιɔ -bι bv. ⁴'Tι- =mu -ci a 'mu plo mɔ mu, -bι ε 'yι -mɔ 'pa-, -yι=tι -kɔ? 'Bι -mɔ kɔ=c= -o.

-Te -plo=o, -mɔ̄ ko 'a 'wliye -we. =B1 ε 'yɪ=t 'pa? De- nu=o, =n1 -yra=a, 'k1 'l1 -na =wl1 k1, 'k1 -bu nu h1du -bu 'lt? Ε 'yɪ -tonyibl1 'pa-, =yɪ =nu h1 le -nuu -n1, k1ε, Ny1sva, ε no- -nuu h1 le.»

5.-Te Ananiası 'w1n wuntɔbv1 a 'mv, ti n1 -do a ti 'yri, -ε -b1 ε bi -hlɔn, 'ε 'kv. Ε nu=o n1, nyibl1 a pepe -mv', -v 'w1n -t1 a 'mv, v bi hvannu' d1ak1.

6.Gbloyɔ -mv', -v n1 'v, v 'h1nhian-a danu le, 'v gba=a, 'v -ha 'v=v 'v.

7-Haawi n1 ta bu -hi, -ε -b1 Ananiası a nvgba nyre 'lt 'a 'bio 'ny1 n1. De -bu, -ε mu 'lu -mɔ̄, ε 'y1 'v=v =dedede 'h1v1 -yii -n1. 8-Ε -b1 Piɛl 'beti=e n1, ε wen: «=B1 seyi-seyi, -te a plo 'aan -ci, 'a 'wliye a pepe, no- -bu?» -Ε -b1 ε wen: «In, 'wliye a pepe, no- -n1c.» 9-Ε -b1 Piɛl wen 'n1 de: «=B1 a -nu, -ko -na nyib1v1 'h1en-, 'a -yra h1du -bu, -ε di=e nu, a 'mv Ny1sva a -H1hiu 'y1 -te 'lt? 'Ye ke, nyibl1, -v -ha 'v -na nyib1v1 'v, -te ε 'kv, 'k1 v n1 'v -hvan.y1. -Na 'mumu, -di 'n1 'kv -we, v 'mv -mv =tu mɔ̄ gba.» 10 Ti n1 -do a ti 'yri, -ε -b1 ε bi -hlɔn, 'k1 'v Piɛl a 'mumu 'y1 -hlɔn, 'ε 'kv, gbloyɔ -n1 wen, 'v -pa. Bu 'ye=e, -ε mɔ̄, nvgba a 'mv, ε 'kv n1, -ε -b1 v gba=a n1, 'v pu 'v=v 'a nyib1v1 'h1v1 bu. 11'Cve a nyibl1 a pepe, kɔ nyibl1 -b1 -mv', -v 'w1n, v bi hvannu' d1ak1.

-Yusu a -mɔ̄nanyv nu =wl1ekεe-tebli -hvɔ̄hv1

12-Yusu a -mɔ̄nanyv ni =wl1ekεe-tebli -hvɔ̄hv1, 'k1 'l1 Ny1sva a 'nyre 'kwli. 'K1 -Yusu a nyibl1 a pepe 'kukue 'l1 Ny1sva a 'kagbav a -yaa 'kwli le, 'k1 'l1 pupa -mv', v de Salomɔ a pupa. 13 Nyibl1 -mv', -v 'y1 -Yusu =wl1 y1 -kuo -n1, v y1 pie la hvannu, 'k1 bu bi =nu k1. Kεε, ke- ε n1 'mv, 'v 'bua la 'waa -t1 'y1 d1ak1. 14-Tonyibl1 -hvɔ̄hv1, nvgb1 kɔ nyib1v1, v kuo Kukɔnyɔ -Yusu =wl1 y1, 'v y1 -Yusu a nyibl1 k1 bi. 15 Nyibl1 gbe la 'waa 'hv1hrennyv, 'v pie la 'v =nu 'safv1 kɔ kue 'h1en- k1 ble, 'k1 'l1 'hrii wlɔn le, -ε di=e nu, ti -mv' -ko 'yri Piɛl di 'v -hii mɔ̄ di, 'a =gbetu 'bu 'y1 -v -b1 le -hren, 'a -hiko dadu 'mv =nu le -hren. 16'Du -mv', -v =glaa 'l1 Jrusre le, nu- nyibl1 -h1en 'l1 kle, 'v ye 'waa 'hv1hrennyv, kɔ nyibl1 -mv', 'kuo -hv1n n1 'v ke' le, 'waa pepe a 'mv, 'waa 'kvε 'ε y1 -we.

-Te -Juukvε a nyibl1 gbagb1 -tui la -Yusu a -mɔ̄nanyv -h1en

17-Ε -b1 Ny1sva a -cɔhl1npinyv a nyibl1 gbagb1, kɔ nyibl1 a pepe -mv', -v n1 'v=v 'h1v1, -v mɔ̄ =tumu -mv', v de Sadus1-tumu a nyibl1, ca 'yii 'l1 =nu n1, 'k1 'v -tebli -mv', -Yusu a -mɔ̄nanyv ni a -ta', 'v -yra=a, 'k1 bu nyra =nu bu, 18'v klɔ -Yusu a -mɔ̄nanyv a 'mv, 'v pu =nu =jt!. 19 Kεε, 'tɔ', 'k1 Ny1sva a lelenyɔ =du -ha 'v -jikayu a 'maji le, 'ε 'hrɔɔ =nu, 'ε lee =nu, ε wen: 20 «Ba mu 'l1 Ny1sva a 'kagbav a -yaa 'kwli, -ε di=e nu, 'klɔ yrayrv -mv', -Yusu -ya, a 'mv 'a -t1 nyibl1 -lee -n1.» 21-T1 -mv', Ny1sva a lelenyɔ -hla, -Yusu a -mɔ̄nanyv =tuu 'v -t1 a 'mv n1. -Nyrajru', 'v mu 'l1 Ny1sva a 'kagbav a -yaa 'kwli, 'v -tva nyibl1 a tɔɔle.

-Ε -b1 Ny1sva a -cɔhl1npinyv a nyibl1 gbagb1, kɔ nyibl1 -mv', -v n1 'v=v 'h1v1, v nu- -mɔ̄ -b1, v 'kukue -Juukvε a 'blvgba a nyibl1 le, 'k1 'v 'waa

-gbolugbo gbagbu a -ta'. -Te v 'kukue 'ki le, -e -bi v lee Nyisva a 'kagbau a 'yie=tunyu n̄i, -e m̄o, bu bla -Yusu a -mɔnanyu, 'ki 'li =jikayu bu. ²²Kee, -te v nyre 'li =jikayu a 'mu bu, v 'ȳl 'li =nu bu -yee -ni, 'v =hian -m̄o, 'v -mu, 'v lee -gbolugbo a nyibli, v wen: ²³«-Te -a nyre 'li, =jikayu a 'maji 'sii ȳl, 'e ke 'v le -tee, =jikayu a 'yie=tunyu 'v n̄i 'v 'waa -tuo ki ble -tee, 'ki 'v 'maji 'yri. Kee, -te -a -ha 'v 'maji le, -a 'ȳl 'li =jiklapi =du bu -yee -ni.»

²⁴Nyisva a 'kagbau a 'yie=tunyu a nyiblo gbagbu, k̄o -cɔhlunpinyu gbagbi 'hv̄en-, -te v 'win -ti a 'mu, -e m̄o, -Yusu a -mɔnanyu bu 'ȳl 'li =jikayu bu -ni a -ti, de bu di 'lu -m̄o le -hie, k̄o, de -bu, -e di 'lu -m̄o mu, v 'ȳl =ȳl -ȳi. ²⁵-E -bi ti ni -do a ti 'yri, nyiblo =du nyre 'v n̄i, e wen: «Ba 'ye ke, nyibli -mu', a pu -ji', -te ti ne -bu, 'ki v ni 'li Nyisva a 'kagbau bu, 'v tue nyibli.»

²⁶-Te v 'win, -e -bi Nyisva a 'kagbau a 'yie=tunyu a nyiblo gbagbu, k̄o 'a nyibli 'hv̄en-, v mu ni, 'v -mia -Yusu a -mɔnanyu kle. Kee, v 'ȳl 'li =klike 'kwli -nuu -ni, -e nu=o, v ȳl pie nyibli a hvannu, v 'ni =ha =nu 'hi -m̄o le pu, 'ki bu 'la =nu a -ti. ²⁷-Te v -mia 'ki =nu kle, -e -bi 'ki v gba 'li =nu -gbolugbo gbagbu ȳl, Nyisva a -cɔhlunpinyu a nyiblo gbagbu 'e -tua 'waa le'betile, ²⁸e wen: «A lee m̄o 'a mu ni -tee, -e m̄o, a 'ni 'lee 'li -Yusu a -ti nyiblo =du. Ba 'ye ke de, a -nu. Aan töole kaa 'li Jrusredic a pepe ni, 'ti-, 'a -hue ba pu -a mu -Yusu a 'kvku -ti 'lu le.» ²⁹Kee -e -bi Pielt k̄o -Yusu a -mɔnanyu -bi 'hv̄en-, v -tu =nu =won, v wen: «Yi-henyiblo, -a blees ȳl, -ba -tuu 'v, e no- m̄o Nyisva, e 'ȳl -tonyibli 'pa-. ³⁰-Yusu -bu, a k̄o la 'v tugbe 'yie, 'ki e 'mu la 'ku a -ti, Nyisva -bu, -aan 'baunu de la, no- -ha 'li = 'kvku nyibli 'nyi, 'e -ha-a 'kl̄o, ³¹'e nu=o, -Yusu a 'mu 'v=v 'hui, 'ki 'li yakɔ 'kwli, Nyisva a 'mu 'e -nyi=e 'kl̄i, 'ki bu m̄o 'luyinuñy k̄o Wanyo. De a 'mu, Nyisva nu=o ni, -e di-e nu, e 'mu Yisraekue 'kl̄i -nyi, 'ki bu hie 'v 'waa de 'kuku bu, v 'mu 'waa 'kl̄o a pepe Nyisva -nyi, Nyisva 'mu 'waa -tebli 'kukui a pepe 'wuwla -ni. ³²-Tebli a pepe, -e mu 'lu -m̄o, -a 'ye=e ni, =a hle=e, -a k̄o Nyisva a -Hiihu 'hv̄en-. -Hiihu a 'mu, Nyisva ȳl -nyi=e nyibli -mu', -v =tui 'v=v 'v.»

³³-Te -gbolugbo a nyibli 'win win a 'mu, -e -bi v bi yru' le diaki, v wen, bu 'la -Yusu a -mɔnanyu. ³⁴Kee, 'ki 'li =nu 'nyi, e k̄o Falisi-tumu a nyiblo, 'e ni 'v. A 'nyre m̄o Gamaliel. E m̄o Nyisva a tetetɔonyu =ni. Nyibli =tui 'v=v ni diaki. No- 'du ye', 'ki 'li -gbolugbo a nyibli 'nyi, 'e lee nyibli, bu 'hr̄o -Yusu a -mɔnanyu, 'ki 'li ti gbi 'kwli. ³⁵-Te v 'hr̄o 'ki =nu, -e -bi ke- e pi -gbolugbo ȳl, e wen: «Yisraekue, de a di nyibli -bu -m̄o nu, ba -hie=e 'lu -m̄o le -tee.» ³⁶E wen 'ni de: «-Te nyibeyu =du 'hri la, 'a ti 'yee ki bu ni hlue. Nyibeyu a 'mu, 'a 'nyre m̄o Tedasi. E wen 'ni, e m̄o la nyiblo gbagbu =ni, -tonyibli, -v ȳl la=a -wien le kue, v -we 'li nyibli a -hotruwi ni -hen ni. Kee, -te nyiblo =du 'la la=a, -e -bi nyibli a pepe, -v ȳl la=a -wien le kue, v -gbe -tebli 'nyi le, -tumu a 'mu 'e -gbe le. ³⁷-Te Tedasi a de -hi, ti -mu' -ko 'yri v ȳl la 'v nyibli 'v -hree -ni, 'ki nyibeyu =du 'hri la de. 'A 'nyre m̄o Judia. 'Ki e k̄o 'li Galileblugba 'kwli, 'e nu=o, nyibli -huc̄hui 'v kue=e -wien. Kee, nyibli =du 'la la=a ni -we, nyibli a pepe, -v ȳl la=a -wien le kue, 'v -gbe -tebli 'nyi le. ³⁸'A -ti o, 'n ȳl 'a mu

'ni -lee -ni, nyibli -bu, -a pu -bati le, a 'ni 'nuo 'li -nu -dedede =du -mo. KEE, ba -ha -nu me le, bu mu. 'Bu mo, 'waa nunu-tebli kɔ 'waa töölé 'huen-, 'bu mo -tonyibli a 'lule-hihie, v di -we bu. ³⁹KEE, 'bu mo Nyisva, -e yi -nu 'kli -nyi, -e -bu a 'yi 'li -li -we, ba -we -nu bu. 'Bu mo, 'ba yi -nu yi ni -wen, -e -bu Nyisva a -wen yi.»

-Ti a 'mu, Gamaliel -hla, -gbolugbo a nyibli wen=e ki, ⁴⁰v da -Yusu a -mɔnanyu de, 'v lee 'seyo, 'ki bu bii -nu loko. -Te v -we 'waa bibie -mo, -e -bi v -nyi -nu tete -bi de, v wen: «A 'ni 'tɔɔ 'li -Yusu a -ti de,» 'ti- 'v te -nu bu. ⁴¹-Te -Yusu a -mɔnanyu, v yi 'li -gbolugbo a nyibli 'nyi ni -huen, -e -bi v ni dɔdu, -e nu=o, Nyisva nu -nu -haande -mo. -Haande a 'mu, nɔ- mo bu 'ye -huen, 'ki 'v -Yusu a -ta'. ⁴²A 'ne -nyrɔwɔ, 'ki 'li Nyisva a 'kagbau bu, e kɔ, 'ki 'li 'waa diɔnu a -te, v 'cibi 'v, 'v yi nyibli -lee -ni, -e mo, -Yusu, nɔ- mo Wanyɔ -mu', Nyisva pu la le, e di la ya.

U -ha nyibli ni =hlon'huen, -v di -Yusu a -mɔnanyu -hee -ni

6 ¹Ti a 'mu 'yri, -e -bi -Yusu a nyibli, v yi bii kle. -Yusu a nyibli a 'mu, v mo la -Juukue. -U -bi pi Gleküvewin. 'Kì v kuu 'li 'blugbi -bi ki, 'ti- 'v di 'bli; 'waa de -mu', -v pi -Juukuewin, v nv- -mo -bi 'ki v ni 'li 'bli. Nyibli -mu', -v pi Gleküvewin, v yi 'pupple wlɔn le, 'ki 'v 'waa 'bio -mu', -v pi -Juukuewin a nunuklɔ a -ta', -e nu=o, v wen 'ni, 'a -ne -nyrɔwɔ, nyibli 'bu yi didi-tebli ni =gle, v 'ni -ko=c 'li 'waa -ne -tugbanvugbi a de -mo. ²E nɔ- kɔ -ti -Yusu a -mɔnanyu ni -pu -tu 'v 'huen -mu', 'v da -Yusu a nyibli a pepe, 'v 'kukue -nu le, v wen: «E 'yi 'v le -nɔɔ -ni, 'ki -a mu -bu, -v mo -Yusu a -mɔnanyu, -ba di 'v 'a -tu a -mɔlenina bu hie, -ba di didi-tebli =gla. ³A -ti, 'diayinu -na, ba ta 'li 'a mu 'nyi le, ba -ha 'li nyibli ni -hlon'huen, -v kɔ -pli nyibli pi, 'waa 'klɔ a yinunc a -ti. Bu mo nyibli, Nyisva a -Hiihiu kɔɔ win ki pepe, 'ti- -v kɔ -tɔ. Nyiblidu a 'mu, nv- -a di didi-tebli a =gigla -nyi, ⁴a mu -mo -bu, -a 'mu ti kɔ, 'ki -ba da Nyisva, kɔ, 'ki -ba lee ne 'a -ti nyibli le.»

⁵-Ti a 'mu, -Yusu a nyibli pu 'v bu, e klɔ nyibli a pepe ki. E nɔ- nu=o, 'v ta 'li 'waa diɔnu 'nyi le, 'v -ha 'li nyibli ni -hlon'huen. Yì-henyiblo, v -ha 'li, e nɔ- mo Etieni. E kuo -Yusu =wlɔ yì diakì, Nyisva a -Hiihiu 'e kɔɔ -ne win ki pepe, e kɔ, 'v -ha 'li Filipu kɔ Plökɔlɔ, kɔ Nikanɔlì, kɔ Timɔ, kɔ Paminasi, kɔ Nikola, -e kɔ 'li Atiosidɔ 'kwli. Nikola a 'mu, e 'yi la -Juukueyu 'pa-, kee, e -he -Juukueyu. ⁶-Te v wa -nu 'nyre, -e -bi v gba -nu ni, 'v tɔɔ -nu -Yusu a -mɔnanyu yi, -mɔnanyu a 'mu, 'v da Nyisva, 'ki 'v 'waa -ta', 'v pu -nu dabui 'lu ble, -e di=e nu, Nyisva 'mu -nu -haande -mo nu.

⁷Ti a 'mu 'yri, Nyisva a win 'heen bu, 'ki 'li 'blugbi a pepe ki. De a 'mu, nɔ- nu=o, -Yusu a nyibli 'v bii kle diakì, 'ki 'li Jrusredɔ 'kwli, kɔ Nyisva a -cohlpinyu -hvɔhvɔi 'v kuo -Yusu =wlɔ yì -we.

-Te v klɔ la Etieni

⁸Nyisva ni -haande gbagbu Etieni -mo, kɔ, 'e -nyi-e 'kli, 'ki bu nu =wlilekèe-tebli gbagbi, 'ki 'li dakɔ 'nyi. ⁹-Nyrɔwɔ =du 'kwli, nyibli =du, nv-

-di, 'v -tva Etieni a 'blini a le-mumvu. Nyibli a 'mu, 'waa de -bi, v yi 'kukue 'li Nyisva a 'kayu -du ble. Nyiblidu a 'mu, v dee -nu bute-koyo. 'Waa de -bi -mu', -v ya -ye, 'ki v -hon 'li Silenidu kɔ Alesadridu 'kwli, 'ki -v -bi -hon 'li Silisiblvgba kɔ Asiblvgba 'kwli. U nu- kɔ Etieni 'hvèn-, -v pi gble. ¹⁰Kee, -te bu di 'a =wɔn a -tutuo nu, v 'yi=t -yi, -kɔti =tɔ -mu', Nyisva a -Hihiu yi=t -nyi, no- kɔ 'kwli ε nee 'li, 'e yi hle. ¹¹Nyibli a 'mu, -v ya -ye, v 'pee nyibli, 'v lee =nu, -ε mɔ: «Ke- ba pu nyibli yi: Etieni -bu, -a 'win ni, -ε mɔ, Nyisva kɔ 'a winwlɔn-hanyɔ Moise 'hvèn-, nu- ε yi -ti 'hui le ye!» ¹²No- ε kue yi, 'v -tutuo nyibli kɔ 'blvgba a ye'nanyu, kɔ Nyisva a tetetɔnyu 'hvèn-, 'v 'yiya 'v Etieni 'hui bu, 'v klo=ɔ, 'v gba 'li=t -Juukve a -gbolugbo a nyibli yi, -ε di=e nu, v 'mu=v -bati le -pvu -ni, ¹³'v lee nyibli -bi, 'ki bu pu Etieni hi ki, v wen: «Nyiblo -bu, Nyisva a 'kagbau kɔ tete -mu', Nyisva -nyi la 'a winwlɔn-hanyɔ Moise, nu- ε hle -ti 'hui le. No- ε 'cibi 'v, ε ni. ¹⁴-A 'win ni, -te ε yi=t ni hle, -ε mɔ, Nasaleti a -Yusu -bu, ε di Nyisva a 'kagbau 'ni 'wla, kɔ, -aan nunuklo, Moise tɔɔ la -aan 'bainu, -ba 'cici=t.»

¹⁵Nyibli a pepe -mu', -v ni 'li -gbolugbokayu a 'mu bu, v yi Etieni 'ni 'ye yruru, 'v yi=t 'ye, -ε mɔ, 'a yigbakla 'wi- Nyisva a lelenyɔ a yigbakla yi.

-Te Etieni hlee la 'li -Juukve a ye'nanyu -mɔ

7 ¹-ε -bi Nyisva a -cohluinpinyɔ gbagbu 'beti Etieni ni, ε wen: «=Bi -ti -bu, v yi -mu -yeε -ni, -han-ti =niɔ?» ²-ε -bi Etieni wen: «Bainu -na, ε kɔ 'diayinu -na, ba pu 'mu nua yi bu. Nyisva, -ε -kɔ -ti a 'yi'bubva, ε no- 'hru la -aan 'bai gbagbu Abrahamu yi, -te ε ni la 'li 'blvgba -mu', v dee Mesopotami 'kwli, 'ti- ε 'mu la 'li Haladiɔ 'kwli mu. ³-ε -bi ke- Nyisva pi la=a yi: -Hon 'ne- -na 'blvgba -bu 'kwli, kɔ, hie 'v -na -tugba bu, 'blvgba -mu', -ε kɔ ki 'n di 'li -mu 'li -tɔɔ -ni, =mu 'li mu. ⁴Ke- Abrahamu nu la 'li 'a 'blvgba, -ε mɔ Kalidikve a 'blvgba a 'kwli-hvñhvcn, 'e mu la 'li Haladiɔ 'kwli 'ti mɔ, ε kɔ 'a 'dvkvε 'hvèn-. 'Ki ε ni 'li -nint, 'a 'bai 'e 'kv. -Te 'a 'bai 'kv 'ki, -ε -bi Nyisva nu=o ni, 'e di 'ne- Kanaablvgba -bu, a 'ti ke 'ne- ki. ⁵Kee, Nyisva 'yi 'ne=ε 'tiile -nyi, mɔ, ε 'yi=t -tutukvutɔ gbe =du -nyi -we. Kee, ε pu 'li=t ni, 'ki 'v=v -mɔ, -ε mɔ, ti 'bu nyre 'v, 'blvgba -bu, a ni 'ne- ki, ε di =ne=ε 'ni -nyi, 'ti- 'bu 'kv, 'a 'yonu a 'yonu 'mu 'blvgba a 'mu win ki -kɔ -ni. Ti a 'mu 'yri, Abrahamu 'yee la 'yu ni kue. ⁶Ti -mu', Nyisva lee =ne, ε no- -bu: 'Ki -na 'yonu di 'li hiapvblvgba -bi ki 'ti, -ε 'yi 'waa 'blvgba 'pa-. 'Ki 'li 'blvgba a 'mu 'kwli, v di -he -koyo, v 'mu =nu =hvèn -tu, 'ki 'li 'yri a -hotruwi ni -hen 'kwli. ⁷Kee, dakɔ -mu', -v kɔ -kode v di nu, 'n di pvv =nu -bati le. 'Nu pvv =nu -bati le, -ε -bi 'na 'yonu a 'mu, v di 'li 'blvgba a 'mu 'kwli 'ni -hon, v 'mu 'ne- di, v 'mu 'ne- 'na dida 'cibi -ni. ⁸Ke- Nyisva nu 'yri a -tutuo, ε kɔ Abrahamu 'hvèn-. 'Yri a 'mu, 'a yruru, no- mɔ nyibeyu a yi'bibe. ε no- kɔ -ti, -te Abrahamu a 'yu Yisaki kɔ la 'wee, ε 'be la=a yi, Yisaki -mɔ -bi 'e 'be 'a 'yu Sakɔbu yi, Sakɔbu -mɔ -bi, 'e 'be 'a -ne 'yonu ni -pu -tu 'v 'hvèn yre, -v mɔ -aan -ne dakɔ a -tugbi a 'bainu gbagbi.

9-Aan 'baïnu a 'mv, v -tui la 'waa 'diayi Sosefu ca -mɔ. E nɔ- nu=o, 'v plo la=a, -e di=e nu, ε 'mv -kode nu, 'kɪ 'lɪ Esipublugba 'kwli. Kεε, Nyisva, nɔ- -heɛ =nɛ, 10'ε -ha 'lɪ=t 'kla-wliye'ytya a pepe 'kwli. -Te Sosefu a 'mv, ε ni la 'v 'blugba a 'mv a bodɔ̄ ye', Nyisva nu=o ni, bodɔ̄ a 'mv 'e nve la=a, 'e 'ye=e, -e mɔ Sosefu mɔ =tɔ̄kɔnyu=c =cɪ, ε nu=o ni, Sosefu 'e -he Esipublugba a pepe a -gulunuma, 'e -he bodɔ̄ a 'kayo a pepe a 'yie=tunyɔ̄ -we. 11'Kɪ v ni 'v -nini, -e -bɪ 'kanu bi la 'lɪ Esipublugba 'kwli ni, ε kɔ̄ Kanaablugba 'huen-, -te -aan 'baïnu ni la 'lɪ. -Aan 'baïnu a 'mv, v 'nɪ 'ye=e la didide, 'v yɪ la -huen 'ye, 'kanu a -ti. 12-ε -bɪ -aan 'bai gbagbu Sakɔ̄bu 'wun, -e mɔ, didide ni 'lɪ Esipublugba 'kwli, ε nɔ- mɔ bv lee 'lɪ -aan 'baïnu. Nɔ- mɔ 'waa yɪ-hede, 'kɪ bv bla didide. 13-Te v gba 'lɪ 'huen a 'wɔ̄, -e -bɪ Sosefu tɔ̄ ne 'a dɔ̄nu 'a 'diayinu yɪ, 'waa 'mumu 'v yru la=a. Kε- Esipublugba a bodɔ̄ nu la Sosefu a 'dukue a yiye. 14-ε -bɪ Sosefu lee ne 'a 'diayinu ni, 'kɪ bv bla 'waa 'bai Sakɔ̄bu, kɔ̄ 'a -tugba a nyibli a pepe, -v -we 'lɪ nyibli a (75) -wli ni -ta -tu 'v -pu -tu 'v -hun. 15Kε- Sakɔ̄bu nu 'lɪ Esipublugba a 'kwlimumuo. 'Kɪ ε 'kvu ε kɔ̄ -aan -ne 'baïnu -bɪ 'huen-. 16-Te v 'kv, v gba 'waa 'kvukukui ni, 'kɪ 'lɪ Sisemvudɔ̄, -e ni 'nɛ- Kanaablugba 'kwli, 'v -tu =nu. 'Dabio -mv', Abrahamu -tɔ̄ la 'lɪ nyiblo -mv', -e mɔ Hemɔ̄ a 'yonu -jɪ', nɔ- kɔ̄ 'kwli v pu 'lɪ =nu 'lɪ.

17'Kɪ v ni 'v -nini, -e -bɪ Sakɔ̄bu, -e kɔ̄ 'nyre -mɔ Yisraε, 'a 'yonu yɪ 'nɪ wlo, 'kɪ 'lɪ Esipublugba 'kwli, Yisraekue a 'mv, 'v -he dakɔ̄ gbagbu. Ti -mv' -kɔ̄ 'yri Nyisva kɔ̄ bv nuu 'v de -mv', ε pu la 'lɪ Abrahamu, ε 'mve yre, -e mɔ, bv -ha 'lɪ -aan dakɔ̄ -kode wlɔ̄n. 18Ti a 'mv 'yri, -e -bɪ bodɔ̄ yrayru, nɔ- bi gbata kɪ. Bodɔ̄ yrayru a 'mv, ε 'yɪ la Sosefu -yi, 19'ε nu -yrvku, 'e kaa ne -aan -ne 'dukue, 'ε -tu -aan 'baïnu -huen, kɔ̄, 'ε ni 'v =nu ke', 'v hie 'v 'waa -panipli ble, v 'mv 'kv a -ti. 20Ti a 'mv 'yri, 'kɪ v kɔ̄ 'v Moise. E mɔ 'yu =niɔ̄, Nyisva nve -ni. A 'dii kɔ̄ 'a 'bai 'huen-, v -hli=e ni, 'kɪ 'lɪ -hɔ̄npvui ni ta 'kwli, 'kɪ 'lɪ 'waa 'kayu bv. 21-Te ti a 'mv, ε -hi, -e -bɪ v -ha=a -ta', 'v hie 'v=v bv. 'Kɪ Esipublugba a bodɔ̄ a 'yu nyrɔ̄yu 'ye 'v=v, 'e gba=a naa mɔ, =wi yɪ 'a -gbetu a 'yu. 22E nɔ- nu=o, -te Moise yɪ ni kui, 'e yɪ Esipukue a 'crun a pepe 'nyi, kɔ̄ 'waa nunu-tebli a pepe 'huen-, 'a 'pupplewin 'e ni 'kli kɪ.

23'Kɪ ε ni 'lɪ -nini, 'ε =ce 'yri a -wli ni 'huen. -Te ε kɔ̄ 'yri a -wli ni 'huen, -e -bɪ 'a -wli pu 'lɪ=t ni, 'kɪ bv 'ye 'a 'diayinu, -v mɔ Yisraekue. 24-Te ε mu 'kɪ -mumu, -e -bɪ ε 'ye Esipukueyu -du. E nɔ- nii Yisraekueyu -du 'cre le, Moise 'e -hīhīa -nv yre, 'tɪ- 'ε pu 'a 'diayi a 'lu a yru, 'e 'la Esipukueyu a 'mv. 25Moise -mɔ -bɪ, ε wen 'ni, 'a 'diayinu Yisraekue di=e 'ni yru, -e mɔ, ε nɔ- kɔ̄ 'mv Nyisva di 'lɪ -naa -ni, ε 'mv =nv =gle. Kεε, v 'yɪ=t' le -yru. 26-Te -nyre -nye, -e -bɪ Moise yee 'v -te ni -do a 'mv Yisraekue ni 'huen bv, 'v -wen. E -hue bv nu=o, bv yuyru win' le, ε wen: -A 'bio -na, a mɔ 'diayinu =niɔ̄. De- kɔ̄ 'nuwlun a -wen 'lɪ? 27Kεε, nyiblo -mv', -e ni 'a 'bihian de -hvan -mɔ, ε 'nyraa 'lɪ Moise yɪ, 'tɪ- 'e yɪ=t -lee -ni: Nyiblo a 'dɪ -bɪ nu -mv -aan ye'nanyɔ̄ kɔ̄ -aan -batipunyɔ̄ -mɔ 'lɪ? 28-Bɪ -hue -bv 'la 'mv, -te -nu 'tv, =ni

'la 'tu Esipukvèyu -mv'? 29·Te Moise 'win -ti a 'mv, -e -bi e 'gba ci, 'e -hɔn 'blu kí, 'e mu 'li Madiablugba 'kwli. 'Kí e 'ti 'li, 'e kɔɔ 'li 'yonu ni 'hvèn.

30·'Kí e ni 'li -nini, 'e gba 'yri a -wli ni 'hvèn. -Nyṛōwɔ =du, -e -bi 'kí e ni la 'li -te -mv', nyiblo =du 'yì la 'li 'ti, 'kí 'v duvgba -mv', v dee Sinai 'hvì. 'Kí 'v -te a 'mv, 'kí Nyisva a lelenyɔ 'hru 'v=v yì, 'kí 'li -gbakuo gbe, -e yì wlùn 'kwli, 'kí e ni 'li. 31·Te Moise 'ye de a 'mv, -e -bi e ta 'v bv, 'e 'yìya 'v bv, -e di=e nu, 'e 'mv=v le yru. -E -bi e 'win Kukonyɔ Nyisva a win, 'e pi le: 32·'Mɔ -mɔ Nyisva -mv', -na 'bainu de la, -v mɔ Abrahamv, Yisaki, kɔ Sakɔbv. -Te e 'win -ti a 'mv, -e -bi hvannu bi 'li=li 'kwli, 'e 'yì 'kí 'li=li 'li -we, bv ta 'li le de. 33·-E -bi, ke- Nyisva pi 'kí=li yì, e wen: -He -na 'suin, -kɔtì -tvutukutɔ -mv', -nyra 'v kí bv, 'mɔ ni -do, 'mɔ -kɔɔ. 34·-Hvèn -mv', 'na dakɔ Yisraekvè yì 'ye, 'kí 'li Esipublugba 'kwli, 'n 'ye=e ni, 'ni 'win 'waa shienwewin -we, 'ti- 'ni -di, 'mv =nu =gble. A -ti, pu 'v nva bv. 'N -hvè =bu lee 'li -mv Esipublugba 'kwli.

35·-E -bi, Moise ni -do -bv, Yisraekvè hia la yì, -kɔtì 'v pi la le: Nyiblo a 'dù -bi nu -mv -aan ye'nanyɔ kɔ -aan -batipunyɔ -mɔ 'li? e ni -do a 'mv, nɔ- Nyisva -lee -ni, 'kí bv mɔ 'a dakɔ a ye'nanyɔ, kɔ 'a =gbugblenyɔ 'hvèn-. -Te e 'mv=v -lee -ni, 'kí e naa 'li 'a lelenyɔ 'li, -e ni 'li -gbakuo 'kwli. 36 Moise ni -do a 'mv, e nɔ- naa 'li =wilekèe-tebli 'kwli, 'e -ha 'li Yisraekvè 'blugba -mv' 'kwli, -e mɔ Esipukvè a 'blugba, 'e nu=o, 'v -ta 'Yru-Jɔhvùn, 'ti-, -te v nyre 'li -tvutukutɔ -mv' -kɔ kí nyiblo =du 'yì 'li 'ti, 'kí 'li 'yri a -wli ni 'hvèn 'kwli, 'e nuu 'li =wilekèe-tebli -bi le de. 37 Moise ni -do a 'mv, nɔ- lee Yisraekvè, -e mɔ: Nyisva di ya 'a mv winwlɔn-hanyɔ -bi yì. Nɔ- di 'mv yì 'wi. E di mɔ 'aan dakɔ a nyiblo. 38 Moise ni -do a 'mv de, nɔ- ni la 'v -aan dakɔ Yisraekvè 'hvì, ti -mv' -ko 'yri v 'kukue la le, 'kí 'li -tvutukutɔ -mv' -kɔ kí nyiblo =du 'yì 'li 'ti. 'Kí -aan 'bainu ni la 'li 'kibia -bi kí, Nyisva a lelenyɔ 'e ni la 'li 'kibia -bi kí -we, 'kí 'li Sinaidugba 'lu. Moise, nɔ- ni la 'v 'waa -gbati, Nyisva a lelenyɔ 'e hlee la 'li Moise -mɔ, 'e -nyi=e Nyisva a win, -e di=e nu, 'e 'mv -a mɔ=c -tɔɔ -ni. 39 Kεε, -aan 'bainu 'yì=li -hva, bv pu=v nva yì bv, 'v -wen=e yì. 'Waa =wli -hvè=e ni, 'kí bv =hian -mɔ, bv mu 'li Esipublugba 'kwli. 40·Nyṛōwɔ =du, -te Moise 'yì la 'li =nu 'nyì -ni, v lee la Moise a 'dīayi Ayro, v wen: Nuu -a mv tuyonu le, v 'mv -aan nyisvade nu, nyibli di 'ble, e 'mv -a mv 'hru -tɔɔ -ni, -kɔtì Moise -mv', -e -ha 'li -a mv Esipublugba 'kwli, de -bv -di 'lu -mɔ mu, 'kí 'v=v -mɔ, -a 'yì=li -yi. 41 Kε- v -nu, 'v nu tuyu, -e 'wi- bliyu yì, 'v pi -cɔhlvùn, 'kí 'v tuyu a 'mv yì, 'v nu le'mimle, 'kí 'v tuyu -mv', 'waa =gbetu, v -nu, 'a 'yì'bvalé a -ta'. 42 Kεε, -te v nu de a 'mv, -e -bi Nyisva -ha =nu 'yie -mɔ, kɔ, 'e -ha =nu me le, 'v -tva 'yru a dida, e kɔ -hɔnpv kɔ nyahro 'hvèn-. -Ti -bv, v 'cri la, 'kí 'li Nyisva a winwlɔn-hanyv a 'crien 'kwli, e nɔ- -bv:

Nyisva wen 'ni:

'A mv Yisraekvè, -te a nu la 'yri a -wli ni 'hvèn,
'kí 'li -tvutukutɔ -mv' -kɔ kí nyiblo =du 'yì 'li 'ti,

'a yi la 'wlugba-teblı a -cɔhlun pi,
kεε, 'mɔ Nyisva, a 'nɔ -pie=e la 'mv.

⁴³ 'Ba yi la -ta' nı -hvən, dukwli -mv',
-e kɔ 'kwli v pu 'lı tuyu -mv' 'lı,
-e 'wı- hiapvnyısva Molokı yi,
dukwli a 'mv, nɔ- a 'ble,
e kɔ yi'wıde -mv', -e 'wı- nyahro yi,
-e mɔ hiapvnyısva Yrefan.

Tuyonu a 'mv, a nu -nv nı,
-e di=e nu, a 'mv =nv kwli yi bu bla,
'kı 'v 'waa 'v=tuule a -ta'.

Nɔ- kɔ -ti, 'mv=v nu, v 'mv 'lı 'a mv hiapvblugba -bi 'kwli gba,
-e hlc -mɔ, 'e -hi 'v Babilɔnblugba 'v.

⁴⁴ -Te -aan 'bainu nı la 'lı -te a 'mv, nyiblo -dv 'yi 'lı 'ti, v kɔ la
'tapɔkayu, -e mɔ Nyisva a 'kayu -mv', -e kɔ bv v pu 'lı 'hı -mv' ble, v
'cru la 'v Nyisva a tete kle. 'Tapɔkayu a 'mv, -te Nyisva nu 'a blepupvv,
'kı 'v Moise ye', ke- v nu 'a pupvv. ⁴⁵ 'Tapɔkayu a 'mv, -aan 'bainu hie=e
'waa 'yonu le. Ti -mv' -kɔ 'yri Sosue mɔ la 'waa ye'nanyu, 'kı v gba 'lı-i
'blugba -mv' 'kwli, Nyisva pu la le, e di la -nv -nyi. Ti a 'mv 'yri, 'kı v
-ween la 'v 'blugba a 'mv kı, Nyisva 'e ble la dakɔ a gblegble -mv' le,
-v nı la 'lı 'blugbi a 'mv 'kwli. 'Tapɔkayu a 'mv, e nı 'lı 'blugba a 'mv
'kwli -nını, Dafidı 'e -he Yisraekve a bodı. ⁴⁶ Nyisva ni la Dafidı a
'mv =haan-teblı -hvɔhvı -mɔ. -E -bi Dafidı -hva=a Nyisva nı, 'kı bv puu
Nyisva 'kagbab le, -kɔtı e nɔ- mɔ Nyisva -mv', Dafidı a 'bai gbagbu
Sakɔbu de la -we. ⁴⁷ Kεε, 'kayu a 'mv, e 'yi=i 'pa-, e 'yi=i -pu. 'A 'yu
Salomo, nɔ- pu=v.

⁴⁸ 'Klikininyısva, e 'yi 'lı -tonyibli a pupukayu bv -ni. Nɔ- 'a
winwlɔn-hanyı 'crı la, 'kı 'lı Nyisvacrien 'kwli. De a 'mv, e nɔ- -bv:

⁴⁹ Kuɔnɔ Nyisva wen 'ni:
Yakɔ, nɔ- mɔ 'na bodıgbata,
-tutu 'e mɔ 'na bvikible=tude.
E 'yi 'kayu -dv -kɔ, a di 'mv le -pvv -ni,
-e kɔ bv 'n -we 'lı -bv nı 'lı.

⁵⁰ -Bi e 'yi 'mɔ 'pa-, -e 'yi -teblı a pepe -nu?»

⁵¹ Ke- Etieni pi de: «A mɔ nyibli -niɔ, -v ku 'lu le, e kɔ, -v kɔ =wı =gboklo
-ni, 'tı-, -v kɔ nıv -ke, 'kı 'v Nyisva a -ti a 'winwıun a -ta'. A -wen Nyisva a
-Hihiu yi 'a -ne ti. -Te 'aan 'bainu nı la 'mv, ke- a nı 'mv. ⁵² 'Aan 'bainu -tu
Nyisva a winwlɔn-hanyı a pepe -hvən, 'v 'la winwlɔn-hanyı -mv', -v hle
la=a, -e mɔ, Nyisva di ya 'a mv nyiblo yi, -e 'sii 'v yi, -e mɔ 'aan Wanɔ.
Nyiblo a 'mv, nɔ- mɔ -Yusu. -Yusu a 'mv, nɔ- a nuu 'cre le, 'tı- 'a 'la=a. ⁵³ 'A
mv -mv', Nyisva naa 'lı a lelenyu 'lı, e -nyi 'a tete, a 'yi 'v tete a 'mv 'v -tuu
-ni.»

-Te Etieni nu la 'kukvv

⁵⁴-Juukve a -gbolugbo a nyibli, -te v 'win -ti a 'mv, Etieni -hla, -e -bi 'waa -wl̩ kɔ yrv'lebibie diaku. ⁵⁵Etieni -mɔ -bi, Nyisva a -Hihiu kɔɔ =ne win k̩ pepe, 'e te 'l̩ yakɔ 'kwli le, 'e yi Nyisva a -ti a 'yi'bubva 'ye, ε kɔ, 'e yi -Yusu 'ye -we, 'e nyra bv, 'k̩ 'v Nyisva a diidekibia k̩. ⁵⁶Etieni a 'mv, ke- ε pi: «Ba pv 'mv nua yi bv, 'n yi yakɔ 'ni 'ye, 'e -ki wlɔn, 'ni yi 'l̩ -Yusu 'yee -ni, -e mɔ -tonyibli a pepe a Nyiblo, 'e nyra bv, 'k̩ 'v Nyisva a diidekibia k̩.» ⁵⁷-Te -Juukve a ye'nanyu 'win -ti a 'mv, -e -bi u ka 'waa nvi yre, 'ti-, 'v -tva le=muma le. Ti ni -do a ti 'yri, 'waa pepe a 'mv, v =gbee =ne k̩, ⁵⁸v =tɔ =ne 'dɔ, 'ti- 'v -tva 'a 'h̩ a bille, -e di=e nu, v 'mv=v 'la. -E -bi nyibli -mv', v lee -ni, 'k̩ -bu 'la Etieni, v -he 'waa 'luyiwlawli kle, 'v -nyi=e gblotayu -dv, ε 'mv=v 'yie -tu. Gblotayu a 'mv, 'a 'nyre mɔ Sɔlv. ⁵⁹-Te v pi 'k̩-i 'h̩ -mɔ le, -e -bi Etieni, ε da -Yusu ni, ε wen: «Kukɔnyɔ -Yusu, 'ble 'na -hihiu kva,» ⁶⁰'ε bla kwli bv, 'e 'yee 'l̩ win, ε wen: «Kukɔnyɔ o, de 'kuku -bv, v ni, -hru 'a -ti -mo!» Bu pv 'k̩ le, -e -bi ε mla -hunhlvn.

8 ¹-E -bi gblotayu Sɔlv -ni wen, ε wen=ε k̩, 'k̩ bv 'la Etieni.

-Te Sɔlv =tui la -Yusu a nyibli -hivɛn

-Nyrɔwɔ ni -do a 'mv, -Yusu a nyibli -mv', -v ni 'l̩ Jrusredɔ 'kwli, v -tva 'waa -hivɛn a -tutuo. ε nɔ- nu=o, -Yusu a nyibli a pepe a 'mv, 'v 'gba ci le, 'v 'heen -tebli 'nyi bv. -U -bi mu 'l̩ Sudeblugba 'kwli, 'waa de -bi 'v mu 'l̩ Samaliblugba 'kwli. -Yusu a -mɔnanyu ni -do, v nv- hie 'l̩ Jrusre. ²Nyibli -bv, -v -tui 'v Nyisva 'v, v gba Etieni, 'v -ha 'v=v 'v, k̩, 'v yi we diaku, 'k̩ 'v 'a 'kukvv a -ta'.

³Sɔlv -mɔ -bi, ε =tui 'v 'k̩, -e di=e nu, ε 'mv 'cve a nyibli bv -we. ε ne 'kayo ble, 'e kwle -Yusu a nyibli, nvgb̩ kɔ nyibepu 'hvɛn-, 'e pi =nv =jre.

-Te Filipv pt la -haantitie, 'k̩ 'l̩ Samaliblugba 'kwli

⁴-Yusu a nyibli -mv', -v 'heen bv, v ne 'blugba k̩, 'v pi nyibli -Yusu a -haantitie. ⁵Ε kɔ -Yusu a nyiblo -dv. A 'nyre -mɔ Filipv. Ε nɔ- mu 'l̩ Samaliblugba a 'dɔ gbagbv 'kwli. Wanyɔ -mv', Nyisva pv la le, ε di la ya, ε nɔ- k̩ -ti ε yi nyibli le -lee -ni, ⁶'ε ni -wilekeee-tebli. -Ti a 'mv, Filipv yi nyibli -hvɔhvi a 'mv -lee -ni, v pi=t nua yi bv -tɛɛ, -e nu=o, -wilekeee-tebli -mv', ε ni, v yi 'a -ti 'ni 'win, k̩, 'v yi=t 'ye. ⁷=Wilekeee-tebli a 'mv, -e mi 'lu -mɔ, nɔ- mɔ 'kuo -hvin, -v ni 'v nyibli ke', 'v pi -cici le, 'v -hvɛn -nu ke', k̩, le-yiyrenyibli -hvɔhvi kɔ nyibli -mv', -v 'yi nale -yi -tɛɛ, 'waa 'kve 'ε yi -we. ⁸De a 'mv, ε nɔ- ni=e, 'v ni dɔdv, 'k̩ 'l̩ 'dɔ a 'mv 'kwli.

⁹'K̩ 'l̩ 'dɔ a 'mv 'kwli, ε kɔ nyiblo -dv, 'e ni 'l̩. A 'nyre mɔ Simɔ. Ε mɔ -pinanyiblo -niɔ. Ε -wlen 'l̩ 'dɔ a 'mv 'kwli ni, 'e ni -tebli -mv', -e kee Samalikve a -wl̩ le. ε wen, ε mɔ nyiblo gbagbv -niɔ. ¹⁰Nyibli a pepe, ny'l̩k̩, kɔ 'yonu 'hvɛn-, v pi=t nua yi bv. Ke- v pi: «Nyiblo -bv, ε ni 'k̩l̩ k̩,

-wen Nyisva. 'A 'kli a 'mv, v dees =ne 'kli gbagbi.» ¹¹ U pi-i nua yi bu diaki, -e nu=o, kue 'li ti blebli 'yie bu, 'a -pinade kee 'waa =wli le diaki. ¹² KEE, -te Filipu 'ya 'dici a 'mv 'kwli, -e -bi e yi nyibli le 'ni -lee -ni, -te Nyisva di nyibli a win a kikcõle nu, 'e yi =nu -Yusu a -ti -lee -ni, 'v kuo -ti a 'mv =wlu yi, nvgbi kɔ nyibepu 'hvèn-, 'e pu =nu 'nie 'lu le. ¹³ Simɔ a 'mv, e kuo -ti a 'mv =wlu yi -we, 'v pu=v 'nie 'lu, 'e 'cibi 'v Filipu 'hvi, =wlilekèe-tebli -mu', -e mi 'lu -mo, 'e yi=i 'ye, 'e kee ne 'a =wli le.

¹⁴ -Yusu a -mɔnanyu -mu', -v ni 'li Jrusre, v 'win ni, -e mo, Samalikue, v 'ble Nyisva a win kua -tee. E no- kɔ -ti, 'v lee 'li =nu Pieli kɔ Saan 'hvèn-mo. ¹⁵ -Te v nyre 'li, -e -bi v da Nyisva ni, 'kì 'v -Yusu a nyibli a -ta', -e di=e nu, e 'mv =nu 'a -Hihiu -nyi. ¹⁶ -Han-ti =hɔn, 'v pu =nu 'nie 'lu, 'kì 'li -Yusu a 'nyre 'kwli, kee, 'kì 'li =nu 'nyi, Nyisva a -Hihiu 'yee 'v -e =du ke' ni bi. ¹⁷ E no- nu=o, Pieli kɔ Saan 'hvèn-, 'v pu =nu dabvi 'lu ble, Nyisva a -Hihiu 'e bi 'v =nu ke'.

¹⁸ -Te Simɔ -ni wen, e 'ye=e, -e mo, -Yusu a -mɔnanyu pu =nu dabvi 'lu ble, 'ti- Nyisva a -Hihiu 'e bi 'v nyibli a 'mv ke', e no- mo bu ya Pieli kɔ Saan 'hvèn- 'wliye yi, ¹⁹ e wen: «Ba -nyi 'mv 'kli a 'mv 'a de, -e di=e nu, 'ni pu nyibli dabvi 'lu ble, Nyisva a -Hihiu 'mv 'v =nu ke' bi.» ²⁰ KEE, Pieli -tu=o =wɔn, e wen: «Na 'wliye kɔ -mv 'hvèn-, ba -we bu, -te -na 'lule-hihie 'ye=e, -e mo, nyiblo -we 'li bu nu 'wliye ni, bu -tɔ Nyisva a -Hihiu ni a -ti. ²¹ 'Kì 'v Nyisva a -ti kì, -kɔ -a mu 'hvèn-, -a 'yì -pe, -kɔtì -na =wlu 'yì 'v yi 'sii -ni, 'kì 'v Nyisva ye». ²² A -ti, hie 'v -na 'lule-hihie -hvan a 'mv bu, -bu da Kukɔnyɔ, -e di=e nu, 'bu -we 'li=i 'li, e 'mv -na 'lule-hihie -hvan a 'mv, 'a -ti -mo -hru. ²³ 'N yi=i 'ni 'ye, -e mo, 'cre 'yii 'li -na =wlu kì, e kɔ ca 'hvèn-, 'ti-, de 'kuku, no- kɔc -mu win kì pepe.» ²⁴ -E -bi ke- Simɔ a 'mv, e pi Pieli kɔ Saan 'hvèn-yi, e wen: «Aan 'mumu, ba da Kukɔnyɔ, 'kì 'v 'mv -mo, -e di=e nu, -ti a pepe -bu, a -hla, 'a =dedede 'ni -ha 'mv nu.»

²⁵ -Yusu a -mɔnanyu ni 'hvèn a 'mv, -te v lee nyibli Nyisva a -ti, -e -bi v =hian -mo, 'v mi Jrusre. -Te v yi ni di, Samaliblugba a 'du -mu', v ne kì, 'kì v pu 'lu nyibli Nyisva a -haantitie.

-Te Filipu pu -Yusu a -haantitie Etiopiblugba a nyiblo gbagbu

²⁶ Filipu -mo -bi, ke- Nyisva a lelenyɔ pu=v yi, -e mo: «'Hru -mu', -e -hɔn 'li Jrusre, -e mi 'li Gasadiɔ 'kwli, mu 'li=i wlɔn. Mu 'li 'a =hlɔn, -tute -mu', nyiblo =du 'yì 'li 'ti.» ²⁷ -Te Filipu 'win -ti a 'mv, -e -bi e bi 'hru wlɔn, 'e -mu, 'e ye nyibehian =du kì. Nyibehian a 'mv, e mo Etiopiblugba a nyiblo gbagbu =niɔ. E mo 'a 'blugba a bodiɔ a 'wli'yie=tunyɔ =niɔ. Bodiɔ a 'mv, e mo nvgba =niɔ, 'v dees =ne Kadasi. Nyibehian a 'mv, 'kì e mu la 'li Jrusre, 'e mu la Nyisva da mo, 'kì 'li Nyisva a 'kagbau bu. -Te e -we 'kì Nyisva a dida -mo, -e -bi e =hian -mo, ²⁸ 'e mi 'waa 'bli. 'Kì e ni 'v 'a -so a -gbɔ kì bu, 'e yi Nyisva a winwlɔn-hanyɔ Esai a 'crien -hre. ²⁹ -E -bi ke- Nyisva a -Hihiu pi Filipu yi, e wen: «Mu -bu 'yiya 'v -so-gbɔ -mu' 'hvi bu,» ³⁰ 'e gba cigbe, 'e

mu 'v -so-gbɔ a 'mv 'hvı. -Te ε nyre 'kı 'v, -ε -bı ε 'wı̄n nyı̄behı̄an a 'mv, 'a -hı̄hrewin nı̄, 'ε yı̄ Esai a 'crien -hre. -E -bı Filipu wen: «Nyı̄beyu o, -bı de a 'mv, -yı̄ -hre, -yruı̄-e' le nı̄?» ³¹-E -bı ε =tu=o =wɔn, ε wen: «'Bv mɔ̄, nyiblo =dv 'bv 'yı̄ 'mɔ̄=ɔ kle -huhı̄a -nı̄, -bı' n di 'a leyuyruo nu 'lt?» ε nɔ̄- mɔ̄ bv lee Filipu, bv 'ya 'lɪ̄-t -mɔ̄, 'kı̄ 'v 'a -so-gbɔ kı̄. ³²-Ti a 'mv, ε yı̄ -hre, 'kı̄ 'l Nyı̄svacrien 'kwli, ε nɔ̄- -bv:

«Nyiblo a 'mv, ε 'wı̄- blable yı̄,

υ gbe 'lı̄ 'laalɛ',

kɔ̄, ε 'wı̄- 'blayu yı̄,

-ε kɔ̄ -pupui 'bv yı̄ nı̄ 'cre,

-ε 'ye nı̄ pu win.

Nyiblo a 'mv, ε 'yı̄ -tı̄ -dv -hla.

³³ U =tɔ̄ 'lɪ̄-t nı̄, 'v pvv =ne hı̄-bati le.

Nyiblo =dv 'yı̄ 'lɪ̄-t 'lɪ̄ -we,

bv 'du 'a 'yonu a 'nyre ye' le,

-kɔ̄tı̄ v 'la-a nı̄.

Kε- Esai -pv, 'kı̄ 'lı̄ Nyı̄svacrien 'kwli..»

³⁴-E -bı nyiblo a 'mv, ε 'beti Filipu nı̄, ε wen: «Lee 'mv, 'n nyaa -mv le: Esai -bv, -bı 'a dı̄onu ε =hen 'nyre, -v'b-, -bı nyiblo -bı ε =hen 'nyre?»

³⁵ Winbv a 'mv, ε nɔ̄- kɔ̄ 'kwli Filipu naa 'lı̄, 'ε pv=v =haantitie -mv', -ε ne -Yusu 'Klisu a -tı̄ -mɔ̄ le. ³⁶-Te v gba 'hru 'lu -mɔ̄ -gbagba, -ε -bı v ye 'nie kı̄.

-E -bı nyiblo gbagbu a 'mv, ε wen: «'Nie, nɔ̄- -bv. -Bı -we 'lı̄ -bv pu 'mv 'nie 'lu nı̄, -te ti ne -bv?» ³⁷-E -bı Filipu wen: «'Bv mɔ̄, =nı̄ kuo -Yusu =wlv yı̄,

'kı̄ 'lı̄ -na =wlv a pepe kı̄, -ε -bı 'hru pe 'v bv, 'kı̄ -bv pu -mv 'nie 'lu.» -E -bı ε wen: «'N pv=v =han-tı̄, -ε mɔ̄, -Yusu 'Klisu mɔ̄ Nyı̄sva a 'Yu =nı̄, 'n kuo =ne =wlv yı̄,»] ³⁸'ε nyra -so bv, ε kɔ̄ Filipu 'hvı̄en-, 'v =tı̄ 'lı̄ 'nie -mɔ̄, Filipu 'ε pv=v 'nie 'lu. ³⁹-Te v -hɔ̄n 'lı̄ 'nie -mɔ̄, -ε -bı Nyı̄sva a -Hiihu gba 'lı̄ Filipu -tite -bı, nyiblo gbagbu a 'mv 'ε 'kee Filipu a 'yiye. Kεε, ke- ε nı̄ 'mv, 'ε gbe 'a 'hru 'lu -mɔ̄, 'kı̄ 'lı̄ dɔ̄dv 'kwli. ⁴⁰Filipu -nı̄ wen, 'kı̄ ε 'hru 'lı̄ 'dɔ̄ -mv', v dee Asɔ̄ti 'kwli. Kε- ε nı̄, 'ε ne 'du kle, 'ε pı̄ nyibli =haantitie -mv', -ε ne -Yusu a -tı̄ -mɔ̄ le. ε nɔ̄- ε 'ble kva -bleble, 'ε nyre 'lı̄ 'dɔ̄ -mv', -ε mɔ̄ Sesalti 'kwli.

-Te -Yusu a yraanyɔ̄ Sɔ̄lv -he la -Yusu a -mɔ̄nanyɔ̄

(Nunu-tebli 22.6-16; 26.12-18)

9 ¹Ti nı̄ -do a 'mv 'yri, Sɔ̄lv -mɔ̄ -bı, dε, ε yı̄ 'lu -mɔ̄ le -hie, nɔ̄- mɔ̄ bu -we -Yusu a nyibli a pepe bv. ²Nɔ̄- nu=o, 'ε mu 'lı̄ Nyı̄sva a -cɔ̄hlunpinyu a nyiblo gbagbu -mɔ̄, ε wen: «Cri 'crun, 'mv 'lɪ̄-t Nyı̄sva a 'kayo a nyibli gbagbu -mɔ̄ gba, -v nı̄ 'lı̄ Daması̄dɔ̄ 'kwli, -ε di=e nu, v 'mv 'mv -hee -nı̄, nyibli -mv', nyı̄bepu kɔ̄ nvgbı̄ 'hvı̄en-, -v nı̄ 'v Kokɔ̄nyɔ̄ -Yusu a 'hru wlɔ̄n, -a 'mv =nu kłɔ̄, 'mv =nu Jrusre ya.»

³Bv bi 'kı̄ 'hru wlɔ̄n, ε kɔ̄ 'a nyibli 'hvı̄en-, -te ε yı̄ Daması̄ yre nı̄ 'mvı̄e -nı̄, -ε -bı ti nı̄ -do a ti 'yri, -nyre -hɔ̄n 'lı̄ yako 'kwli, 'ε pu 'lɪ̄-t =gbe, ⁴Sɔ̄lv 'ε bi

=hlɔn, 'e yì win 'wìn, 'e pì le: «Sɔlv o, de- kɔ 'mɔ -ni le =tui -hvén 'lì?» 5 -E -bì Sɔlv 'beti=e ni, ε wen: «Nyiblo a 'dì -bì -mɔ 'lì?» -E -bì ε wen: «Mɔ -Yusu =ni, 'mɔ -tui -hvén. 6 'A -ti, 'du 'kì ye', -bu ya 'dì. De, Nyisva -hvè -bu nu, 'kì v di 'lì -mɔ=c 'lì -lee -ni.» 7 Nyiblo -mv', -v kɔ=c 'hvén- -ne 'hru, hvannu a -ti, v nyra ble -blii. U 'nt -pv=v win. U 'wìn win a 'mɔ ni, kee, v 'nì 'ye=e nyiblo -dv. 8 Sɔlv -mɔ -bì, ε 'du ye', 'e =wleè 'yi, kee, ε 'nì -yru-o le, 'v 'ble 'a dabu kva, 'v gba 'lì=t Damasidic 'kwli, 9 'e nu -nyrɔwì ni ta, 'kì bu 'ye ni yru le, bu 'ye ni di de, bu 'ye ni 'na -we.

10 'Kì 'lì Damasidic a 'mɔ 'kwli, -Yusu a nyiblo ni 'lì. 'A 'nyre mɔ Ananiasi. Ananiasi a 'mɔ, ε no- -Yusu 'hru yì, 'e lee -ne, ε wen: «Ananiasi o.» -E -bì ε wen: «Kukonyɔ o, 'mɔ, no- -bu -o.» 11 -E -bì Kukonyɔ wen: «Mu 'lì 'hru -mv', v dee Y'sihru wlɔn, -bu pa 'lì Judia a -te, -bu 'beti nyibeyu -mv', v dee Sɔlv a -ti. 'Kì ε kɔ 'lì Tasi. -Te ti ne -bu, ε de Nyisva. 12 'Kì 'lì Nyisva a dida 'kwli, ε 'yee 'lì nyiblo -dv, -wì yì, 'lì=iyiye 'kwli. Nyiblo a 'mɔ, -mɔ =ni, Ananiasi. -Mɔ pa 'lì Sɔlv a 'mɔ -mɔ, =ni pu=v dabu 'lu bv, -ε di=e nu, ε 'mɔ le yru de.» 13 -E -bì Ananiasi =tu=o =wɔn, ε wen: «Kukonyɔ o, -tonyibli -hvɔhvi lee 'mɔ ni, 'cre a pepe -mv', ε nu nyibli -mɔ, 'kì 'lì Jrusredic 'kwli. 14 'Tì-, didie -bu, ε -di, Nyisva a -cohlnpinyu gbagbi, nu-nyi=e 'klt, 'kì bu klo nyibli a pepe -mv', -v de -mv.» 15 Kee, Kukonyɔ wen: «=Ni 'pie 'lì hvannu, 'kì -bu mu 'lì 'kayu a 'mɔ bv, -ε nu=o, 'n -ha 'lì Sɔlv a 'mɔ ni, 'kì bu na 'na -ti -mɔ le, 'kì 'v dakɔ -hvɔhvi yì, v kɔ 'waa ye'nanyu 'hvén-, ε kɔ, -bu lee Yisraekue -we. 16 'N di =ne=e 'nì -tɔc -ni, -ε mɔ, ε di 'ye =hvén diakì, 'na -ti.»

17 -Yusu bv pu 'kì le, -ε -bì Ananiasi mu 'lì 'kayu a 'mɔ bv ni. -Te ε nyre 'lì, 'e pu Sɔlv dabu 'lu bv, ε wen: «Sɔlv, 'na 'diasi, Kukonyɔ -Yusu, -ε 'hru mɔ -mu yì, 'kì 'v 'hru -bu, -ye mɔ wlɔn, ε no- lee 'ne- 'mɔ, -ε di=e nu, =mu le yru de, ε kɔ, Nyisva a -Hihiu 'mɔ -mv win kì -kɔc -ni pepe.» 18 Ti ni -do a ti 'yri, -tebli -dv, -ε 'wì -hrin a 'kvì yì, no- ble 'lì Sɔlv 'yi le, 'e -tva leyuyruo de, 'e 'du ye', Ananiasi 'e pu=v 'nie 'lì. 19 -Te ε pu=v 'nie 'lì, -ε -bì Sɔlv di de, 'ti- 'a 'klt 'e 'ya 'lì.

-Te Sɔlv na la -Yusu a -ti -mɔ le, 'kì 'lì Damasidic 'kwli

-Te de a 'mɔ, ε -hi, Sɔlv -hi 'lì -nyrɔwì gbi, 'kì 'lì -Yusu a -nagbopu -mv', -v ni 'lì Damasidic 'kwli -mɔ. 20 Ti ni -do a ti 'yri, ε -tva Nyisva a -ti a -mɔlenina, 'kì 'lì Nyisva a 'kayo bv, ε wen: «-Yusu mɔ Nyisva a 'Yu =ni.» 21 Nyibli a pepe -mv', -v yì 'a win 'wìn, ε kee 'waa =wì le, v wen: «Nyibli -mv', -v de -Yusu, nu- nyiblo -bu, ε -hvè bv -we mɔ bv. 'Tì-, ε di ni, -ε di=e nu, ε 'mɔ =nu klo, ε 'mɔ =nu Nyisva a -cohlnpinyu gbagbi -jt' pu.» 22 Kee, 'a -ne ti, Sɔlv ne Nyisva a -ti -mɔ le, 'kì 'lì Nyisva a 'mɔ a 'klt 'kwli, Sɔlv a 'klt a 'mɔ 'e yì kle -bii -ni. -Juukue -mv', -v ni 'lì Damasi, ε yì -hre 'v =nu Nyisvacrien ye', 'e tve =nv, -ε mɔ, -Yusu, no- mɔ Wanyɔ -mv', Nyisva pu la le, ε di la ya. -Tì, nyibli a 'mɔ, bv di=e kle -hihià -ni, v 'nì 'ye=e lu=t.

23-Nyrōwī gbi bv -hi, -ε -bi -Juukvē a 'mv, v -yra=a ni, 'kī bv 'la Sɔlv.
 24 KEE, -ti a 'mv, v -yra, ε 'wīn ni, ε kɔ, ε 'wīn ni -we, -ε mɔ, v =tui 'du a
 paale a pepe 'ye, 'tɔ kɔ -nyre, -ε di=e nu, 'bv yī ni mi, v 'mv=v 'la. 25 Nɔ-
 nu=o, Sɔlv a -nagbopv, 'v 'du=o ye', 'v 'yaa 'lī=i =gbi -mv' lu, -ε =glaa 'lī 'dī
 le, 'v pu 'lī=i -tvgbɔ 'kwli, 'v =tu 'lī=i =gbi a 'mv, a 'kibia -bi kī, 'e mu 'lī
 Jrusredīɔ 'kwli.

-Te Sɔlv nyre la 'lī Jrusredīɔ 'kwli

26-Te Sɔlv nyre 'lī Jrusredīɔ 'kwli, -ε -bi ε =mvε=ε le, 'kī bv bi 'lī -Yusu
 a -nagbopv 'nyi, kEE, 'waa pepe, v yī pie 'a hvannv, -ε nu=o, v 'nī -pv=v
 lī=i -han-ti, -ε mɔ, -Yusu a seyt a -nagbopi =niɔ. 27 KEE, -Yusu a -nagbopi
 -bi ni 'v. 'A 'nyre mɔ Banabasi. Nɔ- gba=a, 'ε tɔɔ =ne -Yusu a -nagbopv yī.
 -Te -mv', Sɔlv nu -Yusu a 'yiye, 'kī 'lī Damasi a 'hru wlɔn, ε kɔ, -te -Yusu
 nu la 'lī 'a -mɔhleelε, ε nɔ- na=a -mɔ le. ε lee =nu ni -we, -te Sɔlv -nu, 'kī
 ε 'yī hvannv -pie, 'ε na -Yusu a -ti -mɔ le, 'kī 'lī Damasidīɔ 'kwli. 28 Kve
 'v -nyrōwɔ a 'mv 'ye bv, -Yusu a nyibli, v 'ble Sɔlv kva -tεe, 'bv yī Jrusre
 wlɔn le ni ne, ε 'nī -pie=e lu hvannv, 'ε ne -Yusu a -ti -mɔ le. 29 -Juukvē -mv',
 -v pi Glekitkvewin, ε hlee 'lī =nu -mɔ -we, 'ε =tu 'v 'kli, -ε di=e nu, v 'mv 'a
 pupuwiv =wlo yī -kuo -ni. KEE, -Juukvē a 'mv, v =mvε 'hru le, v 'mv=v 'la.
 30 -Te -Yusu a nyibli 'wīn, -ε -bi v gba Sɔlv ni, 'kī 'lī Sesalidīɔ 'kwli, 'v nu=o,
 'ε mu 'lī Tasidīɔ 'kwli.

31 Ti a 'mv 'yri, v 'nī =tu=o li 'cve a nyibli =hvεn, 'kī 'lī Sudeblugba kɔ
 Galileblugba kɔ Samaliblugba 'kwli. 'Cve a nyibli a 'mv, v kɔ 'kli, kɔ, 'v kɔ
 Nyisva a 'v=tuule, Nyisva a -Hiihiu 'ε yī =nu -heε -ni, -Yusu a nyibli 'v yī kle
 -bii -ni.

-Te Pieli nu la =wlilekεe-tebli, 'kī 'lī Lidadīɔ kɔ Sopedīɔ 'kwli

32-Yusu a -mɔnanyɔ, -ε mɔ Pieli, ε ne 'blugba kī, 'ε yī -Yusu a nyibli
 yre -me. -Nyrōwɔ =dv 'kwli, ε mu la 'lī -Yusu a nyibli -mɔ, -v ni 'lī Lidadīɔ
 'kwli. 33 'Kī ε yee 'lī nyiblo =dv bv. 'A 'nyre mɔ Ene. ε -yiyre le. -Te ε -yiyre
 le, 'a 'yri ni -bl̄ien=bl̄ien a 'yrv, nɔ- -bv. ε yī pe bv ni -do. 34 Kε- Pieli pi=i
 yī, ε wen: «Ene, -Yusu 'Klisv, ε yī -na 'kve 'nī -weε -ni -we. 'Du ye', bv
 =hrenti -na kubvpede», Ene a -gbetu 'ε 'du ye'. -ε -bi 'a 'kve -we ni. 35 Nyibli
 a pepe -mv', -v ni 'lī Lidadīɔ 'kwli, ε kɔ 'waa de -mv', -v ni 'lī 'blugbakvdiɔ
 -mv' 'kwli, v dee Sano, -te v 'ye=e, -ε mɔ, 'a 'kve -we ni, -ε -bi v kuo Nyisva
 =wlo yī.

36 ε kɔ nvgba =dv, 'ε ni 'lī -Yusu a nyibli -mv' 'nyi, -v ni 'lī Sopedīɔ 'kwli.
 'A 'nyre mɔ Tabita. 'Nyre a 'mv, ε nɔ- mɔ Dɔlvkast, 'kī 'lī Glekitkvewin
 'kwli, -ε -hen 'nyre -Gbele. 'A -ne ti, ε ni la nyibli -haan-tebli 'yi =hlɔn le,
 'tū- 'ε yī la -hvεnnyibli -heε -ni. 37 Ti ni -do a 'mv 'yri, 'kve klo=ɔ ni, 'ε 'kv.
 -Te v -ple=e, -ε -bi 'kī 'lī yɔ'kayu a -gblo -bi 'kwli, 'kī v pu 'lī=i bv. 38 -Yusu
 a -nagbopv -mv', -v ni 'lī Sopedīɔ 'kwli, v 'wīn ni, -ε mɔ, 'kī Pieli ni 'lī

Lidadič 'kwli, -ε 'mve Sope yre. -Te v 'win 'ki, -ε -bi v lee 'li-i nyibli ni 'hvén -mo, bu nyaa =ne le, bu 'kika -ni, bu di.

39.-Te v nyre 'li, -ε -bi Pieli 'du ye', 'e kve =nu =wien. -Te ε nyre 'li Sope, 'ki v gba 'li-i yɔ'kayu -ni wen a -gblo a 'mv 'kwli, -te -mv', nvgba a 'mv, ε pe 'v bu, -tugbanugbı 'v =glaa 'li-i le, 'v yi we, 'v tɔɔ =ne 'hvilepu-tebli -mv', Dɔlvaki nii la =nu le, -te ε ni la 'klo. 40.-E -bi Pieli 'hrɔɔ nyibli a pepe ni, 'e bla kwli bu, 'e da Nyisva, 'ti- 'e =hian -mo, 'e -me 'kvukuku yi, ε wen: «Tabita, 'du ye!» ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi Tabita =wlees 'yii. -Te ε 'ye Pieli, -ε -bi ε ni bu, 41 Pieli 'e pu=v dabu yi bu, 'e 'du=o ye', 'e da -tugbanugbı kɔ -Yusu a nyibli a pepe, 'e tɔɔ =nu Dɔlvaki yi, Dɔlvaki a 'mv, 'e pi -hunhlun.

42 De a 'mv, -ε mu 'lu -mo, nyibli a pepe -mv', -v ni 'li Sope, v 'win ni, 'waa -hvchui 'v kuo Kukonyɔ -Yusu =wlv yi. 43.-Te ε -hi, Pieli -wlen 'li Sope ni. 'Ki 'li nyiblio =du a -te, 'ki ε 'ti 'li. Nyiblio a 'mv, 'a 'nyre mo Simɔ. Simɔ a 'mv, ε nii mamvikvɛ -kvan 'yri.

-Te Kɔnei da la Pieli

10 1 E kɔ la nyibeyu =du, 'e ni la 'li Sesalidič 'kwli. 'A 'nyre mo Kɔnei. E mo Romakvɛ a 'seyo a nyiblio gbagbu -bi =ni. E nee la 'seyo a -wli ni =hun. 'Seyo=jain -mv', -ε kɔ 'kwli ε ni la 'li, v dees la=a Yitaliblvgba a 'seyo. 2 Nyibeyu a 'mv, 'a 'yrinaabvi 'sii 'v yi, ε kɔ 'a 'kayubvkuɛ a pepe 'hvén-, 'v =tui 'v Nyisva ni. -Hvènnyibli -mv', -v ni 'li -Juukvɛ 'nyi, ε yi =nu 'ni -heɛ -ni, 'ti- 'e 'cibi 'v Nyisva a dida. 3-Nyrɔwo =du a 'yru-hiile', ε ni 'v bu, -ε -bi ε -tva 'lul'yiye, 'e yru la=a -tɛe, -ε mo, Nyisva a lelenyɔ, no-pa 'li-i -mo. -Te lelenyɔ a 'mv, ε -pa, -ε -bi ε wen: «Kɔnei.» 4.-E -bi hvannu bi 'li Kɔnei 'kwli, 'e yi-i 'ye gbee, -ε -bi ε wen: «E kla ni 'li, Kukonyɔ?» Nyisva a lelenyɔ a 'mv 'e =tu=o =wɔn, ε wen: «-Te -ni -hvènnyibli a -heele, kɔ, -te -ni Nyisva a dida, Nyisva wen=ε ki, 'ti- 'e pu -na -ti =wlv -mo. 5.-Te ti ne -bu, lee 'li nyiblio 'diɔ -mv', -ε mo Sope 'kwli, v 'mu Simɔ da, -ε kɔ kibuhlanyre mo Pieli. 6 Pieli a 'mv, 'ki ε ni 'li nyiblio =du a -te. Nyiblio a 'mv, 'a 'nyre mo Simɔ -we, 'e nii mamvikvɛ -kvan 'yri. 'Ki 'li 'yru wien, 'ki a 'kayu ni 'li.» 7-Te Nyisva a lelenyɔ pu=v titie a 'mv, -ε -bi ε mu ni, Kɔnei 'e da 'a -kvannunyibli ni 'hvén, ε kɔ 'a 'seyo a nyiblio -bi. 'Seyotayu a 'mv, 'a 'yrinaabvi 'sii 'v yi -we; 8 Kɔnei 'e bi 'v, 'e tɔɔ =nu -tebli a pepe -mv', -ε mu 'lu -mo, 'ti- 'e lee 'li =nu Sope.

9.-Te -nyrɔwo ni -do -hi, -ε -bi v 'mve Sope yre. 'Ki 'li Sope a 'mv 'kwli, 'ki Pieli ni 'li yɔ'kayu bu. Yɔ'kayu a 'mv, 'a 'lu 'wle 'v bu, 'v 'ye 'li-i kle. -Nyrɔwo -bu, mu 'v 'yru a bunyراتi 'yri, -ε -bi 'ki Pieli 'ya 'li 'kayu a 'mv ki, ε 'mv Nyisva da. 10 Bu yi 'ki Nyisva ni de, -ε -bi 'kanu bi 'li-i 'kwli. Bu yi 'ki 'a diide ni pi, -ε -bi ε yi 'ye 'li le. 11 De -mv', ε yi 'ye, ε no- mo: yakɔ bu -ki wlɔn, de 'e -hvén 'li -wlv, 'e 'wi- danu gbagbu yi, 'v mva 'a 'nyi ni -hen bu. Nɔ- -tu 'v=v ye!. 12 'Ki 'li danu a 'mv 'kwli, mamvu a gblegble, kɔ le-jri-tebli, kɔ nubli 'hvén-, v nu- ni 'li. (Mamvudu a 'mv, dakɔ a pepe yi =nu

'nì di, këe, -Juukvæ -mɔ -bi, ε =ŋa nì, 'kì bu di -tebli a 'mv. 'A -ti, v 'nì -di=e li =nv le.)¹³ Këe, ε 'win win, 'e pi le: «Pieli, 'du ye', -bu 'la mamvì -mv', =mv =nv di.»¹⁴ Këe, Pieli wen: «'Uvn-, Kvñonyɔ o. Mamvì -mv', v 'yì 'v yì 'sii -nì, 'kì 'v Nyisva ye'. ε =ŋa nì, 'kì -a mv -Juukvæ -ba di =nv. 'A -ti, 'n 'yì -hvæ =nv nì di.»¹⁵ Këe- win a 'mv, ε pi, 'e yì=t -lee -nì de, -ε mɔ: «Dε -mv', Nyisva pu le, -ε 'sii 'v yì, 'kì -tonyiblo bu di=e, =nt 'hlaa 'lt=t, -ε mɔ, ε =ŋa nì, 'kì bu di=e.»¹⁶ Dε a 'mv, ε nu 'lu-mɔmuuwì nì ta, 'tì- danu a 'mv, 'e =hian -mɔ, 'e mu 'lì yakɔ 'kwli.

-Te Pieli mu la 'lì hiaponyiblo -dv, -ε 'yì -Juukvæyu 'pa- a 'kayu bv

17-Te ε -hi, -ε -bi Pieli yì 'a diɔnu le 'nì 'beti -nì: «Dε -bv, 'n 'ye, de a 'dì -bi ε -hen 'nyre 'lt?» È nì 'lì 'lule-hihie a 'mv 'kwli, nyibli -mv', Kɔnei -le, 'v 'ya 'dìɔ, 'v yì le 'beti -nì, -te Simɔ a 'kayu =gbɛe yì. È nɔ- v -nu -nunu, 'v nyre 'lì 'kayu a 'mv, 'a =hvæ.yì, ¹⁸'v 'yee 'lì win, 'v yì 'beti -nì: «=Bt 'kì Simɔ Pieli nì 'nε- 'kayu -bv bv?»¹⁹ Ti nì -do a 'mv 'yri, Pieli bu 'tìe yì 'lù le nì -hie, de -bv, ε 'ye wen, de a 'dì -bi bu di 'nyre -hen a -ti, -ε -bi Nyisva a -Hiihiu yì=t 'nì -lee -nì: «'Ye ke nyibli nì ta =mve -mv 'yie le. 20'A -ti, 'du ye', -bv =ti 'nε- 'kayu -bv yra. -Nì 'muo 'lì ke' le. U kɔ -mv 'hvæn- ba mu, -ε nu=o, 'mɔ -lee 'nε- -nv.»²¹ -ε -bi Pieli =ti 'lì 'kayu a 'mv yra nì, nyibli -mv', -v =mve=e le, 'e mu 'v =nv 'hvæ, ε wen: «Nyiblo -bv, a =mve le, 'mɔ =nì. È kla nì 'lì?»²² U wen: «'Seyo a nyiblo gbagbu -mv', -ε mɔ Kɔnei, nɔ- lee 'nε- -a mv -mɔ. Kɔnei a 'mv, 'a nunuklo 'sii 'v yì, 'e =tui 'v Nyisva. -Juukvæ a pepe nvæ ne 'a de nì. Nɔ- Nyisva a lelenyu -lee -nì, 'kì -bv di 'lì 'a 'dìɔ 'kwli, -ε di=e nu, -ti -mv', -di=e -lee -nì, ε 'mv=v nua yì bv pu.»²³ -Te v -yε, -ε -bi Pieli paa =nv 'kayu bv, 'e pu 'waa =tɔ.

-Te -nyre -nyε, -ε -bi v kɔ Pieli 'hvæn-, v bi 'hru wlɔn, 'v -mu. -Te ε kɔ =nv 'hvæn-, v yì nì mi, -ε -bi -Yusu a nyibli -bi -mv', -v nì 'lì Sope, v gba =nv 'hru wlɔn.²⁴ -Nyrɔwi nì 'hvæn a -nyrɔwɔ, 'kì v nyre 'lì Sesali. Kɔnei yì =nv 'nì -ple, ε kɔ 'a =tugba a nyibli, kɔ 'a nunatumupu, ε -da 'hvæn-.²⁵ -Te Pieli pa 'kì 'kayu a 'mv bv, -ε -bi Kɔnei 'du ye', 'e mu=o ye' 'be mɔ, 'e bla-a kwli yì bv, 'kì 'v 'a 'v-tuule 'kwli.²⁶ Këe, Pieli wen: «'Du ye', =nì 'bla' 'lì 'mv kwli yì bv. 'Mɔ -tonyiblo =nì. 'N 'yì Nyisva 'pa-»,²⁷ Kɔnei a 'mv, 'e 'du ye', ε kɔ Pieli 'hvæn-, 'v -tva toto a pupuu. U yì toto nì pi, 'v pa 'kayu bv, Pieli 'e yee 'v nyibli -hvɔhvì bv, -v -we ti kì.²⁸ -ε -bi ke- ε pi 'kì =nv yì, ε wen: «Ba kɔ 'a yiyie, -ε mɔ, 'mɔ -bv, -ε mɔ -Juukvæyu, ε =ŋa nì, 'kì 'v 'mv -mɔ, 'kì =bv 'yìya 'v nyiblo -bv, -ε 'yì -Juukvæyu 'pa- 'hvæ bv. È =ŋa nì -we, 'kì =bv mu 'lì 'a -tε. Këe, Nyisva tɔɔ 'mɔ=c nì, -ε mɔ, 'nì 'hie 'lt=t 'lù -mɔ le, -ε mɔ, ε kɔ nyibli -bi, -v 'yì 'v yì 'sii -nì, 'kì 'v Nyisva ye', 'kì =bv hlcɔ =nv -mɔ le.²⁹ È nɔ- nu=o, -te a da 'mv, 'nì 'yì 'v win 'v =tu, 'nì -di. 'A -ti, 'n yì 'a mv 'nì 'beti -nì, -ε mɔ, ε kla nì yo, -ε kɔ 'mɔ a -da 'lì?»³⁰ -ε -bi Kɔnei =tu=o =wɔn, ε wen: «È kɔ 'kì -nyrɔwi nì ta, mu 'v ti nì -do -bv 'yri, -ε mɔ 'yrv-hiile a ti 'yri, 'kì 'n dëe la 'v Nyisva, 'kì 'nε- 'na 'kayu bv. Ti nì -do a 'mv 'yri, 'kì nyiblo

'hru 'v 'mv ye'. 'A wlawlī, ε pū 'hvi le, ε yi 'nī wlīn. Nyisva a lelenyō =nīc. Ε wen: ³¹Kōnei, Nyisva 'wīn -na didawin nī, kō, -te -ni, =nī yi =hivennyibli -hēe -ni, Nyisva wen=ε kī. ³²'A -ti, lee 'lī nyibli 'dīc -mū', -ε mō Sope 'kwli, bv da Simō, -ε kō kibuhlanyre mō Pieli. Pieli a 'mū, 'kī ε nī 'lī nyiblo =dv a -te. 'A 'nyre mō Simō -wē, 'ε nīi mamvukve -kvan 'yri. Kī 'a 'kayu nī 'lī 'yru wien. ³³Nō- nu-o, ti nī -do a ti 'yri, 'nī te mō 'lī -mū nyibli -mō, 'kī bv da -mū. 'A -ti, ε nu -tēe, -te -nu, =nī -di. -Te ti ne -bv, -aan pepe, -a -we ti kī, kī mō Nyisva ye', -ε di=e nu, -ti a pepe -mū', Kukonyō pū 'lī -mū wlōn, =mū -a mō=c -ti -cōt -a 'mū 'wīn..»

**Pielī a yi-hewō, 'kī bv hla -Yusu a -ti, 'kī 'v
nyibli -mū', -v 'yī -Juukve 'pa- yi**

³⁴Kε- Pieli pt, 'kī 'v nyibli a 'mū yi, ε wen: «-Te ti ne -bv, 'n yrui=e le nī, -ε mō, Nyisva 'nī 'jra-a lī nyibli' le: ³⁵'A -ne dako =dv a nyiblo, 'bv nī 'v, 'bv yi 'v Nyisva nī -tui -ni, kō, de -mū', -ε 'sii 'v yi, 'kī 'v Nyisva ye', 'bv yi=i nī ni, nō- Nyisva di kī wen. ³⁶Nyisva ya 'a dako Yisraekve -haantitie yi, 'e hle=e, -ε mō, 'kī 'lī -Yusu 'Klus' 'lī, -ε mō -aan pepe a Kukonyō, 'kī ε naa 'lī, -ε di=e nu, Nyisva kō nyibli 'huen-, v 'mū kibuwēenle kō. ³⁷A yi -tebli a pepe -mū', -ε mu 'lu -mō, 'kī 'lī Galileblugba kō Sudeblugba 'kwli, kve la 'lī ti -mū' 'yie bv, -ε kō 'yri Saan Batisi hlee la 'v Nyisva a -ti, ε kō, -te ε pī la nyibli 'nie 'lu le. ³⁸A yi=e nī, -ε mō, Nasaleti a -Yusu, nō- Nyisva -nyi 'a -Hihiu kō 'a 'kli 'huen-, 'a yi=e -we, -ε mō, -Yusu na 'du kle, nyibli a pepe -mū', -v nī 'lī 'kuo -hvīn a nyiblo gbagbv a 'kli bv, -Yusu a 'mū, 'ε nu=o, 'waa 'kve 'e -we, -kōt Nyisva nī 'v=u -mō. ³⁹-A mu -bv, -v mō -Yusu a -mōnanyv, -a 'ye -tebli a pepe -mū', ε nū 'lī Jrusredī 'kwli nī, ε kō 'kī 'lī -Juukve a 'blugbi a pepe kī. 'Kī 'lī Jrusredī 'kwli, 'kī u kō 'lī=t tugbe 'yie, -ε di=e nu, ε 'mū 'kv a -ti. ⁴⁰Kεe, -te ε 'kv, -nyrōwi nī ta a -nyrōwō, 'kī Nyisva -ha 'lī=t 'kukonyibli 'nyi, 'e -ha=a 'kłō, 'e nu=o, -Yusu 'e 'hru ne -a mu yi. ⁴¹Ε 'yī Yisraekve a pepe 'pa-, ε 'yī =nū yi 'hru -nī, kēe, -a mu nī -do -bv, Nyisva -ha la 'lī, kve la 'lī bv, 'kī -ba -he nyibli -mū', -v di -tebli a pepe -mū', -ε mu 'lu -mō 'ye, -a mu nī -do a 'mū, -a mu ε 'hru yi. -Te Nyisva -ha 'lī=t 'kukonyibli 'nyi, ε -ha=a 'kłō, ε kō -a mu 'huen-, -a dii 'v de -te nī -do. ⁴²Ε lee ne -a mu nī, 'kī -ba pū dako -haantitie, -ε ne 'a -ti -mō le, ε kō, ε lee ne -a mu nī -we, 'kī -ba lee nyibli, -ε mō, ε nō- Nyisva wa 'nyre, 'kī bv di 'kłōnnyibli kō 'kukonyibli -bati le pvv mō. ⁴³Nyisva a winwlōn-hanyv a pepe, v hla -Yusu a -ti nī. U hle la-a nī, -ε mō, 'a -ne nyiblo 'bv nī 'v, 'bv kuo -Yusu a 'mū -wlū yi, 'kī Nyisva di 'lī -Yusu 'lī -naa -nī, ε 'mū nyiblo a 'mū a nunu-tebli 'kukui 'wwvla -nī..»

Nyibli -mū', -v 'yī -Juukve 'pa-, Nyisva yi -nyi =nū 'a -Hihiu -we

⁴⁴Pielī nī 'lī win a pupuvv 'kwli, nyibli -mū', -v pū=v nūa yi bv, Nyisva a -Hihiu 'ε =tī 'v =nū kī. ⁴⁵-Yusu a nyibli -mū', -v kō Pieli 'huen-, -v -di, -v mō

-Juukvε, ε κεε 'waa -wlı le diakı, 'kı nyiblı -mv', -v 'yı -Juukvε 'pa-, Nyısva bv di -nv 'a -Hiihu -nyi, ⁴⁶-ε nu=o, v yı 'nı 'win, -te v pi win -mv', v 'yı -yi, 'v 'bve Nyısva a -tı 'yi. ⁴⁷Kε- Pielt pi de, ε wen: «Nyiblı -bv, Nyısva -nyi -nv 'a -Hiihu nı, -wı yı -te nı -do, ε nu -a mv 'a -Hiihu a -nyinyie. 'A -tı, ε 'yı yı -blee -nı, 'kı nyiblı bv pu le, -ε mɔ, v 'nı 'pvv 'lı -nv 'nie 'lu.» ⁴⁸-E -bı ε wen de: «-Ba pu -nv 'nie 'lu, 'kı 'lı -Yusu 'Klsv a 'nyre 'kwli,» 'v pu -nv 'nie 'lu. -Te ε -hi, -ε -bı v wen: «Pielt, -a -hvε=ε nı, -bv -hii mɔ -a mv -nyrɔwı gbi 'hvi, 'tı- -mv mu.»

-Te Pielt nyre 'lı Jrusredıç 'kwli, 'e na -mɔ le, 'kı 'v -Yusu a -mɔnanyv
yi, -te Nyısva -nu, 'e -nyi 'a -Hiihu nyiblı -mv', -v 'yı -Juukvε 'pa-

11 ¹-Yusu a -mɔnanyv, kɔ -Yusu a nyiblı -bı 'hven-, -v nı 'lı Sudeblugba 'kwli, v 'win nı, -ε mɔ, nyiblı -mv', -v 'yı -Juukvε 'pa-, v 'ble Nyısva a win kva -we. ²-Te Pielt -hian -mɔ, ε di Jrusredıç 'kwli, 'kı 'lı Sudeblugba 'kwli, -ε -bı -Yusu a nyiblı -mv', -v mɔ -Juukvε, v -tva 'a 'nyre a didie nı, ³v wen: «Nyiblı -mv', -v 'yı -Juukvε 'pa-, -v 'yı yı 'be, nv- kɔ -te -pa 'lı, v kɔ -mv 'hven-, 'a di de. De- 'lıt?» ⁴Bv pu 'kı le, -ε -bı Pielt -tva -teblı a pepe -mv', -ε mu 'lı -mɔ a -tı a -mɔlenına, ⁵ε wen: «'Kı 'n nı la 'lı Sope, 'nı de la Nyısva. 'N nı 'lı Nyısva a dıda 'kwli, 'nı 'ye de, 'kı 'lı le'yiye 'kwli, 'e 'hru 'v 'mu ye', de a 'mv 'e -tı 'v 'mu ye', 'e 'wi- danv gbagbu yı, -ε kɔ 'nyı nı -hen, v mva bv. Nɔ- -hɔn 'lı yakɔ 'kwli, 'e di 'v 'mu ye'. ⁶-Te 'n mu 'lı-ı 'kwli le ta mɔ, 'n 'ye 'lı mamvı a gblegble, 'wan bv a mamvı, le-jri-teblı, kɔ nvbı -we, ⁷nı 'win win. Ke- ε pi 'mu yı: Pielt, 'du ye', 'la mamvı -bv, -mv -nv di. ⁸Kεε, -ε -bı 'wen: 'Uvn-, Kukɔnyɔ o, mamvı -bv, -a mv -Juukvε, ε =ja nı, 'kı -ba di -nv. 'A de 'yı -hvan 'v 'na me kı nı bi. ⁹-E -bı 'n 'win win a 'mu nı de, 'e -hɔn 'lı yakɔ 'kwli, ε wen: De -mv', Nyısva pu le, -ε 'sii 'v yı, 'kı -tonyiblo bv di, -nı 'pvv 'lı le, -ε mɔ, ε =ja nı, 'kı -tonyiblo bv di=e. ¹⁰De a 'mv, ε nu 'a 'wi nı ta, 'tı- -teblı a pepe a 'mv, 'e -hian -mɔ, 'e mu 'lı yakɔ 'kwli. ¹¹Tı nı -do a ti 'yri, 'kayu -bv, -ε kɔ bv 'n nı la 'lı, -ε -bı nyiblı nı ta nyre 'lı nı. Nyiblı a 'mv, 'kı v -hɔn 'lı Sesaltı, 'v lee 'ne- -nv 'mu -mɔ. ¹²-E -bı Nyısva a -Hiihu lee 'mu nı, ε wen: -Nı 'muo 'lı ke' le, v kɔ -mv 'hven- ba mu. -Yusu a nyiblı nı -hlon-do -bv, -v nı 'ne- -a mv 'nyı, nv- gba la 'mv 'hru wlɔn, 'kı 'lı Sesaltı. -Te -a nyre la 'lı, -ε -bı 'kı -a pa 'lı nyibeyu -mv', v dee Kɔneı a -te, ¹³Kɔneı a 'mv, 'e lee ne -a mv, -ε mɔ, ε 'ye Nyısva a lelenyɔ, 'kı 'lı 'a 'kayu bv. 'Kı Nyısva a lelenyɔ a 'mv, ε nyra 'v=v ye' bv, 'e yı-ı -lee -nı, -ε mɔ: Lee 'lı nyiblı Sopedıç 'kwli, bv mu Simɔ da, -ε kɔ kibuvhlanyre mɔ Pielt. ¹⁴-Tı -mv', ε di -mv -lee -nı, nɔ- di=e nu, Nyısva 'mu -mu wa, -kɔ -na 'kayubukvε 'hven-. ¹⁵Bv pu 'kı le, -ε -bı 'n -tva la Nyısva a -tı a -mɔlenına, 'kı 'v Kɔneı kɔ 'a 'kayubukvε 'hven- yı, Nyısva a -Hiihu 'e bi 'v =nv ke', -wı yı, -te nı -do ε nu la 'v -aan ke'bibile, yı-he-nyre a ti 'yri. ¹⁶Tı nı -do a ti 'yri, -tı -mv', Kukɔnyɔ -Yusu hla la, ε bi la 'lı 'mu 'kwli. Ke- ε pu la: Saan -mɔ -bı, ε pu la 'a mv 'nie 'lu le, kεε, Nyısva -mɔ -bı, 'a

-Hihiu, nɔ- ε di 'a mu -nyi. 17'Ε mɔ -han-ti, Kɔneɪ kɔ 'a 'kayubukue 'hvən-, -v 'yɪ -Juukue 'pa-, -te v kuo la Kukɔnyɔ -Yusu 'Kl̩suv =wlu yɪ, -ε -bi Nyisva -nyi =nv 'a -Hihiu ni -do -mu', ε -nyi la -a mu ni, -te -a kuo la=a =wlu yɪ. 'N yɪ la 'lɪ= lɪ -we, -bu -wɔn la Nyisva yɪ, 'kɪ bu -nyi la =nv 'a -Hihiu.»

18 -Te -Yusu a -mɔnanyu 'wɪn la 'kɪ Pieli a win a 'mu, -ε -bi v 'kee la 'a -ti a yeele ni, 'v -tva Nyisva a 'nyrelepupuv, v wen: «'Ε mɔ -han-ti, nyibli -bu, -v 'yɪ -Juukue 'pa-, Nyisva -nyi =nv 'klɪ -we, 'kɪ bu -hie 'v 'waa -tebli 'kukui bu, bu -nyi 'waa dɔn Nyisva, -ε di=e nu, Nyisva a a 'mu, ε 'mu =nv 'klɔ yrayarv -nyi.»

'Cve -mu', -ε ni 'lɪ Aticidɔ 'kwli

19 Ti -mu' -ko 'yri v 'laa la 'v Etieni, 'kɪ v -tva la -Yusu a nyibli a =hivən a =tutuo. Ε nɔ- nu=o, -Yusu a nyibli 'v 'heen 'blugbɪ ki bv. -U -bi ni 'lɪ =nv 'nyi, 'v mu -mumu, 'v nyre 'lɪ Fenisiblugba, kɔ Sipreblugba, kɔ Aticidɔ 'kwli. Kee, -Juukue ni -do, v nv- v yɪ Nyisva a -ti -lee -ni. 20 Kee, ε kɔ -Yusu a nyibli -bi, 'v kɔ 'lɪ Sipreblugba, kɔ Silenidɔ 'kwli. Nu- mu 'lɪ Aticisi, 'v mu 'lɪ nyibli -mu', -v 'yɪ -Juukue 'pa- 'hvi, 'v mu =nv =haantitie pu mɔ, -ε ne Kukɔnyɔ -Yusu a -ti -mɔ le, 21 Kukɔnyɔ 'e yɪ =nv -hee -ni dɔaki, 'e tɔɔ =nv 'a 'klɪ a kinunu, 'e nu=o, nyibli -hvɔhvɪ 'v kuo =ne =wlu yɪ, kɔ, 'v -nyi=e 'waa 'klɔ a pepe.

22 -Ti a 'mu, Jrusre a 'cve a nyibli 'wɪn ni. Nɔ- nu=o, 'v -ha 'lɪ Banabasi, 'v lee 'lɪ= Aticisi. 23 -Te ε nyre 'lɪ, -ε -bi ε 'ye=e ni, -ε mɔ, Nyisva nu -Yusu a nyibli -haande -mɔ dɔaki, 'a -ti, ε -tva dɔdu a nunuo, ε kɔ, 'e -nyi 'waa pepe 'klɪ, 'kɪ bv 'cibi 'v Kukɔnyɔ a =wlu a yikuole, 'kɪ 'lɪ 'waa =wli a pepe ki. 24 Ε mɔ =han-ti, Banabasi a 'mu, ε mɔ =haannyiblo =niɔ, ε kɔ, Nyisva a -Hihiu kɔɔ =ne win ki pepe, 'e kuo Kukɔnyɔ =wlu yɪ dɔaki, nyibli -hvɔhvɪ 'v -nyi 'waa =wlu Kukɔnyɔ.

25 Ti a 'mu 'yri, -ε -bi Banabasi mu 'lɪ Tasidɔ 'kwli, 'e bla Pɔlv. 26 -Te ε yee 'lɪ= bv, -ε -bi ε gba 'lɪ= Aticidɔ 'kwli. 'Kɪ 'lɪ 'dɔ a 'mu 'kwli, v -hii 'lɪ 'yrv 'mumu, 'kɪ 'lɪ -Yusu a nyibli 'nyi, 'v tɔɔ nyibli -hvɔhvɪ, -te v di -Yusu a =wlu a yikuole nu. 'Kɪ 'lɪ Aticisi a 'mu, -Yusu a -nagbopu, 'kɪ v -tva 'lɪ =nv -Yusu a nyibli a daale. Ε mɔ la 'a yɪ-hede =niɔ, 'kɪ bv daa la =nv 'nyredv a 'mu.

27 Ti a 'mu 'yri, Nyisva a winwlɔn-hanyu =du, nv- -hɔn 'lɪ Jrusre, 'v mu 'lɪ Aticisi. 28 -E -bi a 'nyre mɔ Agabusi. Agabusi a 'mu, nɔ- 'du ye', Nyisva a -Hihiu 'e nu=o, 'e hla=a, -ε mɔ, ti =du 'yɪ 'lɪ -hie, 'kanu gbagbu 'mu =ti, 'kɪ 'ne- -tvu a pepe ki. 'E mɔ =han-ti, 'kanu a 'mu 'e =ti, ti -mu' -kɔ 'yri Klodū mɔ la Romakue a 'kun gbagbu. 29 'Kanu a 'mu, 'a -ti, -Yusu a -nagbopu -mu', -v ni 'lɪ Aticisi, v -yra=a ni, 'kɪ bv -hee -Yusu a nyibli -mu', -v ni 'lɪ Sudeblugba 'kwli. Ε nɔ- kɔ -ti 'a -ne nyiblo 'bv ni 'v, 'a -ne de, ε -we 'lɪ bv ya, 'e ye=e, 30 'v 'kukue -nyinyi-tebli a 'mu le, 'v -nyi=e Banabasi kɔ Sɔlv 'hvən-, 'kɪ bv gba=a Sudeblugba a 'cve a ye'nanyu yɪ.

-Te v 'la la Sakú, ko, -te v pu la Pielt =ji'

12 ¹Ti ni -do a 'mv 'yri, -e -bi 'kun Helödu -tva -Yusu a nyibli -bi -huen a -tutuo, 'ki 'li Jrusre, ²'e lee ne 'a 'seyo, 'ki bu nu -tvante, bu 'la Sakú, -e mc Saan a 'd^tayi. ³-Te e 'ye=e, -e mc, de a 'mv, e -nu, e kwlee -Juukve a nyibli gbagbu ki, -e -bi e lee ne 'a 'seyo ni de, 'ki bu klö Pielt, v 'mv=v =ji' pu. Ti a 'mv, e mc la -Juukve a le'mimle, -e mc Paki a ti =nc la. ⁴Pielt bu ni 'ki 'li =ji', -e -bi 'kun Helödu lee ne 'a 'seyo ni -pu -tu 'v =hlon-do, bu nu dui ni -hen, bu -hie =gbe, bu =tu Pielt 'yie, -e di=e nu, Paki 'bu -hi, e 'mv=v -bati le -puv -ni, 'ki 'v nyibli a pepe yi, nyibli a 'mv, v 'mv=v hla, -e mc, e ko bu 'kv. ⁵'Ki Pielt ni 'li -jikayu bu, 'v -tui=e 'yie. Ti ni -do a 'mv 'yri, -Yusu a nyibli -mc -bi, v nyee Nyisva le, 'ki bu -hee Pielt.

-Te Nyisva a lelenyo -ha la Pielt =ji'

⁶-Nyr*ow*a -mv', -e ko 'kwli 'kun Helödu di la Pielt -bati le -puv -ni, 'ki 'v nyibli yi, 'ti- -nyr*ow*a a 'mv, e 'mv 'v nyre, 'a 'tc, 'ki 'li -jikayu bu, Pielt ni 'li 'seyo ni 'huen -gbati, 'v nu 'cun, 'v mva ne 'a dabvi 'seyotayo ni 'huen a 'mv, 'waa dabvi yi bu, 'e pe 'li -nu 'nyi bu, 'e yi ŋme, 'ki 'li -jikayu a 'mv a paale', 'seyo -bi ni 'v, 'v -tui -jikayu 'yie. ⁷Ti ni -do a ti 'yri, Nyisva a lelenyo 'hru 'li -jikayu a 'mv bu, -nyre 'e 'b*ee* 'li, Nyisva a lelenyo a 'mv, 'e -hren Pielt a -m*v*e*y*e le, 'e -ha-a ŋmena', e wen: «Kika -ni, -bu 'du ye!» Ti ni -do a ti 'yri, -e -bi 'cun ble 'l*i*-t dabvi le. ⁸-E -bi e wen 'ni de: «Pu -tèblu 'hvi le, e ko, -bu pu 'suin,» Pielt e pu -tèblu 'hvi le. -E -bi Nyisva a lelenyo wen: «Pu -na kveti ki, -bu kve 'mv -wien,» ⁹Pielt e kve=e -wien, 'v 'hru 'li -jikayu bu. KEE, e 'yi=t -han-ti -pu, de a 'mv, Nyisva a lelenyo -nu, bu di seyi a -ti' pa. 'A =wlu -mc -bi, e wen, e yi 'yee 'li le. ¹⁰Yi-heseyo -mv', -v -tui -yaa 'yie, v -hi -nu le, 'v -hi 'huen a 'seyo le -we, 'ti- 'v nyre 'v -yaa a 'mv, 'a 'maju 'yri, -e mc 'plumaju, -e ko 'yri v nee 'v, 'v yi 'li 'd*ic* 'kwli bi. -Te v nyre 'v, -e -bi 'maju a 'mv, e ni -do e -h*on* 'v -wlu, 'v 'hru, 'v bi 'li 'hru w*l*on, 'v mi. Ti ni -do a ti 'yri, -e -bi Nyisva a lelenyo -h*on* 'v Pielt 'hvi ni. ¹¹-E -bi =wlu dii Pielt -mc, e wen: «E 'yi 'l*ile*'yiye 'pa-, 'ni 'ye=e 'li le. De -bu, 'n yi 'ye, e mc -han-ti =nc. Kukonyo Nyisva te 'a lelenyo bu, 'e =gble 'mv, 'e -ha 'li 'mv 'kun Helödu a 'kli bu, e ko -Juukve a 'cre a pepe -mv', v -hue bu nu wen 'mv 'yi -h*l*on le.» ¹²-Te Pielt -hie 'li le, -e -bi 'ki e mu 'li Mari a -te, -e mc Saan a 'dii, Saan -mv', -e ko kibuhlanyre -mc Maki. 'Ki 'li 'kayu a 'mv bu, 'ki nyibli -huohvi 'kukue 'li le, 'ki 'v Nyisva a dida a -ta!. ¹³-Te Pielt nyre 'v -yaa a 'mv, 'a 'maju 'yri, -e -bi e -tva 'maju a bibile, -kvannunugba =dv, 'e mu 'v 'maju 'yri. Nugba a 'mv, 'a 'nyre mc Rodi. No- 'beti -ni, -e mc: «Ny*o*- ni 'v 'li?» ¹⁴-E -bi e yru Pielt a win ni. D*ö*du a -ti, e 'yi 'v 'maju 'v -ha, 'e gba 'li cigbe 'kayu bu, e wen: «Pielt di ni. 'Ki e ni 'v 'maju 'yri,» ¹⁵nyibli 'v lee =ne, v wen: «Bi -na 'li -h*on* 'v 'hru w*l*on, -ni hle -ti a 'mv?» -E -bi ke= e pi de: «Han-ti 'n pu 'li, Pielt =nc.» -E -bi v wen: «'Uvn-, Pielt a -hihiu, no- -ye,

-kötü v 'la=a ni a 'gbe.» ¹⁶Ti ni -do a 'mu 'yri, Pieli -mo -bi, ε 'tue yl 'maju -bibi -ni. -Te v -ha 'v 'maju 'v, 'v 'ye=e, -ε mo, Pieli =ni. -Ε -bi 'waa =wlu kee le, ¹⁷Piel 'e nu 'a dabu, 'e lee =nv, -ε mo, bu ma wien, 'e -tua -molenina, -te Kukonyu nu 'l 'a -jikayu a bu-huhia. -Ε -bi ε wen 'ni: «Ba mu, ba lee Saku kɔ 'diayinu -bi 'huen-.» -Te ε -yre, -ε -bi ε 'hri ni, 'e -hɔn 'l Jrusre 'kwli, 'e mu 'l 'tute -bi.

¹⁸-Te -nyre -nye, -ε -bi =gbugblobe bi 'l 'seyo 'nyi, 'v yl 'waa diçnu le 'beti -ni: «-Bi' Pieli mu yl 'li?» ¹⁹'kun Helɔdti 'e lee 'seyo -bi, 'ki bu =muɔ=ɔ le, 'v =muɔ=ɔ le -muɔmuɔ, 'v 'yli=1 'ye, Helɔdti 'e da 'seyo -mu', -v =tui 'tu Pieli 'yie, 'ki 'l 'jikayu bu, 'e pvv =nv -bati le, ε wen: «A kɔ ba 'kv,» 'e mo =han-ti, 'v 'la =nv. -Te ε -hi, -ε -bi 'kun Helɔdti a 'mumu, ε -hɔn 'l Sudeblugba 'kwli, 'e mu 'l Sesali. 'Ki 'l 'diç a 'mu 'kwli, ε -hii 'l ti -hɔchvi.

-Te 'kun Helɔdti nu la 'kvov

²⁰Nyibli -mu', -v ni 'l Tilidici kɔ Sidɔdici 'kwli, 'kun Helɔdti a 'mu, ε pu =nv yru le diakti. 'A -ti, ε -hue bu gba 'l 'nu tu -mo. Ε no- nu=o, 'du ni 'huen a 'mu, 'a nyibli 'v bibi 'yi le, 'v mu=o 'ye mo, 'ki 'l Sesali, -ε di=e nu, ε kɔ =nv 'huen-, v 'mu k1 bu -ween -ni, -kötü 'ki dii-tebli -hɔchvi -huen 'l Helɔdti a 'blugba 'kwli le. Ε kɔ 'seyotayu gbagbu =dv. 'A 'nyre mo Blatusi. No- =tui 'kun Helɔdti a 'kayu 'yie. Nyibeyu a 'mu, no- v mu 'l -mo, 'v nyaa =ne le, 'ki bu -hee =nv, -ε di=e nu, v kɔ 'kun 'huen-, v 'mu kibuveenle kɔ. -Te v hla=a, -ε -bi ε wen ni, 'v mu 'l 'kun Helɔdti -mo, v wen: «-A -hue=e ni, -kɔ -a mu 'huen-, -ba ween k1 bu.» ²¹-Te v 'ye=e, -ε -bi ε wa -nyrɔwɔ 'nyre, -ε kɔ 'kwli ε di 'l 'nu -mo -hlee -ni. -Te -nyrɔwɔ a 'mu, ε nyre 'ki 'v, -ε -bi ε pu 'a 'kun wlawlu ni, 'e ni bu, 'ki 'l 'a 'kungbata 'kwli, 'e -tua hihle. ²²-Ε -bi nyibli wen: «Nyisva, -ε yi hle, ε 'yi -tonyiblo 'pa-.» ²³Ti ni -do a ti 'yri, Nyisva a lelenyu nu=o ni, 'kue 'e k1=ɔ, -ε nu=o, ε 'yi nyibli -lee -ni, -ε mo, bu 'kee ne 'a -ti a 'yi'buale, Nyisva, no- kɔ -ti bu 'bua 'yi. Henni di=e -didi, ε 'kv.

²⁴Ti a 'mu 'yri, Nyisva a -ti 'heen la bu, 'ki 'l 'blugba a pepe 'kwli, ε nu=o, nyibli -hɔchvi, 'v kuo -Yusu =wlu yi.

²⁵-Te Banabasi kɔ Pɔlv 'huen-, v -yra -kvan 'lu, 'ki 'l Jrusredic 'kwli, -ε -bi v =hian -mo, 'v mu 'l Atiosi. -Te v yi ni mi, v gba nyibeyu =dv. 'A 'nyre mo Saan, 'a kibuhlanyre mo Maki.

Pɔlv a yi-hedagba, 13 – 14

Nyisva wen 'ni, Sɔlv (-ε mo Pɔlv) kɔ Banabasi 'huen-,
bu gba -Yusu a -ti, 'ki 'l dakɔ a gblegble -mo

13 ¹'Ki 'l -Yusu a nyibli -mu', -v ni 'l Atiosi 'nyi, ε kɔ nyibli -bi, 'v pi nyibli -Yusu a -haantitie, -v -bi 'v tue 'waa 'bio -Yusu a nyibli. Nyibli a 'mu, v nv- mo Banabasi, kɔ Simeɔ, -ε kɔ kibuhlanyre -mo Nyiyrugbu, kɔ Lusiusi, -ε kɔ 'l Sileni, ε kɔ Manaes, -ε kɔ 'kun Helɔdti

'huen-, v naa 'li 'kayu ni -do bv, ε kɔ Sɔlv 'huen-. 2-Nyrɔwɔ =du 'kwli, bv yi 'cve ni pve, bv yi ni -ci, 'kι 'v Nyisva a dida a -ta', 'kι Nyisva a -Hihiu hlee 'li -nv -mɔ, ε wen: «Ba pv Banabasi kɔ Sɔlv 'huen- 'kibia ki, -e di=e nu, -kvan -bv, -kɔtι 'ni pv le ba pv =nv 'kibia ki, v 'mv=v nu.» 3-Te v 'win windu a 'mv, -e -bi v =tui 'v 'klt, 'v yi -ci, 'v de Nyisva, 'v pv Banabasi kɔ Sɔlv dabvi 'lu ble, 'ti- 'v te -nv bv, 'kι bv mu Nyisva a -kvan nu.

-Te Banabasi kɔ Sɔlv 'huen-, v nyre 'li Sipreblugba 'kwli

4-5 Kε- Nyisva a -Hihiu nu Banabasi kɔ Sɔlv 'huen- a leele, 'kι bv bi 'hru wlɔn. Saan Makι, -e yi =nv -heε -ni, ε kɔ =nv 'huen-, v nv- -mu. V mu 'li Selesidɔ 'kwli. 'Kι v -ha 'v 'mi, 'v mu 'li 'blugba -mv', v dee Sipre, 'nie -glaa 'li le 'kwli. -Te v nyre 'li Salaminidɔ 'kwli, -e -bi v mu 'li Nyisva a 'kayu bv, -te -mv', -Juukve yi 'v le 'kukue -ni, 'v hla Nyisva a -ti.

6-Te ε -hi, -e -bi v 'be 'blugba a pepe a 'mv 'kwli =ni, 'v nyre 'li Pafɔsi. 'Kι v yee 'li -pinanyɔ bv. A 'nyre mɔ Baljesu, Glekikve 'v dee =ne Elimasi. -Juukveyu =ni. Ε dee ne 'a dɔnu winwlɔn-hanyɔ. 7Ε no- mɔ 'blugba a 'mv a -gulvnvma a nūnatumu. -Gulvnvma a 'mv, 'a 'nyre mɔ Segusi Polusi. Ε mɔ nyibeyu =ni, 'e kɔ 'sesi. Ε no- da Banabasi kɔ Sɔlv 'huen-, ε 'mv Nyisva a -ti 'win a -ti. 8Kεε, -pinanyɔ Elimasi -ni wen, ε -tua 'waa yi-wunwɔn, 'e pi 'li 'klt le, -e di=e nu, -gulvnvma a 'mv, ε 'ni -ha -Yusu =wlv yi -kuo -ni. 9-Te Sɔlv, v dee Polv, ε 'ye de a 'mv, Nyisva a -Hihiu kɔ =ne win ki pepe, 'e -tua -pinanyɔ a 'mv a 'yie-hrvule, 10-ε -bi ε wen: «Svv-, -yrvkvkɔnyɔ, 'crekɔnyɔ, =wi 'kuo -hvun a nyiblo gbagbu a 'yu yi. -Mɔ -mv', -e yraa -ti a -tee, -mɔ -he Nyisva a win kle le. Ti a 'di -bi -kɔ 'yri -di 'kee -ni 'li? 11'Ye ke, Nyisva di pvv -mv yru le. -Na 'yii di 'ni 'dɔ. =Yi 'li= 'li -we, -bv yru le, ε 'mv ti gba.» Ti ni -do a ti 'yri, -e -bi 'a 'yii 'dɔ ni, 'e 'kee leyuyruo, 'e ni 'li halo 'nyi, 'e -hien -mɔ le, 'e dvduε le, ε =mvε nyibli le, -v di 'a dabu kva 'ble, -v di=e -naa -ni. 12Dε a 'mv, -e mu 'lu -mɔ, -te -gulvnvma 'ye=e, -e -bi Nyisva a win, kɔ 'a 'klt 'huen-, v -hren 'a =wlv le, 'e kuo -Yusu =wlv yi.

-Te Pɔlv kɔ Banabasi 'huen-, v mu la 'li Atiɔsi, -e ni 'li Pisidiblugba 'kwli

13-Te ε -hi, -e -bi Pɔlv kɔ 'a 'bio 'huen-, v -ha 'li 'mu Pafɔsi, 'v mu 'li Pesidɔ 'kwli, -e ni 'li Pafiliblugba 'kwli. -Te v nyre 'li, -e -bi Saan Makι -ni wen, ε hie 'li -nv bv, 'e -me kle, 'e mu 'li Jrusre. 14Pɔlv kɔ Banabasi -mɔ -bi, v 'tie gbe 'waa 'dagba 'lu -mɔ, 'v nyre 'li Atiɔsi, -e ni 'li Pisidiblugba 'kwli. -Te -Juukve a -wuwle-nyrɔwɔ nyre 'v, -e -bi v mu 'li Nyisva a 'kayu bv, 'v ni bv. 15Nyiblo =du, no- -hre Moise a 'crun a 'kutɔ -bi, ε kɔ Nyisva a winwlɔn-hanyu a 'crun a 'keti -bi -we. -Te ε -we 'a -hihre -mɔ, -e -bi Nyisva a 'kayu a ye'nanyu te 'v =nv nyiblo 'hvi, v wen: «Diayinu -na, 'ba kɔ =tɔwin gbi, -bv pv nyibli 'klt yra le, a -we 'li ba pv win ni,» 16Pɔlv 'e 'du ye', 'e nu dabu, -e di=e nu, nyibli 'mv=v nua yi bv pv, ε wen: «A mu 'diayinu Yisraekve, kɔ 'a mu hiapvnyibli, -v ni 'li =nv 'nyi, -v de Nyisva -we, ba pv 'mv nua yi bv. 17Nyisva -mv', -a mu

Yisraekue, -a de, no- -ha 'l̄i -aan 'bainu 'l̄i, 'ti- ti -mv', -e kɔ 'yri -aan dakɔ ni la 'l̄i dakɔ -bi a 'bli, -e mɔ Esipublugba 'kwli, Nyisva a 'mv, no- nu=o, 'v -he dakɔ gbagbu, 'ti- 'e -ha 'l̄i -nv 'blugba a 'mv 'kwli, 'k̄i 'l̄i 'kl̄ke 'kwli. 18-Te v nu la 'yri a -wli ni 'huen, 'k̄i 'l̄i -tutukutɔ -mv', -e kɔ k̄i nyiblo =dv 'ȳi 'l̄i 'ti, e no- kikle =nv le, 19'ε -we dakɔ ni -hlon'huen bu, 'k̄i 'l̄i Kanaablugba 'kwli, 'ti-, 'ε -ha 'l̄i 'waa 'blugba a 'mv, 'ε -nyi=e Yisraekue, v 'mv=v kɔ. 20 Kue 'l̄i ti -mv', -e kɔ 'yri -aan 'bainu mu la 'l̄i Esipublugba 'kwli 'yie bv, -bv mu -mumu, -bv ye ti -mv', -e kɔ 'yri Nyisva -nyi =nv Kanaablugba a pepe, ε -we 'l̄i 'yri a (450) -hɔtruwi ni -hen ni le 'yri a -wli ni 'huen =tu 'v -pu.

'K̄i 'l̄i ti a pepe a 'mv 'kwli, ε -nyi =nv -batipnyv, 'v mɔ 'waa ye'nanyv, 'ε gba=a -gbagba, 'ε ye Nyisva a winwlɔn-hanyɔ Samueli a ti ki.

21 Samueli a 'mv, 'a ti 'yri, 'k̄i v -hva 'v bodiɔ, Nyisva 'e -ha Sauli, 'k̄i bu mɔ 'waa bodiɔ. Sauli a 'mv, ε mɔ Kis̄i a 'yu =niɔ, 'ε kɔ 'l̄i Besame a -tugba 'kwli. ε nu bodiɔde, 'k̄i 'l̄i 'yri a -wli ni 'huen 'kwli, 22'ti- Nyisva 'e -ha=a bodiɔde a 'mv k̄i, 'ε pu 'v Dafidi. Ke- Nyisva -pv, 'k̄i 'v Dafidi a 'mv, 'a -ta', ε wen: Dafidi, -e mɔ Yisai a 'yu, no- mɔ 'na -wlu a nyiblo. 'A -ne de, 'n -hve bu nu, ε di=e 'n̄i nu. 23'K̄i 'l̄i Dafidi a 'yonu a 'yonu 'nyi, 'k̄i Nyisva -ha 'l̄i Yisraekue a Wanyɔ, =w̄i ȳi, -te ε nu la 'a hihla. Wanyɔ a 'mv, ε no- mɔ -Yusu. 24'Ti- ε 'mv -kvan -wlu =tu mɔ mu, Saan, no- ȳi Yisraekue Nyisva a -ti -lee -ni, ε wen: Ba hie 'v -təbli 'kukui, a ni bu, ba -nyi 'aan 'kl̄o a pepe Nyisva, 'mv 'a mv 'nie 'lu le pv. 25'Ti- Saan a 'mv, ε 'mv 'a -kvan 'lu -yra mɔ mu, -e -bi ke- ε pi nyibli ȳi, ε wen: 'N 'ȳi nyiblo -bv 'pa-, 'aan =wli pu le, 'n -mɔ, -e mɔ Wanyɔ -mv', Nyisva pu la le, ε di la ya. Kee, ba 'ye ke, 'bv mɔ, 'n̄i -yra 'na -kvan 'lu, 'ti- Wanyɔ a 'mv, ε 'mv di. 'Mɔ -bv, a ȳi 'ye, 'n 'cim̄i ni diak̄i, 'k̄i =bv nu 'a -kvan 'cum̄ie gbe =dv.»

26 Ke- Pɔlv pi de: «Diayinu -na, 'a mv -Juukue, -v mɔ -aan 'bai gbagbu Abrahamu a 'yonu a 'yonu, ε kɔ 'a mv -mv', -v 'ȳi -Juukue 'pa-, kee, -v de Nyisva -we, -aan pepe, -a mv kɔ Nyisva a titie -mv', -e hle=ε, -te Nyisva a 'mv, ε ni -aan wuwa. 27ε mɔ -han-ti, Jrusredɔ a nyibli, ε kɔ 'waa ye'nanyv 'huen-, v 'ȳi=t̄ le -yru, nyiblo a 'd̄i -bi -Yusu pa 'mv, ε kɔ, Nyisva a winwlɔn-hanyɔ a win -mv', v ȳi -hre 'a -ne -wuwle-nyrɔwɔ, 'k̄i 'l̄i Nyisva a 'kayo ble, v 'ȳi=t̄ le -yru. Kee, ti -mv' -kɔ 'yri v 'la la -Yusu, -e -bi -ti -mv', Nyisva a winwlɔn-hanyɔ hla la, ti -hi la a ti 'yri, ε mu la 'lu -mɔ. 28-Han-ti =niɔ, -Yusu 'ȳi =dedede -nu, -bv blee 'kvkuu ȳi, kee, v -hva=a Pilati ni, 'k̄i bu 'la -Yusu. 29-Te v nu la -təbli a pepe -mv', -kɔti Nyisvacrien hla la, -e kɔ -bu mu la 'lu -mɔ, -e -bi v -ha la 'v=v tugbe 'yie ni, 'v pu la 'lu=t̄ 'dabio 'kwli. 30Kee, Nyisva -ha la 'l̄i=t̄ 'kvkvnyibli 'nyi ni, 'ε -ha=a 'kl̄o. 31-Te -Yusu 'hri 'kl̄o, -e -bi 'k̄i 'l̄i -nyrɔwɔ -hɔchhui 'kwli, ε 'hru 'a nyiblo -mv' yre, -v kɔ=ɔ 'huen-, -v -hɔn la 'l̄i Galileblugba 'kwli, -v mu la 'l̄i Jrusre. Nyiblo a 'mv, -təbli a pepe, -Yusu -nu, v 'ye=e ni. U nv- ȳi ke 'a -ti Yisraekue -lee -ni.

32-33'N kɔ Banabasi 'huen-, 'a mv -a ya -haantitie ȳi. -Haantitie a 'mv, ε no- mɔ: Nyisva -ha 'l̄i -Yusu 'kvkvnyibli 'nyi ni, 'ε -ha=a 'kl̄o. De a 'mv,

Nyisva pu la 'li=t ni, 'ki 'v -aan 'baunu -mɔ, -ɛ mɔ, ε di la=a 'nɪ nu, 'ɛ mɔ -tɛε, 'ɛ nu=o, 'ki 'v -a mu -mɔ, -a mu -bv, -v mɔ 'baunu a 'mu, 'waa 'yonu a 'yonu. Nyisva bu di 'lɪ -Yusu 'kukunyibli 'nyɪ -ha, bu di=e 'klɔ -ha, nɔ- kɔ -tɪ v 'crt la -we, 'ki 'lɪ Nyisva a -wlablecrien a 'huen a -wladu 'kwli. Kɛ- ε pi:

Nyisva wen 'ni:

-Mɔ 'na 'Yu -ntɔ.

Kue ke mɔ -nyrɔwɔ -bu 'yie bu,
'mɔ -mɔ -na 'Bai.

³⁴ Nyisva hla la=a ni, -ɛ mɔ, ε di 'li=t 'kukunyibli 'nyɪ 'nɪ -ha, ε 'mu=v 'klɔ -ha, -ɛ di=e nu, 'a -plahvɪ 'nɪ -ha -hɔn, 'v 'crt la=a, 'ki 'lɪ Nyisvacrien 'kwli, -ɛ mɔ:

'Mɔ Nyisva, 'n pu 'li=t ni,
'ki 'v Dafidɪ -mɔ,
-ɛ mɔ, 'n di nu 'a mu -haan-tebli -mɔ.

ɛ mɔ -han-tɪ, de a 'mu, 'n di=e 'nɪ nu.

³⁵ Nɔ- kɔ -tɪ 'v 'crt la=a de, 'ki 'lɪ Nyisva a -wlablecrien 'kwli, -ɛ mɔ:

Nyisva o, =yi 'li=t 'lɪ -we
-bu -hɔn 'v=v -mɔ,
'ki -na nyiblo bu =hɔn 'lɪ 'dabio 'kwli.

³⁶ ε 'yɪ Dafidɪ a 'mu a -tɪ 'pa-, ε 'nɪ -hla=a li=t, -ɛ nu=o, -te Dafidɪ a 'mu, ε -yra la -kvan -mu' 'lu, Nyisva pu le, bu nu la, -ɛ -bɪ ε 'kv la ni, 'v -ha la 'v=v, 'v pu la 'v=v 'a 'baunu 'hvɪ bv, 'a -plahvɪ 'ɛ -hɔn la 'lɪ 'dabio 'kwli.

³⁷ Kɛε, nyiblo -mu', -ɛ mɔ -Yusu, Nyisva -ha 'lɪ 'kukunyibli 'nyɪ ni, ε -ha 'klɔ, -Yusu a 'mu, 'a -plahvɪ 'yɪ 'lɪ 'dabio 'kwli -hɔn -ni. ³⁸ A -tɪ, 'diayinu -na, ba kɔ 'a yiyie, -ɛ mɔ, -Yusu a 'mu, ε nɔ- Nyisva naa 'lɪ, -tebli 'kukui -mu', -a -nu, 'ɛ yɪ=t 'wuwla -ni. ³⁹ A -ne nyiblo 'bu ni 'v, 'bu kuo -Yusu =wlu yi, Nyisva kɔ bu =gble=ɛ, 'ki 'v 'a -tebli 'kukui, ε -nu a -ta'. Tete -mu', Nyisva -nyi la Moise, ε 'yɪ la 'lɪ nyiblo -du a =gbugble -we. ⁴⁰ A -tɪ, ba -tu 'aan dɔnɔn 'yie, -ɛ di=e nu, -tɪ -mu', Nyisva a winwlɔn-hanyɔ hla la, ε 'nɪ -ha 'a mu nu. -Tɪ a 'mu, ε nɔ- -bu:

⁴¹ 'A mu -mu', -v yraa -tɪ a -tɛε,
bu maa ne 'a mu wlɔn le, ε kɔ, ba -we bu,
-ɛ nu=o, 'aan ti 'yri, 'n di nu -tebli,
-tebli a 'mu, a 'nɪ -pv=v wen=ɛ -han-tɪ ni,
'ye =bu nyiblo -du na wen=ɛ -mɔ le,
'ki 'v 'a mu ye'.

⁴² -Te Pɔlv -yre, v yɪ 'lɪ Nyisva a 'kayu bu ni -huen, -ɛ -bɪ nyibli lee Pɔlv kɔ Banabasi 'huen- ni, 'ki bu di 'lɪ de, -wuwle-nyrɔwɔ -bɪ -mu', -ɛ di 'lɪ di, -tɪ -mu', v -hla, v 'mu=v -mɔ le na de. ⁴³ -Te -gbolugbo -we 'lɪ, -ɛ -bɪ -Juukve -huvhvi, ε kɔ nyiblo -mu', -v -he -Juukve, v kue Pɔlv kɔ Banabasi 'huen- -wien, v 'mu toto pu. U ni 'huen a 'mu, v pi -nv -tɔ', 'ki -haande -mu', Nyisva nu =nv -mɔ, 'ki 'lɪ daduke 'kwli, v 'nɪ 'hiaa 'lɪ=t ki.

Nyisva lee la Pɔlv ni -we, 'kì bv gba la 'lì 'a -ti
dako -mv', -v 'yì -Juukve 'pa- -mc

⁴⁴-Te -wuwle-nyrcwɔ -ni wen, ε nyre 'kì 'v, -ε -bi 'dič a nyibli a pεpe -we ti kì, v 'mu Nyisva a win 'win. ⁴⁵-Te -Juukve a nyibli gbagbì 'ye=e, -ε mc, nyibli -hvɔhvì, nv- pi Pɔlv nua yì bv, -ε -bi v =tui ca, 'v -wen Pɔlv yì, 'v -he=e 'yri le. ⁴⁶Kee, Pɔlv kɔ Banabasi 'hvèn-, v 'ni -pie=e hvannu, ke- v pi =nv yì: «E nɔč 'v le, 'kì 'a mu -Juukve, ba mc yì-henyibli, -bv 'win Nyisva a win. Kee, -te a pu le, a 'ni -hva=a li=i, 'kì ba kɔ 'klɔ yravru -mv', -ε 'ye ni -we 'li, 'a -ti, nyibli -mv', -v 'yì -Juukve 'pa-, v nv- kɔ -mc -a di 'kì 'li mu, -a 'mu =nv -ti a 'mu -lee -ni, ⁴⁷-ε nv=o, de Kukɔnyɔ lee ne -a mu, -ba nu, ε nɔ- -bv:

Kukɔnyɔ wen 'ni:

'N nu=o ni, =ni mc -nyre,
'kì 'v dako -mv',
-v 'yì -Juukve 'pa- -mc,
-ε di=e nu, 'mu 'li -mu 'li -naa -ni,
nyibli -bv, -v 'heen 'klɔ a pεpe -bv kì bv,
'mu =nv wa.»

⁴⁸Nyibli -bv, -v 'yì -Juukve 'pa-, -te v 'win -ti a 'mu, -ε -bi v ni dɔdv, 'v pu Kukɔnyɔ 'nyre le, 'a win a -ti, 'ti- nyibli a pεpe -mv', Nyisva -ha 'li, 'kì bv kɔ 'klɔ yravru -mv', -ε 'ye ni -we 'li, 'v kuo -Yusu =wlv yì.

⁴⁹-ε -bi Kukɔnyɔ a win 'heen 'blugba a pεpe kì bv. ⁵⁰Kee, 'dič a nvgbì -mv', 'yie yì 'ye -tee, kɔ, -v de Nyisva, v kɔ 'dič a ye'nanyu 'hvèn-, nv- -Juukve a nyibli gbagbì bi 'li ke', 'kì bv bla Pɔlv kɔ Banabasi 'hvèn- le, 'kì 'li 'waa 'dič 'kwli, 'e mc -tee, 'v -ti =nv 'dič. ⁵¹-Te v -ti 'kì 'dič, -ε -bi Pɔlv kɔ Banabasi 'hvèn, v bubla 'waa bvi ni, -ε di=e nu, 'waa 'dič a 'pupu 'mu =nv bvi le -hon, v 'mu=v nyibli -tc -ni, -ε mc, 'bv mc, Nyisva a yrv 'bv klɔ nyibli gbagbì a 'mu, 'waa -gbetu nv=o 'waa dičnu -mc. -Te ε -hi, -ε -bi 'kì v mu 'li Yikɔnidic 'kwli. ⁵²-Yusu a nyibli -mv', Pɔlvnu hie 'li Atiosidic 'kwli bv, v ni dɔdv diakì, kɔ, Nyisva a -Hihiu 'e kɔc =nv win kì pεpe.

-Te Pɔlv kɔ Banabasi 'hvèn-, v mu la 'li Yikɔnidic 'kwli

14 ¹Nyisva a 'kayu -mv', -ε ni 'li Yikɔnidic 'kwli, 'kì Pɔlv kɔ Banabasi 'hvèn-, v pa 'li, 'v ne -Yusu a -ti -mc le. -Te v ni 'a hihla, ε nu=o ni, -Juukve -hvɔhvì, kɔ nyibli -mv', -v yì -Juukve 'pa-, 'v kuo -Yusu =wlv yì. ²Kee, -Juukve -mv', -v 'yì -Yusu =wlv yì -kuo -ni, 'waa 'purplewin nv=o ni, nyibli -mv', -v 'yì -Juukve 'pa-, 'v yraa -Yusu a nyibli. ³Kee, Pɔlv kɔ Banabasi 'hvèn-, v -wlen 'li Yikɔni ni. Hvannu 'ni -nu=o li =nv, 'v kuo -Yusu =wlv yì, 'kì -Yusu a 'mu bv =tu =nv 'yie, 'v yì nyibli le -lee -ni, -te -Yusu ni nyibli a -haande a -mɔnunu, 'kì 'li daduke 'kwli, -Yusu 'e -nyi =nv 'klɔ, 'kì bv nu -wlilekèe-tebli. -Wlilekèe-tebli a 'mu 'kwli, 'kì ε naa 'li, 'e tve nyibli, -ε mc, -ti -mv', v hle, ε mc =han-ti =nič.

⁴'Dic a 'mv, 'a nyibli 'be =ti. 'Kì -v -bi pëe 'lì -Juukue -mɔ, -v -bi 'v pëe 'lì -Yusu a nyibli -mɔ. ⁵-Juukue kɔ nyibli -mv', -v 'yì -Juukue 'pa-, v kɔ 'waa nyibli gbagbi 'huen-, v -yra=a ni, 'kì bv =tu Pɔlv kɔ Banabasi 'huen- -huen, ε kɔ, bv pø =nv 'hì -mɔ le, -ε di=e nu, v 'mv =nv 'la. ⁶-Te Pɔlvnu 'win, -ε -bi v gba cigbe, 'v mu 'lì Likaɔniblugba a 'du -mv' 'kwli, -v mɔ Lisitri kɔ Debi 'huen-, ε kɔ 'du -mv', -ε =glaa 'lì =nv. ⁷'Kì 'lì 'du a 'mv 'kwli, 'kì v pu 'lì -haantitie, -ε ne -Yusu a -ti -mɔ le.

-Te Pɔlv kɔ Banabasi 'huen-, v mu la 'lì Lisitridiɔ 'kwli

⁸'Kì 'lì Lisitridiɔ 'kwli, Pɔlv kɔ Banabasi 'huen-, v yee 'lì nyiblo =dv bu. 'A bvi -yiyre le. Kve 'lì 'a kɔɔle 'yie bv, 'a bvi 'yì 'kli -kɔ. ε 'yì -hvan ni ne. ⁹Nyisva a -ti -mv', Pɔlv ne -mɔ le, nɔ- ε pø nua yì bv, Pɔlv 'ɛ -tva 'a 'yiye gbee, 'ɛ 'ye=e, -ε mɔ, ε kuo -Yusu =wlv yì, -ε mɔ, -Yusu a 'mv, ε -we 'lì bv nu=o ni, 'a 'kve bv -we. ¹⁰-ε -bi Pɔlv 'yaa 'lì win, ε wen: «Du ye', -bv nyra bv,» nyiblo a 'mv 'ɛ =plu, 'ɛ -tva nina. ¹¹De a 'mv, Pɔlv -nu, -te nyibli 'ye=e, -ε -bi v -tva le=mumale, ke- v pi, 'kì 'lì 'waa 'bliwin 'kwli, -ε mɔ likaɔnikuewin, v wen: «'Kuo, nv- -he -tonyibli, 'v di 'ne- -a mv 'nyì,» ¹²nyiblo a 'mv, 'v -nyi Banabasi Seisunyre, -ε mɔ 'waa 'kuo a nyiblo gbagbu, 'v -nyi Pɔlv Hemesunyre, -ε mɔ 'waa 'kuo a hihlenyɔ, -ε nu=o, Pɔlv, nɔ- mɔ v ni 'huen a 'mv, 'waa hihlenyɔ. ¹³'Kì 'lì 'dici a paale', 'kì 'kayu -dv ni 'v. ε nɔ- kɔ bv v dee 'lì 'ku -mv', -ε kɔ 'hyre mɔ Seisi. Seisi a 'mv a -cɔhlunpinyɔ, nɔ- ya blobi, ε 'ba 'flaba -mɔ ble, 'v gba 'lì=1 Seisi a 'kayu ye', ε kɔ nyibli 'huen- 'v -hue bv pi blo a 'mv, 'a -cɔhlun, 'kì 'v -Yusu a -mɔnanyu Pɔlv kɔ Banabasi 'huen- ye'. ¹⁴-Te -Yusu a -mɔnanyu a 'mv, v yru de a 'mv, -ε mi 'lu -mɔ, -ε -bi v cicra 'waa wlawl le, -ε nu=o, de a 'mv, ε kee 'waa =whl le, kɔ, 'ɛ 'yì 'waa plɔ -blee -ni. Nɔ- mɔ bv bi 'lì nyibli 'nyì, bv 'yaa 'lì win, ti ni -do a ti 'yri, ¹⁵v wen: «Dako -na, de a 'di -bi a ni, -ε ni 'mv le 'lì? -A mv -bv, -a mɔ -tonyibli =ni, =wi yì, -te a ni 'mv, -a 'yì 'kuo 'pa-. Nyisva a -haantitie -mv', -ε ne -Yusu a -ti -mɔ le, nɔ- -a ya 'a mv yì. Ba hie 'v 'kuo a dida bv. ε 'ni -hee=e li 'a mv. Ba -hian -mɔ, 'Klohienyisva, nɔ- ba da, -ε nu=o, ε nɔ- nu yakɔ, kɔ -tutu, kɔ 'yru, kɔ 'a -ne -dedede, -ε ni 'ne- 'klɔ ki. ¹⁶Ti -hi la a ti 'yri, Nyisva -ha la dako a pepe me le, 'kì bv kve 'waa =gbetu a 'lule-hihie =wien le. ¹⁷Kee, 'a -ne ti, -haan-tebli, ε ni, nɔ- pi=1 =gbo' le, -ε mɔ, ε ni 'klɔ. Nɔ- ni=e, 'nu 'ɛ yì di, 'tu- -a yì -tebli 'ce, 'ɛ yì -a mv didi-tebli -nyi, kɔ, 'ɛ yì -a mv plɔ a bleele -nyi.» ¹⁸=Haan-ti -hɔn, -Yusu a nyibli 'v nu 'puple le, kee, ε 'yakla ni, 'kì bv ka nyibli a 'mv yì, -v -hue -bv pie =nv -cɔhlun.

¹⁹-Te de a 'mv, ε -hi, -ε -bi -Juukue -hɔn 'lì Atiosi, -ε ni 'lì Pisidiblugba 'kwli, kɔ 'kì 'lì Yikɔnididɔ 'kwli, 'v di Lisitri. -Juukue a 'mv, v nv- hlee 'lì nyibli a 'mv -mɔ, 'kì bv =tu -Yusu a -mɔnanyu =huen. -Te nyibli a 'mv, v 'win 'waa win, -ε -bi v -tva Pɔlv a 'hì a -mɔlepupuv, -ε di=e nu, v 'mv=v 'la. -Te v bi 'kì=1 'hì, -ε -bi v nv- -mɔ -bi, v wen 'ni, ε 'kv ni, 'v -jri=e le, 'v

=tɔ̄ -ne 'dɪɔ̄, 'tɪ- 'v hie 'lɪ-ɪ bv. 20 -Yusu a nyibli -mɔ̄ -bɪ, -te v =glaa 'lɪ-ɪ lɛ, -ɛ -bɪ 'kli bi 'lɪ-ɪ yra, 'ɛ 'du ye', 'ɛ 'ya 'dɪɔ̄. -Te -nyre -nye, -ɛ -bɪ ε kɔ̄ Banabasi 'hvén-, v mu 'lɪ 'dɪɔ̄ -mʊ', v dɛɛ Debɪ 'kwli.

-Te Pɔ̄lv kɔ̄ Banabasi 'hvén-, v =hian -mɔ̄, v mu
'lɪ Atiɔ̄st, -ɛ nɪ 'lɪ Siliblibugba 'kwli

21 -Te v nyre 'lɪ Debidiɔ̄ 'kwli, v pu -Yusu a -haantitie, 'v nu=o, nyibli -hɔ̄chvui 'v -he -Yusu a -nagbopu. -Te ε -hi, -ɛ -bɪ v =hian -mɔ̄, 'v mu 'lɪ Pisidiblibugba a 'du -mʊ', -v mɔ̄ Lisitri, kɔ̄ Yikɔ̄ni, kɔ̄ Atiɔ̄st. 22 'A -ne 'dɪɔ̄ -kɔ̄ kɪ v yɪ 'v nyre, v kɔ̄ bv -tu 'lɪ -Yusu a nyibli =wlv 'kwli bv, ε kɔ̄, bv -nyi =nu =tɔ̄, 'kɪ bv 'cibi 'v -Yusu a =wlv a yikuole. Ke- v pɪ =nu yɪ: «-A kɔ̄ -ba 'yɛ =hivén diakɪ, 'tɪ- -a 'mʊ plɔ̄ a bleele kɔ̄, ti -mʊ', -ɛ kɔ̄ 'yri Nyisva di 'a mu win kɪ -kɔ̄ -nɪ pepe, 'kɪ 'lɪ 'klɔ̄ yrayarv 'kwli.» 23 'Cve a pepe, v na ble, v =tu 'v 'cve a ye'nanyv ble, 'v yɪ =ci, 'v de Nyisva, 'v =tu 'lɪ =nu Kukɔ̄nyɔ̄ -Yusu, v kuo =wlv yɪ -jɪ' ble.

24 -Te ε -hi, -ɛ -bɪ v 'be Pisidiblibugba =tɔ̄, 'v mu 'lɪ Pafiliblibugba 'kwli. 25 -Te v nyre 'lɪ Pesidiɔ̄ 'kwli, v na Nyisva a -ti -mɔ̄ lɛ, 'tɪ- 'v mu 'lɪ Atalidiɔ̄ 'kwli. 26 'Kɪ v -ha 'v 'mu, 'v mu Atiɔ̄si. 'Kɪ 'lɪ Atiɔ̄si a 'mʊ 'kwli, 'kɪ v =tuu la 'lɪ Pɔ̄lunu Nyisva -jɪ' bv, ε 'mʊ =nu 'yie -tu, 'kɪ 'v -kvan -bu, v -we -mɔ̄ a -ta'.

27 -Te v nyre 'kɪ 'lɪ Atiɔ̄si -nɪ wen, v 'kukue 'cve a nyibli a pepe lɛ, -tɛblɪ a pepe -mʊ', Nyisva naa 'lɪ -nu 'lɪ, ε -nu, nɔ̄- kɔ̄ -ti v lee -nu, ε kɔ̄, -te ε -nu, 'ɛ -ha 'hru, 'kɪ nyibli -mʊ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, bv kuo -Yusu =wlv yɪ -we. 28 'Kɪ 'lɪ -Yusu a nyibli -mʊ' 'nyɪ, -v nɪ 'lɪ 'dɪɔ̄ a 'mʊ 'kwli, v -hii 'lɪ ti -hɔ̄chvui.

Nyibli -mʊ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, =bɪ 'bv kuo -Yusu =wlv
yɪ, v bleē yɪ, bv =tuu 'v -Juukue a tete 'yaklɪ 'v?

15 ¹Ti nɪ -do a 'mʊ 'yri, nyibli -bɪ, nu- -hɔ̄n 'lɪ Jrusre, 'v di Atiɔ̄si, 'v -tva -Yusu a nyibli a tɔ̄clɛ, v wen: «Nyisva 'yɪ 'lɪ-ɪ 'lɪ -we, bv wa 'a mʊ, 'bv mɔ̄, 'bv 'yɪ 'a mʊ yɪ 'be, =wɪ yɪ, -te Moise a tete ni 'a huhla.» ²Kee, tɔ̄cwin a 'mʊ, Pɔ̄lv kɔ̄ Banabasi 'hvén-, v 'yɪ-ɪ kɪ -wɛn, v kɔ̄ nyibli a 'mʊ 'hvén-, 'v pu 'a gble diakɪ. De a 'mʊ, ε nɔ̄- nu=o, 'cve a nyibli 'v -yra-a, 'kɪ Pɔ̄lv kɔ̄ Banabasi kɔ̄ Atiɔ̄si a 'cve a nyibli -bɪ 'hvén-, bv mu Jrusre, -ɛ di-e nu, v 'mʊ -ti a 'mʊ hla, v kɔ̄ -Yusu a -mɔ̄nanyv, kɔ̄ Jrusre a 'cve a ye'nanyv 'hvén-.

³-Te v -yra 'kɪ -ti a 'mʊ, -ɛ -bɪ 'cve a nyibli gba =nu 'hru wlon, Pɔ̄lunu 'v 'be Fenisiblibugba kɔ̄ Samaliblibugba =tɔ̄. 'A -ne -titɛ, v yɪ 'v nyre, v ne=e -mɔ̄ lɛ, -te dakɔ̄ a gblegble -mʊ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, v -nu, 'v hie 'v 'waa -tɛblɪ 'kukui bv, 'v kuo -Yusu =wlv yɪ. De a 'mʊ, -Yusu a nyibli a pepe -mʊ', -v yɪ 'wɪn, ε nii =nu dɔ̄dv. ⁴-Te v nyre 'lɪ Jrusre, -ɛ -bɪ 'cve a nyibli, kɔ̄ -Yusu a -mɔ̄nanyv, kɔ̄ 'cve a ye'nanyv, v 'ble =nu kva -tɛɛ, Pɔ̄lunu 'v lee -nu -tɛblɪ a pepe -mʊ', Nyisva naa 'lɪ -nu, ε -nu. ⁵Kee, Falisi-tumu a nyibli -bɪ -mʊ', -v -he la -Yusu a nyibli, v 'du ye', v wen: «Nyibli -mʊ', -v 'yɪ -Juukue 'pa-, 'bv

kuo -Yusu =wlv yi, v blee yи, bv 'be yre, e ko, bv =tuu 'v -Juukve a tete a pepe 'v, 'ti- Nyisva 'mv =nu wa.»

6-Yusu a -mɔnanyv, ko 'cve a ye'nanyv, v nv- 'kukue le, 'v mu -ti a 'mv le pupu mɔ, 7'v pupu=v le -pupu, Pieli 'e 'du ye', e wen: «Dlaiyinu -na, a yi=e ni, -e mɔ, Nyisva -ha 'li 'mv ni, 'a ti -wlén 'v bv, 'ki =bv pu 'a -haantitie nyibli -mv', -v 'yi -Juukve 'pa-, -e di-e nu, v 'mv 'win, v 'mv -Yusu =wlv yi -kuo -ni. 8'Ti- Nyisva -bv, -e yi nyibli a =wli, no- -nyi =nu 'a -Hihiu, -te ni -do e -nu, 'e -nyi -a mɔ=c -we, -e di=e nu, e 'mv -a mɔ=c -tɔɔ -ni, -e mɔ, e wen 'waa de ki. 9-A mv -bv, -v mɔ -Juukve, e ko nyibli -bv, -v 'yi -Juukve 'pa-, Nyisva 'ni 'jra=a li nyibli' le. -A mɔ de ni -do, 'ki 'v=v ye'. E nu=o ni, nyibli -mv', -v 'yi -Juukve 'pa-, 'waa =wli 'v 'sii 'v yi, 'ki 'v=v ye', -e nu=o, v kuo -Yusu =wlv yi. 10'A -ti, de- ko Nyisva a yi-wonwɔn 'li, 'a yi nyibli -mv', -v kuo -Yusu =wlv yi 'benu hle, 'benudu -mv', -aan -ne 'bainu ko -a mv 'huen-, -a 'yi 'li 'bible 'li -we. 11-A mv -mɔ -bi, -a pu=v -han-ti, -e mɔ, Nyisva wa -a mv ni, -kɔti -aan Kukonyɔ -Yusu nu -a mv -haande -mɔ, 'ki 'li daduke 'kwli. 'Waa 'mumu, ke- ni -do, e nu 'waa wuwa..»

12 Pieli bv pu 'ki le, -e -bi -gbolugbo a nyibli a pepe nu =blii, 'v pu Banabasi ko Pɔlv 'huen- nua yi bv, 'v bi 'v, 'v na =wlilekεε-tebli a pepe -mv', -e mu 'lu -mɔ a -ti -mɔ le, Nyisva naa 'li =nu 'li, e -nu, 'ki 'li nyibli -mv' 'nyi, -v 'yi -Juukve 'pa-. 13-Te v -we 'puplε -mɔ, -e -bi Sakι =tu =nu =wɔn, e wen: «Dlaiyinu -na, ba pu 'mv nua yi bv. 14 Simɔ Pieli na=a -mɔ le, -te Nyisva -nu, 'e ko 'li dakɔ -mv', -v 'yi -Juukve 'pa- a de -mɔ. Nu- ko 'nyi e -ha 'li nyibli, 'e nu =nu 'a nyibli -mɔ. 15-Ti ni -do a 'mv, no- Nyisva a winwɔn-hanyɔ hla la, ti -hi la a ti 'yri. -Ti a 'mv, v 'cru la 'li Nyisvacrien 'kwli, e no- -bv:

16 Kukonyɔ Nyisva wen 'ni,
Bodι Dafidi a 'dιɔ 'wle ni.
'Bu -hi, -e -bi 'n di 'li 'ni di de,
bodι Dafidi a 'dιɔ a 'mv, -e 'wle,
'mv=v pu mɔ di de.

17 De a 'mv, e di=e 'ni nu, nyibli -bi,
-v 'yi 'na dakɔ a nyibli 'pa-,
v 'mv 'mv le =mɔɔ,
-v mɔ dakɔ a gblegble a nyibli -mv', 'n -da,
'ki bv -he 'na dakɔ.

18 Ke- Kukonyɔ Nyisva -pu.

No- -yra -tebli a 'mv,
kve la 'li -te e 'ye la 'klɔ ni ni 'yie bv.»

19 Sakι wen 'ni de: «N -hve=e ni, nyibli -mv', -v 'yi -Juukve 'pa-, 'bu mɔ, 'bu kuo -Yusu =wlv yi, -a 'ni 'tuo 'li =nu -hveen, ko, -a 'ni 'hlee 'li =nu -Juukve a tete 'yakli.

20 Kee, -ba 'cru -nv -mɔ, -a 'mv -nv -lee -ni, -e mɔ, v 'ni 'die 'li 'wlugba-tebli -mv', v pie 'kuo, ko, v 'ni 'nuo 'li 'a -ne 'lawlude -dv, ko, v 'ni 'die 'li mamvɔ -mv', v 'yi

mlanu bu 'be, ε kɔ, v 'nɪ 'naa 'lɪ -hlv, 21-kɔt̊i kve la 'lɪ -aan 'baunu a ti 'yie bv, tete a 'mv, Nyisva -nyi la Moise, 'kɪ 'lɪ 'a -ne 'dɪc =dv 'kwli, -wuwle-nyrɔw a ti 'bv nyre 'v, nyibli yɪ=ɪ 'nɪ -hre, 'kɪ 'lɪ Nyisva a 'kayo ble.»

'Criən, v gba la -Yusu a nyibli -mv', -v 'yɪ -Juukve 'pa- yɪ

22 'Tl- v 'mv -yre mɔ mu, -e -bt̊i -Yusu a -mɔnanyv, kɔ 'cvɛ a ye'nanyv, kɔ 'cvɛ a nyibli a pepe, v -yra-a nɪ, 'kɪ bv -ha 'lɪ nyibli 'waa dɔ̄nu 'nyi, nyibli a 'mv, v kɔ Pɔ̄lv kɔ Banabasi 'hvén-, v 'mv =nv le, 'kɪ 'lɪ Atic̊si. Nyibli a 'mv, v -ha 'lɪ, v nv- mɔ Judi, v dee Basabasi -we, kɔ Silasi 'hvén-. U mɔ nyibli =nɪ, -Yusu a nyibli -tui 'v. 23 U lee =nv nɪ, 'kɪ bv gba -Yusu a nyibli, -v nɪ 'lɪ Atic̊si 'criən yɪ. 'Criən a 'mv, 'a win, nɔ- -bv:

«-A mv -Yusu a -mɔnanyv, kɔ 'cvɛ a ye'nanyv, ε kɔ -Yusu a nyibli a pepe 'hvén-, -a 'beti 'a mv, 'a mv 'duayinu -mv', -v 'yɪ -Juukve 'pa-, -v nɪ 'lɪ Atic̊si, kɔ Siliblugba a pepe, kɔ Silisiblugba 'kwli. 24-A 'wun nɪ, -e mɔ, nyibli -dv, nv- -hɔn 'nɛ- -a mv 'nyi, 'v mu 'a mv tɔ̄ mɔ. 'Waa tɔ̄win a 'mv, ε -ha 'a mv 'ku, 'e nu=o, 'aan =wli 'v 'mvɛ bv. Ba kɔ 'a yiye, -e mɔ, ε 'yɪ -a mv 'pa-, -a 'yɪ -nv -lee -nt, bv di 'a mv tɔ̄ mɔ. 25 E nɔ- nu=o, -aan pepe, -a -yra-a, 'kɪ -ba -ha nyibli, -a 'mv 'lɪ -nv 'a mv -mɔ le, v kɔ -aan nvenyv Banabasi kɔ Pɔ̄lv 'hvén-. 26 U nɪ 'hvén a 'mv, v 'yɪ hvannu -pie, 'kɪ bv 'kv, -aan Kukonyɔ -Yusu 'Klus a -kvan a -ti. 27 Nyibli a 'mv, -a -ha, nv- mɔ Judi kɔ Silasi 'hvén-. -Tl -bv, -a 'criən 'nɛ- 'criən -bv 'kwli, ε nɔ- v di 'a mv kle -hihia -nɪ -tee. 28 Nyisva a -Hihiu kɔ -a mv 'hvén-, -a 'ye=e nɪ, -e mɔ, ε nɔ̄ 'v le, 'kɪ -a 'nɪ 'hlee 'lɪ a mv 'benu, -e mɔ -Juukve a tete 'yakli. Kee, de -a -hvɛ 'a mv, ε nɔ- mɔ: 29 A 'nɪ 'die 'lɪ 'wlugba-tebli -mv', v pie 'kuo, kɔ, a 'nɪ 'naa 'lɪ -hlv, kɔ, a 'nɪ 'die 'lɪ mamvɔ -mv', v 'yɪ mlanu bu 'be, kɔ, a 'nɪ 'nuo 'lɪ 'a -ne 'lawludé =dv. 'Ba yɪ nina le nɪ ni, -e -bt̊i ε nu -tee. 'A -ti o, -a 'beti 'a mv -tee.»

30 -Te v -nyi =nv 'criən a 'mv, -e -bt̊i v -ha -nv me le, 'v mu Atic̊si. -Te v nyre 'lɪ, -e -bt̊i v 'kukue -Yusu a nyibli a pepe le, 'v -nyi =nv 'criən a 'mv, 31 'v -hre=e, 'kɪ 'v nyibli a pepe ye'. -Te v yɪ=ɪ nɪ -hre, 'a win nɪ -nv dɔ̄dv, -kɔt̊i ε pɪ =nv 'klt̊i yra le. 32 Judi kɔ Silasi 'hvén-, -v mɔ Nyisva a winwlɔ̄n-hanyv, v hlee 'lɪ -Yusu a nyibli -mv' -mɔ -tee, -e di=e nu, v 'mv =nv 'klt̊i -nyi, kɔ, v 'mv 'lɪ =nv =wlu 'kwli bv -tu. 33-34 U -hii 'lɪ ti -hvɔ̄hvɪ, 'tɪ -Yusu a nyibli -mv', -v nɪ 'lɪ Atic̊si, 'v gba =nv wlu, v wen: «Nyisva bu nɪ 'v 'a mv -mɔ», 'v -ha =nv me le, 'v -me kle, 'v mu 'lɪ Jrusredɔ̄ 'kwli de.

35 Kee, Pɔ̄lv kɔ Banabasi 'hvén-, v nv- -mɔ -bt̊i, v 'yɪ kle -me. 'Kɪ 'lɪ Atic̊si, 'kɪ v kɔ nyibli -bt̊i 'hvén-, v 'nɪ 'lɪ bv, 'v hle Nyisva a -ti, -e ne Kukonyɔ -Yusu a -ti -mɔ le.

Pɔ̄lv a 'hvén a 'dagba, 15.36 – 18.22

Pɔ̄lv kɔ Silasi 'hvén-, nv- gbe Nyisva a -ti dakɔ yɪ

36 -Te -nyrɔw -hvɔ̄hvɪ -hi, -e -bt̊i Pɔ̄lv lee Banabasi nɪ, ε wen: «N -hvɛ=e nɪ, 'dū a pepe -mv', -a na la kɪ, -a na la Nyisva a -ti -mɔ le, -e hle Kukonyɔ

-Yusu a -ti, -ba mu -Yusu a nyibli yi -me, -a 'mu=v 'ye, -te ε ni 'mu, 'ki 'li -nu -mo.» ³⁷-E -bi Banabasi wen ni, ε wen: «N -hue=e ni, -ba yi ni mi, -ba gba Saan Maki.» ³⁸Kee, Pɔlv -mo -bi, ε ni -hua=a li Saan Maki a gbugba, -kötι ε wen 'ni, -te v mu la 'dagba', ε hie la 'li =nu Pafiliblugba 'kwli bv, ε kɔ =nu 'huen-, v 'yi la -kuan 'lu -yra. ³⁹U hla=a -hlahla, v 'yi win' le 'winwın -ni, v -gbugbe le. Banabasi, nɔ- gba Maki, 'v -ha 'li 'mu, 'v mu 'li Sipreblugba 'kwli. ⁴⁰Pɔlv -mo -bi, nɔ- gba Silasi, -Yusu a nyibli 'v da Nyisva, 'ki bv -hee =nu, 'ti- 'v -mu. ⁴¹-Te v yi ni mi, -ε -bi v 'be 'blugbi -mu', -v mo Siliblugba kɔ Silisiblugba 'huen- =ti. 'A -ne -tite, v yi 'v nyre, v kɔ bv -nyi 'cve a nyibli 'kli, -ε di=e nu, v 'mu 'v -Yusu a =wlv a yikuole 'cibi -ni.

-Te Timote bi la Pɔlv kɔ Silasi 'huen- ki

16 ¹-Te Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v yi ni mi, v nyre 'li Dəbidic 'kwli. -Te v -hi, v nyre 'li Lisitridic 'kwli. 'Ki v yee 'v -Yusu a nyiblo =dv bv. 'A 'nyre mo Timote. 'A 'dii mo -Juukveyrɔlw =ni, 'ε -he la -Yusu a nyiblo. 'A 'bai mo Glekitkueyu =ni. ²-Yusu a nyibli -mu', -v ni 'li Lisitridic, kɔ Yiknidic 'kwli, v hle Timote a -haan-ti diaki. ³Pɔlv -hue=e ni, 'ki bv -he 'a -mɔnanyo. ε nɔ- nu=o, 'e gba=a, 'v -mu. -Te v -mu 'ki, -ε -bi Pɔlv 'be=e yi, -wi yi, -te -Juukve a tete -bi ni 'a hihla. ε nu=o ni, -ε di=e nu, -Juukve -mu', -v ni 'li 'du a 'mu 'kwli, ε 'mu 'v =nu 'v =tuu -ni, -kötι 'waa pepe, v yi=e ni, -ε mo, 'a 'bai mo Glekitkueyu =ni, 'ε 'yi 'a 'yu yi 'be. ⁴'Du a pepe -mu', v ne 'kwli le, v yi -Yusu a nyibli 'ni -lee -ni, -ti -mu', -Yusu a -mɔnanyo kɔ 'cve a ye'nanyo 'huen-, -v ni 'li Jrusre, v pu 'li, 'v yi =nu -lee -ni, -ε mo, bv =tuu 'v=v 'v. ⁵-Yusu a nyibli a 'kli 'ye 'li ni, 'ki bv kuo -Yusu =wlv yi, 'ti- -Yusu a nyibli a 'mu, 'v yi kle -bii -ni 'a -ne -nyrɔwo.

**'ki 'li Trvasidic 'kwli, 'ki Nyisva hlee 'li Pɔlv -mo,
'ki bv mu 'li Masedvaniblugba 'kwli**

⁶Nyisva a -Hihiu 'yi Pɔlvnu me le -ha, 'ki bv hla Nyisva a -ti, 'ki 'li Asiblugba 'kwli. ε nɔ- nu=o, 'v 'bee 'li 'blugbi -mu' 'kwli =ti, -v mo Flisi kɔ Galati. ⁷-Te v nyre 'li Misiblugba 'hvi, -ε -bi v -hue=e ni, bv mu 'li Bitiniblugba 'kwli, kee, Nyisva a -Hihiu 'yi de a 'mu kι -wen. ⁸Ε nɔ- nu=o, 'v 'bee 'li Misiblugba 'kwli =ti, 'v mu 'li Trvasi a 'wafi yi. ⁹-Te v pa 'li 'tolowɔ 'kwli, -ε -bi Nyisva nu=o ni, Pɔlv 'e 'ye nyiblo =dv, -ε 'wi -te nyiblo 'ye ni 'ya wen yanie. Nyiblo a 'mu, 'ki ε kɔ 'li Masedvaniblugba 'kwli, 'ε nyra=a yi bv, 'e nyee -ne le, ε wen: «Pɔlv, di 'ne- -aan -ne Masedvaniblugba 'kwli, -mu -a mu -hee ni.»

Luku -bv, -ε 'cri 'crien -bv, nɔ- bi Pɔlvnu kι, 'v -mu

¹⁰-Te Pɔlv 'ye nyiblo a 'mu, -ε -bi -a yru=o' le, -ε mo, Kvkonyo, nɔ- da -a mu, 'ki -ba mu 'li 'blugba a 'mu 'kwli, -a 'mu 'a -haantitie pu, 'ki 'v 'blugba a 'mu a nyibli yi.

-Te Lidi kuo -Yusu =wlv yi, 'ki 'li Filipudic 'kwli

11 Nɔ- nu=o, -a -ha 'l' mu Truasi, -a mu 'li Samotrasiblugba 'kwli, 'nie =glaa 'li le. -Te -nyre -nye, -e -bi 'ki -a mu 'li Neapolisidic 'kwli. 'Ki 'mu -tu 'v -a mu bv. 12 'Ki -a -ha 'v bv, -a mu 'li Filipudic 'kwli. Filipudic a 'mu, ε mɔ Masedvaniblugba a 'kibia -bi a 'dici gbagbu =ni. 'Ki 'l' dici a 'mu 'kwli, Romakue -huv 'li ni. -A -hi 'li -nyrɔwi -huvhui. 13 -Juukue a -wuwle-nyrɔwi 'kwli, -e -bi -a -ti dici, -a mu 'li 'nie wien. -A mu -mɔ -bi, -a wen 'ni, 'ki 'li -tute a 'mu, -a di yee 'li -tuo bv, -e ko ki -Juukue dee 'v Nyisua. -Te -a -ye 'ki -tuo a 'mu, -e -bi -a yee 'v nvgbi bv, 'v 'kukue le, -a ni bv, -a hlee 'li =nu -mɔ. 14 'Ki 'li =nu 'nyi, nvgba =du ni 'li. 'A 'nyre mɔ Lidi. 'Ki ε ko 'li Tiatili; 'ε ple dati 'yakli, -v pi -die. Lidi a 'mu, ε 'yi la -Juukueyrɔwlv, kee, ε -he -Juukue a nyiblo, 'e de Nyisua. -Te -a hle -Yusu a -ti, -e -bi ε pu -a mu nva yi bv, Kukɔnyo 'e -hren 'a =wlv le, -ti -mu', Pɔlv -hla, 'e 'ble=e kva, 15 'e -hva 'nie a 'lupupuv, ε ko 'a 'kayubukue 'hvən-, 'v pu =nu 'nie 'lu le. -Te ε -hi, -e -bi ε nyee ne -a mu le, ε wen: «'Bu mɔ, 'ba 'ye=e, -e mɔ, 'n kuo Kukɔnyo -Yusu =wlv yi, -e -bi ba di 'li 'na 'kayu bv, a 'mu 'li bv ni,» 'e ni 'v -a mu ke', -a -wen.

-Te v pu la Pɔlv ko Silasi 'hvən -jt', 'ki 'li Filipudic 'kwli

16 -Nyrɔwi =du, -te -a mi 'li Nyisua a daale', -e -bi -a ko 'yu nyryoyu =du 'hvən-, -a =njmee ni. 'Ku -hvan ni 'v=v ke'. 'Ku -hvan a 'mu, ε nɔ- ni=e, -tebli, -e di 'lu -mɔ mu, 'ki 'v nyibli -mɔ', ε ne=e -mɔ le. De a 'mu, ε ni=e ni, 'a kukɔnyibli 'v yi 'wli -huvhui 'ye. 17 'Yu nyryoyu a 'mu, ε nɔ- ne -a mu ke' le, -a ko Pɔlv 'hvən-, 'e 'yee 'li win, ε wen: «Nyibli -bv, v mɔ 'Klikununyisua a -kvannunyibli =ni. Nu- yi 'a mu -lee -ni, -te Nyisua di 'aan wuwa nu.» 18 Nɔ- ε 'cibi 'v nunuo. -Te ε gba -nyrɔwi gbi, -e -bi Pɔlv bi yrv, 'e -huan -mɔ, ε -maa 'ku -hvan a 'mu 'yi, ε wen: «'Ki 'li -Yusu 'Klisu a 'nyre 'kwli, 'n yi -mu 'ni -lee -ni, -bv -hɔn 'v=v ke», ti ni -do a ti 'yri, -e -bi ε -hɔn 'v=v ke'. 19 -Te 'yu nyryoyu a 'mu, 'a kukɔnyibli 'ye=e, -e mɔ, v di 'kee 'wli a 'yiye, -e -bi v klc Pɔlv ko Silasi 'hvən -ni, 'v gba 'li =nu 'dika, 'ki 'v -batipvnyo ye', 20 'v yee =nu -ti, 'ki 'v Romakue a ye'nanyu yi, v wen: «Nyibli -bv, v pi 'ne- -aan dici -gbugblolé 'kwli. U mɔ -Juukue =ni. 21 -A mu -bv, -v mɔ Romakue, v tve ne -a mu 'waa 'blimjml, -aan tete pu le, -a 'ni 'blee 'li kva, ko, -a 'ni 'nuo 'li.» 22 Nyibli -mu', -v ni 'v, v pu =nu yrv le -we, Romakue a ye'nanyu a 'mu, 'v lee 'waa 'seyo, bv -he =nu wlawli, 'ti- bu bii =nu lɔko. 23 -Te v -we 'waa bibie -mɔ, -e -bi v pu =nu =jt', 'v lee =jikayu a 'yie=tunyo, bv =tu =nu 'yie -tee. 24 -Te =jikayu a 'yie=tunyo a 'mu, ε 'win, -e -bi =jikayu a -gblo -mu', -e 'bɔɔ 'li le, 'ki v pu 'li =nu 'li, 'v pu 'li =nu tugbekutio, -e ko 'hvi bvi' le, -e di=e nu, v 'mu =hvən 'ye.

25 Mu 'v 'tɔ -heyri' 'yie, -e -bi Pɔlv ko Silasi 'hvən-, v -tva Nyisua a dida, 'v yi -wla ble, 'ki 'v 'a 'nyre a lepupuv a -ta', =jiklapu -bi -mu', -v ni 'v, v

pv =nv nua yi bv. ²⁶ U ni 'li Nyisva a -ti a 'yi'bvale 'kwli, -e -bi -tutv -tva 'hhllele, -tutv a 'hhllele a 'mu 'e bubla -jikayu bv. Ti ni -do a ti 'yri, -e -bi 'maji a pepe, v =gbugba le, 'e =ga wlcn le, -jiklapv a pepe, 'waa 'cun =wuwlees le. ²⁷-E -bi -jikayu a 'yie=tunyo -wllees 'yii, 'e 'ye=e, -e mɔ, -jikayu a 'maji a pepe =ga wlcn le, -e -bi ε -ha 'li a 'plien bɔ 'kwli, ε 'mu 'a diçnu 'la a -ti, -kötì 'a =wlv 'ye=e ni, -e mɔ, -jiklapv a pepe mumu le. ²⁸Kee, Pɔlv =maa =ne 'yi, ε wen: «Ni 'nuo 'li -na diçnu =dedede -mɔ, kí mɔ, -aan pepe -a ni mɔ.» ²⁹Nɔ- mɔ -jikayu a 'yie=tunyo bv -hva 'napi. -Te v -nyi =ne=e, -e -bi ε 'gba 'li cigbe -gblo -mu', -e kɔ 'kwli Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v ni 'li, hvannu a -ti, 'e bla =nv kwli yi bv, ³⁰'ti 'e 'hrɔɔ 'li =nv -gblo a 'mu 'kwli, ε wen: «-Bt' n di nu, 'ti- Nyisva 'mu 'mu wa 'li?» ³¹-E -bi v -tu=o =wɔn, v wen: «Kuo Kukonyo -Yusu =wlv yi, 'ti- Nyisva 'mu -mu wa, -kɔ -na 'kayubukve 'huen-.» ³²-Jikayu a 'yie=tunyo a 'mu, ε kɔ 'a 'kayubukve 'huen-, nv- Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v -tva Nyisva a -ti, -e ne Kukonyo -Yusu a -ti -mɔ le a tɔɔle. ³³'Tɔlvwɔ ni -do a 'mu, -jikayu a 'yie=tunyo a 'mu, 'e gba =nv, 'e -ple 'waa -ji, 'ti- Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, 'v pv=v 'nie 'lu, ε kɔ 'a 'kayubukve 'huen-. ³⁴-Te ε -hi, -e -bi -jikayu a 'yie=tunyo gba 'li =nv 'kayu bv, 'e -nyi =nv diide. ε kɔ 'a 'kayubukve 'huen-, v ni dɔdu diaki, -te v kuo Nyisva =wlv yi a -ti.

³⁵-Te -nyre -nye, -e -bi Romakve a ye'nanyu te 'li 'waa -kvannunyibli -jikayu a 'yie=tunyo -mɔ, 'kí bv te Pɔlv kɔ Silasi 'huen- bv, ³⁶'e -mu, 'e lee Pɔlv, ε wen: «Romakve a ye'nanyu lee nyibli, 'kí -bv te 'a mu bv. 'A -ti, a -we 'li ba 'hri ni. Ba mu, 'kí 'li plɔ a bleele 'kwli.» ³⁷Ke- Pɔlv pi -kvannunyibli a 'mu yi, ε wen: «U 'yi -a mu -bati le -pvv -ni, 'v bi -a mu, 'kí 'v nyibli ye, 'ti- 'v pv -a mu -ji', -a mu -bv, -v mɔ Romakve. -Te v ni Romakve a 'yiye, ke- v blees yi, bv nu -aan 'yiye. -E -bi -te ti ne -bv, v -hve bv te -a mu bv, 'kí 'li -huhlike 'kwli. 'Bu ni 'mu le, -e -bi -a hia ni. 'Waa =gbetu bv di 'li, v 'mu -a mu bv te.»

³⁸-Ti a 'mu, Pɔlv lee -kvannunyibli a 'mu, v gba=a 'waa nyibli gbagbì yi. -Te v 'win, -e mɔ, Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v mɔ Romakve =niɔ, -e -bi v 'ta 'v ble diaki, ³⁹waa =gbetu 'v mu 'li -jikayu bv, v wen: «A kɔ 'v =wɔn,» 'ti- 'v -ha 'li =nv -ji', 'v nyaa =nv le, 'kí bv -ti 'dɔ. ⁴⁰-Te Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v -hɔn 'li -jikayu bv, -e -bi 'kí v mu 'li Lidi -mɔ. 'Kí -Yusu a nyibli 'kukue 'li le, Pɔlv kɔ Silasi 'huen- 'v pv =nv 'kli yra le, 'kí bv 'cibi 'v -Yusu a =wlv a yikuole, 'ti- 'v =ti 'dɔ, 'v -mu.

-Te Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v mu la 'li Tesalonikidɔ 'kwli

17 ¹Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, 'kí v naa 'li Afipolisidɔ kɔ Apolonidɔ 'kwli, 'v nyre 'li Tesalonikidɔ 'kwli, ('v pa 'li Jasɔ -mɔ.) 'Kí 'li 'dɔ a 'mu 'kwli, 'kí Nyisva a 'kayu ni 'li, -e kɔ bv -Juukve, v yi 'li le 'kukue -ni, 'a -ne ti. ²'Kí Pɔlv mu 'li, 'kí 'li -wuwle-nyrɔwɔ 'kwli, =wl yi, -te ε ni=e le. 'Kí 'li -wuwle-nyrɔwɔ ni ta 'kwli, nyibli -mu', -v ni 'v, 'e -hithia -nv Nyisvacrien kle, ³'e tɔɔ =nv, -e mɔ, Wanyo -mu', Nyisva pv la le, ε di la ya, Wanyo a

'mu, ε kɔ bu 'ye -hiuen, ε 'mu 'kv, 'ti- Nyisva 'mu 'li-ι 'kukunyibli 'nyi -ha, ε 'mu=υ 'klɔ -ha. -Ε -bi ε wen 'ni de: «-Yusu, no- mɔ Wanyɔ a 'mu, -kɔt̄i 'n yi 'a mu -lee -ni.» 4 'Ki 'li -Juukue -mu' 'nyi, -v -bi ni 'li, -ti a 'mu, Pɔlv -hla, 'v kuo =ne =wlv yi, 'v bi Pɔlv kɔ Silasi 'huen- ki. Glekikue -huɔhvi, -v -he la -Juukue, 'ti- -v de Nyisva, de ni -do a 'mu, ε no- v -nu, ε kɔ 'diɔ a nvgbi -huɔhvi, nyibli -tui 'v.

5 De a 'mu, ε nu=o ni, -Juukue a nyibli gbagbi 'v -tui ca diakī, 'v 'ti 'crekonyibli 'hru wlɔn le, 'v nu=o, 'diɔ a nyibli 'v 'kukue le, 'v -tva 'diɔ a =gbugbole, 'v mu 'li Jaso a 'kayu bu, -te -mu', Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v pa 'li. -Te 'diɔ a nyibli nyre 'ki 'li, v =muɛ Pɔlv kɔ Silasi 'huen- le, -ε di=e nu, v 'mu 'li -nu nyibli yi gba. 6 Kεε, v 'yi 'li -nu bu -yee -ni. Ε no- mɔ bu klɔ Jaso a 'mu, kɔ -Yusu a nyibli -bi 'huen-, 'v gba 'li -nu 'diɔ a ye'nanyu yi, 'v -tva le'gbugbole, v wen: «Nyibli -bu, v =gbugblo 'blugba a pepe -bu ni. -Ε -bi, kike bu, v nu- 'hru ke 'ne- -a mu -mɔ, 7 'ti- Jaso 'e 'ble -nu kva, 'ki 'li 'a 'kayu bu. Nyibli a 'mu, v 'ni -tuu=o 'v Romakue a 'kun gbagbu a tete 'v. U wen 'ni, 'kun -bi ni 'v. A 'nyre mo -Yusu.» 8 -Te v 'win windu a 'mu, yru 'yii 'v nyibli kɔ 'diɔ a ye'nanyu 'huen- ni. 9 -Ε -bi 'diɔ a ye'nanyu a 'mu, v lee Jaso kɔ 'a 'bio -Yusu a nyibli -bi 'huen- ni, bu -ha 'wli, -ε di=e nu, v 'mu =nu bu te. -Te v -ha 'ki 'wli a 'mu, 'ti- 'v te =nu bu.

-Te Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, v mu la 'li Belediɔ 'kwli

10 -Te 'tɔ -wɔn, -ε -bi -Yusu a nyibli a 'mu, v nu=o ni, Pɔlv kɔ Silasi 'huen-, 'v mu 'li Belediɔ 'kwli. -Te v nyre 'li, -ε -bi 'ki v mu 'li Nyisva a 'kayu bu, -te -Juukue yi 'li le 'kukue -ni 'a -ne ti. 11 -Juukue -mu', -v ni 'li Bele, -te -mu', Tesalonikidɔ a nyibli ni 'mu, v 'yi 'mu le -ni. Kεε, Nyisva a -ti -mu', Pɔlv lee =nu, 'waa =wli 'ble=e kva -tee. U nve bu pu Pɔlv nua yi bu. 'A -ne -nyrɔwɔ, ke- v ni, 'v te 'li Nyisvacrien 'kwli le, -ε di=e nu, v 'mu=υ 'ye, 'bu mɔ, -ti a 'mu, Pɔlv tɔɔ =nu, 'bu mɔ =han-ti. 12 'Ki 'li -Juukue a 'mu 'nyi, 'waa -huɔhvi, nu- kuo -Yusu =wlv yi, 'ki 'li Glekikue 'nyi, dekonvgb̄i -huɔhvi, kɔ nyibepu -huɔhvi 'v kuo -Yusu =wlv yi. 13 -Te ti gbi -hi, -ε -bi -Juukue -mu', -v ni 'li Tesaloniki, v 'win ni, -ε mɔ, Pɔlv ne Nyisva a -ti -mɔ le, 'ki 'li Bele. Nɔ- mɔ bu di Bele, bu hlee 'li nyibli -mɔ, 'ki bu pu Pɔlv yru le. 14 Nɔ nu=o, -Yusu a nyibli 'v gba Pɔlv 'hru wlɔn, 'ki 'li 'yru wien. Silasi kɔ Timote 'huen-, v nu- -mɔ -bi, v 'yi -mu. 'Ki v 'tiɛ ni 'li Bele. 15 Nyibli -mu', -v gba Pɔlv 'hru wlɔn, v gba=a -gbagba, 'v nyre 'li Atenidɔ 'kwli, 'ti- 'v -htan -mɔ, 'v di Bele. -Te v yi ni di, Pɔlv pu -nu titie, 'ki bu lee Silasi kɔ Timote 'huen-, bu kue=e -wien, ti ni -do a ti 'yri, 'bu mɔ, 'hru 'bu pe 'v -nu 'yie bu.

-Te Pɔlv ni la 'li Atenidɔ 'kwli

16 'Ki Pɔlv ni 'li Glekikue a 'diɔ -mu', -ε mɔ Ateni 'kwli, 'ε yi Silasi kɔ Timote 'huen- -ple. 'Ki ε 'yee 'v tuyonu. Tuyonu a 'mu, v nu 'hi, 'v nu -nu, 'v -hvv 'li 'diɔ a 'mu 'kwli. -Te Pɔlv 'ye =nu, -ε -bi ε bi yru', 'ε kεe ne 'a =wlv le.

17'A -ne -nyrɔwɔ, 'ki 'lì Nyisva a 'kayu bv, ke- e ni, 'e yì 'lì -Juukvè -mɔ -hlee -ni, ε kɔ nyibli -mv', -v -he -Juukvè, 'ti-, -v de Nyisva, ε kɔ, 'a -ne nyiblo -dv, nv- e yì 'lì -mɔ -hlee -ni, 'ki 'lì 'dika. 18 E kɔ 'lule-hienyu =dv, 'v dëe =nv Epikulinyibli, kɔ Sitoinyibli. E kɔ =nv 'hven-, v nv- yì hle. 'Ki 'lì =nv 'nyi, -v -bi wen 'ni: «Winlepunuɔ -bv, -b'l' ε pi 'lt?» -U -bi ni 'v, -te v 'win, -ε mɔ, Pɔlv hla -Yusu a -ti, kɔ -Yusu kɔ -tonyibli 'hven- bv -hɔn 'lì 'kvkunyibli 'nyi a -ti, -ε -bi v wen: «E 'wì yì, dakɔ -bi a 'kuo a -ti ε hle.» 19 -E -bi v gba=a ni, 'ki 'lì 'dik a -gbolugbo yì, -v yì le 'kukue -ni, 'ki 'lì dugba -mv', v dëe Aleopasi 'lu, v wen: «Tɔɔle -bv, -ye 'lì, ε mɔ tɔɔle yrayar =niɔ, 'ki 'v -a mv -mɔ. -A -hue=e ni, -bv yruo ne -a mɔ=ɔ le, 20 -kɔtì -tebli -bv, -ne -mɔ le, ε këe ne -aan =wlì le. 'A -ti, -a -hue=e ni, -bv nu=o, -ba yru 'a 'mini le, -a 'mv=v yi, de ε -hen 'nyre.» 21 Ateni a nyibli kɔ 'dagbi -mv', -v 'ti 'lì Ateni, 'a -ne ti, ke- v ni, 'v yì le 'kukue -ni, -ε di-e nu, -ti yrayar -mv', v 'win, v 'mv=v 'waa 'bio -lee -ni.

22 Nɔ- mɔ Pɔlv bv 'du ye', 'ki 'lì =nv 'nyi, bv pu le: «A mv Atenikvè, 'n yì=ɔ 'n 'ye, -ε mɔ, a mɔ nyibli =niɔ, -v =tui 'v 'kuo a gblegble 'v diaki. 23 -Te 'n ne wen 'aan 'dik 'kwli le, 'n 'ye 'aan 'kuo a daale a gblegble ni, 'nì 'ye -cɔhlunpiile -mv', -ε kɔ 'ye' v 'cru 'v, -ε mɔ: -cɔhlunpiile -bv, -a nu=o ni, 'ki 'v Nyisva -mv', -a 'yì -yi -mɔ. 'A -ti, Nyisva -bv, a 'yì -yi, nɔ- kɔ -ti 'n di 'a mv -lee -ni. 24 Nyisva a 'mv, nɔ- nu 'klɔ -bv, ε kɔ 'a -ne de, -ε ni 'ne- 'klɔ a 'mv ki. E nɔ- mɔ yakɔ kɔ -tvut a Kukɔnyɔ. 'Kayo -mv', -tonyibli -pv, ε 'yì=ɔ 'pa-, Nyisva 'yì 'lì=ɔ bv -ni. 25 E 'nì -hua=a lt=ɔ -tonyiblo bv pie =ne -cɔhlun, -kɔtì ε nɔ- nu -tonyibli, ε nɔ- yì =nv -hvnhlun kɔ -tebli a pepe 'hven- -nyi, -ε nu -tee, 'ki 'v =nv -mɔ. 26 'Ki ε naa 'lì nyiblo ni -do -mv', -ε mɔ Adamu 'lì, 'e nu 'klɔ -bv a dakɔ a pepe, 'ti- 'e =tu =nv ble, 'e -nyi =nv bvnule, 'ki 'ne- -tvut a pepe ki. E ni -do a 'mv, ε nɔ- wa dakɔ a 'blu-pavn 'nyre le, ε kɔ, ti -mv', dakɔ a 'mv, v di 'v -hi. 27 E nu -tebli a pepe a 'mv ni, -ε di-e nu, -tonyibli 'mv=v le =mvɔ, 'bv yì=ɔ le ni =mvɛ, v 'mv=v ki ye. E mɔ =han-ti =niɔ, Nyisva 'yì nyiblo =dv -mɔ le -hlɔɔ -ni, 28 -kɔtì ke- v -pv: Nyisva, nɔ- ni=e, =a pi -hvnhlun, =a ni 'klɔ, =a yì le -hiihie -ni. De ni -do a 'mv, ε nɔ- 'aan 'crun. yinyu -bi 'cri, -ε mɔ: -Aan 'mumu, -a mɔ 'a 'yonu =niɔ. 29 -Te -a mɔ Nyisva a 'yonu, -a 'yì yì -blee -ni, -ba pu=v =han-ti, -ε mɔ, Nyisva 'wì- tuyu yì, v nu -gvul, kɔ 'plidé, kɔ 'hìɔ, v -nu, 'ki 'lì -tonyiblo a 'sre, kɔ 'a dtɔnu a 'lule-hiihie 'kwli. 30 Ti -mv' -kɔ 'yri -tonyibli 'ye la 'v Nyisva ni -yii -ni, 'ki ε kɔ la =wlv a 'lila, 'ki 'v =nv -mɔ. Kee, -te ti ne -bv, Nyisva yì nyibli a pepe 'nì -lee -ni, -v ni 'v 'a -ne -tite =dv, 'ki bv hie 'v 'waa -tebli 'kukui a pepe, v ni bv, bv -hian -mɔ, bv -nyi 'waa 'klɔ a pepe Nyisva. 31 'Ti-, ε wa -nyrɔwɔ 'nyre, -ε kɔ 'kwli ε di 'v nyibli a pepe -bati le -pvu -ni, 'ki 'lì 'a y'siile 'kwli. 'Bv 'mv -bati a 'mv pu, nyiblo ni -do -mv', 'a -gbetv ε wa 'nyre, ε nɔ- ε di 'lì -naa -ni. Nyiblo a 'mv, nɔ- ε -ha 'lì 'kvkunyibli 'nyi, ε -ha 'klɔ. Ke- ε nu nyibli a tɔɔle, -ε mɔ, -tebli a 'mv, ε pu 'lì, ε di-e 'nì nu.»

32 -Te v 'win -ti a 'mv, Pɔlv -hla, -ε mɔ, nyiblo bv 'kv, 'ti- bv 'hri 'klɔ, -ε -bi -v -bi -tua 'a 'caale, -v -bi wen: «-A di pu -mv nua yì bv, -nyrɔwɔ -bi

'kwli, -ti ni -do -bu, -na -mɔ le, =mu=v -mɔ le na de.» ³³-Te u pu 'kɪ le, -e -bɪ u kɔ Pɔlʊ 'hvɛn-, u -hihiɛ yre. ³⁴Kee, 'kɪ 'lt =nu 'nyɪ, ε kɔ nyibli -bɪ, 'v bi Pɔlʊ kɪ, 'v kuo -Yusu =wlu yɪ. 'Kɪ 'lt nyibli a 'mu 'nyɪ, -e -bɪ ni 'lt, 'a 'nyre mɔ Denisi. Ε mɔ 'dɪc a -gbolugbo a nyiblo -bɪ =ni. Nvgbɑ ni 'v -we; 'a 'nyre mɔ Damalisi, kɔ, nyibli -hvɔhvɪ -bɪ ni 'v, 'v kuo -Yusu =wlu yɪ.

-Te Pɔlʊ mu la 'lt Koletidɔ 'kwli

18 ¹-Te ε -hi, -e -bɪ Pɔlʊ -hɔn 'lt Atemi ni, 'e mu 'lt Koleti. ²'Kɪ ε yee 'lt -Juukvεyε =du bu. 'A 'nyre mɔ Akilasi. 'Blugba -mu', -e mɔ Pɔn, 'kɪ ε kɔ 'lt. Ε kɔ 'a nvgbɑ Plisilt 'hvɛn-, u nu- 'tɪe -hɔn 'lt Rɔmudɪɔ 'kwli, -e ni 'lt Yitaliblugba 'kwli, -e nu=o, 'kun gbagbʊ Klodi, ε lee -Juukvε a pepe ni, 'kɪ bu -hɔn 'lt Rɔmudɪɔ 'kwli. Akilasi kɔ Plisilt a 'mu -mɔ, 'kɪ Pɔlʊ mu 'lt. ³U kɔ Pɔlʊ 'hvɛn-, u yi -kvantu ni -do. U 'gble 'tapɔkayo, 'v ple=e. 'Kɪ Pɔlʊ ni 'lt =nu -mɔ, 'v nii 'v -te ni -do -kvan. ⁴'A -ne -wuwle-nyrɔwɔ, Pɔlʊ kɔ bu na Nyisva a -ti -mɔ le, 'kɪ 'lt Nyisva a 'kayu bu, 'ε =muε=e le, 'kɪ -Juukvε kɔ Glekikvε 'hvɛn-, bu kuo -Yusu =wlu yɪ.

⁵-Te ti -hvɔhvɪ -hi, -e -bɪ Silasɪ kɔ Timote 'hvɛn-, u -hɔn 'lt Masedvaniiblugba 'kwli ni, 'v mu 'lt Koleti. -Te u nyre 'lt Koleti, -e -bɪ Pɔlʊ 'kee -kvan a nunuo ni, 'bu 'yi Nyisva a -ti ni -do a -mɔlenina 'pa, 'e -hihiɛ -Juukvε kle, -e mɔ, -Yusu, no- mɔ Wanyɔ -mu', Nyisva pu la le, ε di la ya. ⁶Kee, Nyisva a -ti a 'mu, ε hle, -Juukvε 'ni -hva=a lt 'a 'wɪnwun, 'v -he=e 'yri le. Ε no- nu=o, Pɔlʊ 'e nyra =nu yɪ bu, 'e bubla 'a wlawlt, -e di=e nu, 'pupu 'mu ble, -e -bɪ ε wen: «'Bu mɔ, 'ba hlɔɔ Nyisva -mɔ le, ε 'yi 'mɔ 'pa, 'n 'yi=t -nu. 'Aan -gbetv, 'a mu -nu=o. Kee, kue 'kɪ mɔ bu, nyibli -mu', -v 'yi -Juukvε 'pa-, nu- kɔ -mɔ 'n di 'lt mu, 'mu =nu Nyisva a -ti -lee -ni,» ⁷Pɔlʊ 'e -hɔn 'lt =nu 'nyɪ, 'e mu 'lt Glekikvεyε =du a -te. Nyiblo a 'mu, 'a 'nyre mɔ Titus Jutusi, 'e 'cibi 'v Nyisva a dida. 'Kɪ 'a 'kayu ni 'v Nyisva a 'kayu, -e kɔ bu -Juukvε yɪ la 'lt le 'kukue -ni 'hvɪ. Titus Jutusi a 'mu, ε no- kɔ -te Pɔlʊ hlee 'lt Nyisva a -ti. ⁸Klipusɪ, -e mɔ Nyisva a 'kayu a nyiblo gbagbʊ, no- 'wɪn Nyisva a -ti, 'e kuo Kukɔnyɔ -Yusu =wlu yɪ, ε kɔ 'a 'kayubukvε 'hvɛn-. -Ti a 'mu, Pɔlʊ ne -mɔ le, Koletikvε -hvɔhvɪ, nu- 'wɪn, 'tɪ- 'v kuo -Yusu =wlu yɪ, 'v pu =nu 'nie 'lu.

⁹Ε kɔ 'tɔlvwɔ =du, Pɔlʊ 'e 'ye Kukɔnyɔ, =wɪ yɪ, -te nyiblo 'yε ni 'ya yanie, 'e yɪ Pɔlʊ -lee -ni, ε wen: «Ni 'pie 'lt hvannv, kee, 'cibi 'v 'na -ti a -mɔlenina, =ni 'saa 'lt. ¹⁰'Kɪ 'n ni 'v -mu ke'. Nyiblo =du 'yi 'lt=t 'lt -we, bu klo -mu, bu =tu -mu -hvɛn, -e nu=o, nyibli, -v mɔ 'na nyibli, -v ni 'ne- 'dɪ -bu 'kwli, kee, -v 'yee 'na win ni 'wɪn, u -hu ni.» Kee -Yusu -pu. ¹¹Ε nu=o ni, Pɔlʊ 'e -hii 'lt Koletikvε 'nyɪ 'yru kɔ =hɔnpvɪ ni -hlon-do, 'e tve =nu Nyisva a win.

¹²Ti -mu', -e kɔ 'yri Galio mɔ la -gvlonvma, 'kɪ 'lt Akaiblugba 'kwli, 'kɪ -Juukvε bibi 'v 'yi le, 'v klo Pɔlʊ, 'v gba 'lt=t Galio a 'mu yɪ, ε 'mu=v -batı le -puv -ni, ¹³'v yee =ne -ti, u wen: «Nyiblo -bu, ε -hvε=e ni, nyibli a pepe

bu -tuu 'v Nyisva 'v. Kee, -te a 'mv, ε pu le, -ba nuu 'v Nyisva a 'v=tuule, -aan tete 'ni -pv=v le,» ¹⁴Polv 'mv 'kι win pu, -ε -bi Galio wen: «Juukve -na, 'bu mɔ, 'bu mɔ wen -ti 'yakli -dv, 'n di pu wen 'a mv nva yi bu. ¹⁵Kee, -te ε mɔ 'blini, 'kι 'v winbui kɔ 'nyre kɔ 'a mv -Juukve a tete kι, 'a mv -kɔ 'lι= -mɔ. 'N hia ni, 'kι -bu pu -teblidu a 'mv 'a -bati. ¹⁶Ba mu, ba -hɔn 'ne- -batipvule».» ¹⁷'Kι 'lι -tuo a 'mu kι, 'kι nyiblo -dv ni 'v. 'A 'nyre mɔ Soten. Ε mɔ Nyisva a 'kayu a nyiblo gbagbu =ni. Nɔ- -Juukve -klɔ, 'v -tua 'a bibie, 'kι 'v -batipvule'. Kee Galio a 'yie 'yi 'lι -ni.

Polv a ta a 'dagba, 18.23 – 21.16

-Te Polv hree 'v Atiosi, ε -me kle

¹⁸-Te ε -hi, Polv -wleen 'lι Koleti ni, 'tι - 'e gba -Yusu a nyibli wlu. 'Kι 'lι Sankledi 'kwli, 'kι ε -ha 'lι 'mu, 'e mu 'lι Siliblugba 'kwli. -Te ε yi ni mi, ε kɔ Plisili kɔ Akilasi 'huen-, v nv- -mu. Polv ηmla 'v 'lu le, 'kι 'lι Sankle, -ε di-e nu, nyiblo 'mv=v 'ye, -ε mɔ, ε pu 'lι de, 'kι 'v Nyisva -mɔ'. ¹⁹-Te v yi ni mi, v nyre 'lι Efesidi 'kwli, 'kι Polv hie 'v Plisili kɔ Akilasi 'huen- bv, ε nɔ- -mɔ -bi, 'e mu 'lι Nyisva a 'kayu bv, ε kɔ -Juukve 'huen-, v 'mv toto pu, ²⁰-Juukve a 'mv, 'v -tua 'a lenyaale, 'kι bu -hii 'v =nv -nyrɔwi gbi 'hui, kee, ε 'yι -wən, ²¹'e gba =nv wlu, ε wen: «Nyisva 'bv -hva=a, 'kι -bv di kle, -ε -bi 'n di 'ni di,» 'e 'ya 'lι 'mu 'kwli de, 'e gba 'a 'dagba 'lu -mɔ, ²²'e nyre 'lι Sesalidi 'kwli. -Te ε =ti, -ε -bi 'kι ε mu 'lι Jrusre, 'e mu -Yusu a nyibli, -v ni 'lι 'ye mɔ. -Te ε -hi, -ε -bi 'kι ε mu 'lι Atiosi, ²³'e -hii 'lι ti gbi. -ε -bi ε bi 'hru wlɔn de, 'e 'be 'blugbi -mv' =ti, -v mɔ Galasi kɔ Flisi, -Yusu a nyibli a pepe -mv', -v ni 'lι 'blugbi a 'mv kι, 'e yi =nv 'klu -nyi, 'kι bu 'cibi 'v -Yusu a =wlv a yikuole.

-Te Apolɔsi mu la 'lι Efesi kɔ Koleti

²⁴Ε kɔ -Juukveyu -dv. 'A 'nyre mɔ Apolɔsi. 'Kι ε kɔ 'lι Esipublugba a 'dici -mv', -ε mɔ Alesadri. Ε mɔ hihlenyɔ gbagbu =ni. Ε yi Nyisvacri en ni diaki. Nɔ- di la 'lι Efesi, 'kι 'lι Asiblugba 'kwli. ²⁵Tɔɔwin -mv', -ε kve 'v -Yusu kι bv, ε 'nyi la=a ni -tee. Kee, -ti ni -do -mv', Saan yi la nyibli -lee -ni, -ε kve 'v -Yusu kι bv, ε kɔ, -te Saan a 'mv, ε ni la nyibli a 'nie a 'lulepwpv, ε ni -do a 'mv, ε nɔ-, ε nɔ- -mɔ -bi, ε yi la. ²⁶'Kι 'lι Nyisva a 'kayu bv, -te -Juukve yi 'lι le 'kukue -ni, ε 'ni -pie=e li -tvι, 'kι bu na -Yusu a -ti -mɔ le. -Te ε yi ni hle, Plisili kɔ Akilasi 'huen-, v ni -tuo kι. -Te ε -we win a pupv -mɔ, -ε -bi v da=a ni, 'kι 'lι 'waa 'kayu bv, de -mv', ε 'yee ni 'win, 'kι 'v -Yusu a -ti kι, 'v -hhia =ne=e kle -tee.

²⁷-Te ε -hi, -ε -bi ε wen: «N -hve=e ni, =bv mu 'lι Koleti, 'kι 'lι Akaiblugba 'kwli.» Ε nɔ- nu=o, -Yusu a nyibli -mv', 'v -nyi=e 'kli, 'ti - 'v 'cri 'crien, 'v -nyi =ne=e, 'kι bu gba=a -Yusu a nyibli -mv' yi, -v ni 'lι Akaiblugba 'kwli, -ε di-e nu, v 'mv=v kva 'ble -tee. -Te ε nyre 'lι, 'e mɔ -tee, 'e yee 'v nyibli bv, -v kuo

-Yusu =wlu yi, -e nu=o, Nyisva nuu la =nu -haande -mo. E -heee =nu ni diakì, 28 e kɔ -Juukve 'hvèn-, 'v pi gble, 'kì 'v nyibli a pepe ye', 'e tue =nu, -e mo, u ke ni, 'e yi Nyisvacrien -hre, 'kì 'v =nu ye', 'e tue =nu=v -tee, -e mo, -Yusu, no- mo Wanyɔ -mu', Nyisva pu la le, e di la ya.

-Te Pɔlv mu la 'lì Efesidɔ 'kwli

19 ¹Ti -mu' -ko 'yri Apolɔsi ni 'lì Koleti, 'kì 'lì Akaiblugba 'kwli, Pɔlv -mo -bi, e naa 'lì Asiblugba a 'kvitɔ -mu', -e kɔ dvgbi ki, 'e nyre 'lì Efesidɔ 'kwli. 'Kì e yee 'lì -Yusu a nyibli -bi bv, ²'e 'beti =nu, e wen: «Bì ti -mu' -ko 'yri a kuo -Yusu =wlu yi, e -nyi 'a mu 'a -Hiihu ni?» -e -bi v =tu=o =wɔn, v wen: «-A 'yì -hvan Nyisva a -Hiihu a -ti ni 'win.» ³-E -bi Pɔlv 'beti =nu ni de, e wen: «-Te v pu 'a mu 'nie 'lu, de a 'dù -bi e -hen 'nyre, 'kì 'v 'a mu -mo 'lì?» -E -bi v wen: «De -mu', Saan tɔɔ -ni, 'kì 'v 'nie a 'lupuvvv a -ta', no- a kuo =wlu yi.» ⁴-E -bi e wen: «Nyibli -mu', -v hie 'v de 'kuku bv, 'tì- -v -nyi 'waa 'klɔ a pepe Nyisva, nu- Saan pi la 'nie 'lu le. Ké- e pi la nyibli a 'mu yi: Bu kuo nyiblo -mu', -e di la 'v=v ke' kue =wlu yi. Nyiblo a 'mu, e no- mo -Yusu..»

⁵-Te v 'win win a 'mu, -e -bi v pu =nu 'nie 'lu, 'kì 'lì Kukɔnyɔ -Yusu a 'nyre 'kwli, ⁶Pɔlv 'e pu =nu dabvi 'lu ble, Nyisva a -Hiihu 'e bi 'v =nu ke', nyibli a 'mu, 'v -tua win -mu', -v 'yì -yi a pupvv, 'v yi Nyisva a win wlɔn -he.

⁷Nyibli a 'mu, v -we 'lì nyibli ni -pu -tu 'v 'hvèn.

⁸-Te e -hi, -e -bi 'kì Pɔlv pa 'lì Nyisva a 'kayu bv. 'Kì 'lì -hɔnpv ni ta 'kwli, 'a -ne -wuwle-nyrɔwɔ, e 'ni -pie=e li hvannv, 'e -hihie=e nyibli kle, -te Nyisva ni 'lì -Yusu a 'linaale, e ni nyibli a win a kikɔɔle. Pɔlv -muv=e le, -ti -mu', e hle, nyibli bv pu=v =han-ti. ⁹Kee, 'kì 'lì =nu 'nyi, -v -bi 'ni -hva=a li bv kuo -Yusu =wlu yi, 'v =tui Nyisva a -haantitie a 'mu -ti 'hvi le. E no-nu=o, Pɔlv 'e -hon 'v =nu 'hvi, e kɔ -Yusu a nyibli 'hvèn. Kue 'v ti a 'mu 'yie bv, 'a -ne -nyrɔwɔ, e kɔ bv tɔɔ =nu Nyisva a -ti, 'kì 'lì nyibeyu -dv a 'kayu bv. Nyibeyu a 'mu a 'nyre mo Tilanust. ¹⁰E no- e -nu, 'kì 'lì 'yri ni 'hvèn 'kwli. E no- nu=o, nyibli a pepe -mu', -v ni la 'lì Asiblugba 'kwli, -Juukve kɔ nyibli -mu', -v 'yì -Juukve 'pa-, 'v 'win Nyisva a -ti.

-Te Sefa a 'yonv =te la 'kuo -hvùn a lebvbla 'yi

¹¹'Kì Nyisva nee 'lì Pɔlv 'lì, 'e ni =wlilekèe-tebli gbagbi, ¹²nyibli 'v gbe a 'hvilepv-tebli kɔ 'a 'paatigese, 'v pi= 'hvihrennyv kle, 'hvihrennyv a 'mu, 'waa 'kue 'e yi -we, e kɔ, nyibli -bv, 'kuo -hvùn ni 'v ke' le, 'v -hvèn 'v =nu ke' le. ¹³⁻¹⁴E kɔ la -Juukve -dv. U mo la 'diayinu ni =hlon'hvèn =niɔ. 'Waa 'bai a 'nyre mo Sefa. Nyisva a -cɔhlunpinɔ gbagbi =niɔ la. 'A 'yonv nyibeyu a 'mu, v nu- ne -tebli 'nyi le, 'v ble 'kuo -hvùn le, -v ni 'v 'hvihrennyv ke', 'v =te=e 'yi, 'kì bv nu -Yusu a 'nyre, bv bla 'kuo -hvùn le. -Ti v yi 'kuo -hvùn a 'mu -lee -ni, e no- -bv: «-Yusu -bv, -kɔti Pɔlv hle, 'kì 'lì 'a 'nyre 'kwli, 'n yi 'a mu 'ni -lee -ni, -hon 'v nyiblo -bv ke'.»

15-Nyrcwɔ =du 'kì, -e -bi 'ku -hvan -mv', v ble le, e =tu =nu =wɔn, e wen: «N yi -Yusu nì, 'nì yi Pɔlv, kεε, 'a mv -bv, nyibli a 'dì -bi a -mɔ 'lì?» 16 Ti nì -do a ti 'yri, -e -bi nyiblo, 'ku -hvan nì 'v ke', e bi 'lì =nu 'nyi, 'e tɔɔ =nu=v, -e mɔ, e nì 'kli kì, 'e -hi 'v 'waa pepe a 'mv 'v, 'e -tva 'waa -tebli a 'yrile'lùla, kɔ 'e cicra 'waa wlawlì le, nyibli a 'mv 'v 'gba ci le, 'v -hɔn 'lì nyiblo a 'mv, 'a -te. 17-Te de a 'mv, e mu 'lu -mɔ, -Juukue kɔ nyibli -mv', -v 'yì -Juukue 'pa-, -v 'ti 'lì Efesi, 'waa pepe, v 'wìn nì. 'A -ti, v yì pie hvannu, 'v 'bve Kukɔnyɔ -Yusu a 'nyre 'yì. 18 Nyibli -mv', -v kuo -Yusu =wlù yì, 'waa -hvɔhvi, v yì 'lì 'nì di, -tebli 'kukui a pepe -mv', v -nu, 'v yì=1 yre -ween -nì, 'kì 'v nyibli a pepe ye'. 19 Nyibli -mv', -v ni -widè, 'waa -hvɔhvi ya 'waa 'cruñ nì, -e kɔ 'kwli v 'cru 'lì, -te v di -wì a pupvv nu, 'v pu=v tɔ le, 'kì 'v nyibli a pepe yì. -Te v gbugba 'cruñ a 'mv, 'a 'wli -mɔ le, e -we 'lì -kvannunyibli a (5000) 'miliwi a -wlì nì 'hvèn -tu 'v -pu a 'peeële, 'kì 'lì -nyrcwɔ nì -do 'kwli. 20 -Tebli a 'mv, -e mu 'lu -mɔ, e nì 'kli kì diakì. E nu=o nì, nyibli -mv', -v 'wìn Nyisva -ti, e kɔ, -v kuo =ne =wlù yì, 'v bii kle.

-Te -tebliblanyu -mv', -v nì 'lì Efesi, v bi yru' le

21-Te -tebli a 'mv, e -hi, -e -bi Pɔlv pu 'lì=1 nì, 'kì bu 'be Masedvaniblugba kɔ Akaiblugba =tɔ, 'tì -e 'mv Jrusre mu. E wen: «Bu mɔ, 'nì -mu, 'n kɔ =bu nyre 'lì Rɔmudic 'kwli,» 22'e lee ne 'a -kvannunyibli nì 'hvèn, 'kì bu mu 'lì Masedvaniblugba a 'mv 'kwli. 'A -kvannunyibli a 'mv, v nu- mɔ Timote kɔ Elasi 'hvèn-. Kεε, e no- -mɔ -bt, e 'tìe di 'lì ti gbi Asiblugba 'kwli -hi.

23 Ti nì -do a 'mv 'yri, tɔɔle -mv', Pɔlv tue nyibli, 'kì 'v -Yusu a -ta', e no-ko -ti =gbugblore gbagbu 'e bi 'lì Efesidic 'kwli. 24 'Kì 'lì 'dì a 'mv 'kwli, e kɔ 'kagbau =du, 'e nì 'v. E no- kɔ bu nyibli dee 'lì 'waa 'ku -mv', -e =tui 'waa 'dì 'ye. 'Ku a 'mv, 'a 'nyre mɔ Atemisi. E mɔ nvgba =nì. 'Kì 'lì 'dì a 'mv 'kwli, -tebliblanyɔ nì 'lì, 'e ble 'pli. 'A 'nyre mɔ Demetriusi. E no- ni 'sroba, 'e ni 'kayo 'cumu gbi, =wì yì, -te -mv', Atemisi a 'mv, 'a 'kagbau nì 'mv. E nu=o nì, -e di=e nu, e 'mv=v plo. De a 'mv, e ni, e pi 'lì=1 'wliye -jt' diakì, e kɔ 'a -kvannunyibli 'hvèn-. 25 Demetriusi a 'mv, e no- 'kukue 'a -kvannunyibli le, e kɔ nyibli -mv', -v kɔ =nu 'hvèn-, -v nì -kvantu nì -do, e wen: «-A 'bio -na, 'bì a yi=e nì, -e mɔ, -kvan -bv, -a ni, e no- yì -a mu 'wliye -nyi. 26 Kεε, nyiblo -bv, v dee Pɔlv, de -bv, e hle, a yì 'nì 'wìn. E yì nyibli 'nì -lee -nì, -e mɔ tuyonu -mv', -tonyibli ni, v 'yì 'kli =du -kɔ. -Ti a 'mv, Pɔlv -tui, nyibli -hvɔhvi pu=v -han-ti, 'kì 'nè- Efesi kɔ Asiblugba a pepe kì. 27 Dedu a 'mv, e di=e 'nì nu, -aan -ne -kvan 'mv =hlɔn bi. 'Ya 'v 'lu de, -aan -ne 'ku gbagbu -bv, -a de, -e kɔ 'nyre -mɔ Atemisi, 'a 'kagbau a -ti di -hee le, 'tì- Atemisi a 'mv, nyibli a pepe -bv, -v nì 'nè- Asiblugba 'kwli, kɔ -tvu a pepe kì, v de, e 'yì 'lì=1 'lì -we, bv kɔ -ti a 'yi'buale de.»

28 Nyibli -mv', -v nì -tuo kì, v pu Demetriusi a win -han-ti. E no- nu=o, 'v bi yru' le, 'v -mumvæ le, v wen: «Efesikue a 'ku Atemisi bu kɔ -ti a 'yi'buale!» 29 'Waa le=mumale a 'mv, e nu=o nì, 'dì a pepe 'e -we

ti ki, 'v mu 'li -te -mv', v nii 'li -gbolugbo le. E kɔ nyibli ni 'hvən -dv, nu- kɔ Pɔlv 'hvən-, -v mi 'dagbt' le. 'Waa 'nyre mɔ Gayusı kɔ Alitaki. 'Kì v kɔ 'li Masedvəniblvgba 'kwli. Nu- 'dɔ a nyibli -klo, 'v gba 'li =nu -gbolugbonuule'. ³⁰Pɔlv -hvə bu mu 'li nyibli -hvɔhvı a 'mv -mɔ, e 'mv 'li =nu -mɔ -hlee -nt. Kεε, -Yusu a nyibli 'yı de a 'mv kı -wen. ³¹E kɔ Asiblvgba a ye'nanyu -hvɔhvı -bi, 'v nt 'v. Nu- mɔ Pɔlv a nınatumupu. U nu- lee -ne, e 'ni 'muo 'li -gbolugbonuule'. ³²Ti ni -do a 'mv 'yri, nyibli -mv', -v 'kukue le, v pi -cici le diakı. 'Waa -ciciwin a 'mv, e -gla ni. 'Kì 'li =nu 'nyı, nyibli -hvɔhvı ni 'li, 'v 'yı=t -yi, de- kɔ le'kukuele bu di le 'kukue -ni. ³³'Kì 'li nyibli -hvɔhvı a 'mv 'nyı, -Juukvəyu ni 'li. 'A 'nyre mɔ Alesadrı. De -mv', -e mu 'lu -mɔ, e nɔ- kɔ -ti v -hihiɛ=e kle. E nɔ- 'a 'bio -Juukvə pu 'li ye', 'ki bu pu win, Alesadrı 'e ni dabv, 'e yı =nu -lee -ni, -e di=e nu, nyibli 'mv wien ma, e 'mv =nu -lee -ni, -e mɔ, -Juukvə 'yı =dedede -nu. ³⁴Kεε, -te v yru=o, -e mɔ, Alesadrı mɔ -Juukvəyu =ni, -e -bi v -tva -cici a lepvəvvu, 'v pi wingblo ni -do. E nɔ- v -nu -nunu, 'e -we 'li -haawı ni 'hvən. Kε- v pi: «Efesikvə a 'ku, -e mɔ Atemisi, bu kɔ -ti a 'yi'bualı!»

³⁵-Te v pu -cici le -pvpu, -e -bi 'dɔ a ye'crınyɔ =tu 'v 'kli, 'e nu=o -nunu, 'v ma wien. Kε- e pi: «Efesikvə -na, nyibli a pepe yi=e ni, -e mɔ, -aan 'dɔ Efesi, nɔ- mɔ -aan 'ku Atemisi a 'kagbau a 'yie=tunyɔ, e kɔ 'a tuyu, -e ble 'li yakɔ 'kwli 'hvən-. ³⁶Nyiblo =dv 'yı 'li=t 'li -we, bu pu le, -e mɔ hi =ni. 'A -ti, ba nu gbee, ba -hie 'lu le, a 'ni -ha de -hvan =dv nu. ³⁷Nyibli -bu, a -ya, v 'yı =dedede 'yri, 'ki 'li Atemisi a 'kagbau bu, e kɔ, v 'yı 'ku Atemisi 'yri le -ha. ³⁸'Bu mɔ, Demetriusi kɔ 'a -kvannunyibli 'hvən-, 'bu -hvə bu yee nyiblo -ti, bu kɔ 'a yiyyie, -e mɔ, e kɔ -nyrɔwı, -e kɔ 'kwli v piu 'v -bati le, 'e kɔ 'blvnaanyu -we, v di -hawi pu. Nyibli a 'mv, nu- v bleee yı bu lee -ni. ³⁹'Bu mɔ, -ti -bi 'bu ni 'v, -nyrɔwı -kɔ 'yri 'dɔ a nyibli di 'v -bati -pvu -ni, -a 'mv=v hla. ⁴⁰De -bv, -e mu 'lu -mɔ a -ti, e -we 'li bu nu=o ni, 'blvnaanyu, -v mɔ Romakvə, bu yee ne -a mv -ti ni, bu pu le, -a yı 'blvgba 'nt -gbugblo -ni, -kɔtı -a 'yı =dedede -kɔ, -ba lee 'blvnaanyu a 'mv, -e di =nu kle -hihię -ni, de -kɔ -ti -a 'kukue mɔ le.» ⁴¹-Te e pu 'ki le, -e -bi v lee nyibli -mv', -v 'kukue wen le, bu -gbe.

-Te Pɔlv mu la 'li Masedvəniblvgba kɔ Glekbılvəba 'kwli de

20 ¹-Te -gbugblole -we 'li, -e -bi Pɔlv 'kukue -Yusu a nyibli a pepe le, 'e -nyi =nu 'kli, 'ti- 'e gba =nu wlu, 'e mu 'li Masedvəniblvgba 'kwli. ²-Te e yı 'blv a 'mv =ti ni 'be, -Yusu a nyibli, -v ni 'li, e -nyi =nu 'kli. -Te de a 'mv, e -hi, -e -bi 'ki e mu 'li Glekbılvəba 'kwli, ³'e nuu 'li =hɔnpvı ni ta. -Te de a 'mv, e -hi, -e -bi e -we -mɔ, 'ki bu gba 'mu, bu mu 'li Siliblvgba 'kwli. Kεε, e 'wın ni, -e mɔ, -Juukvə pu 'li=t ni, 'ki bu 'la=a, ('bu mɔ, 'bu nyre 'li Siliblvgba 'kwli). E nɔ- nu=o, 'e -yra=a, 'ki bu naa 'li Masedvəniblvgba 'kwli de. ⁴-Te e yı 'ki ni mi, nyibli -hvɔhvı, nu- gba-a 'hru wlɔn. 'Waa 'nyre, nɔ- -bv: Pilusi a 'yu Sopate a 'mv, -e kɔ 'li Belediɔ

'kwli; kɔ Alitaki, kɔ Sekudusi, -v kɔ 'lɪ Tesaloniku, kɔ Gayusi, -e kɔ 'lɪ Dəbidič 'kwli, ε kɔ Timote, kɔ Asiblugba a nyibli ni 'huen, -v mɔ Tisiki kɔ Trofimu. ⁵Nv- 'nyee 'hru, 'v mu 'lɪ Trvasidic 'kwli, 'v mu 'lɪ -a mu -ple mɔ. ⁶-Aan 'mumu, -Juukve a le'mimle, -e mɔ Paki, -te ε -hi, -e -bi -a -ha 'lɪ 'mu Filipudič 'kwli. -Nyrovni ni =hun bu -hi, -e -bi -a ye =nu kɪ, 'kɪ 'lɪ Trvasidic 'kwli. 'Kɪ -a -hii 'lɪ 'wee 'mumu.

Pɔlv a le'bɔɔdagba, 'kɪ 'lɪ Trvasidic 'kwli

⁷-Wuwle-nyrovwɔ a -winse, -a 'kukue le, -a 'mu -Yusu a le'bɔɔdiide di. Pɔlv, nɔ- yɪ 'lɪ -Yusu a nyibli, -v 'kukue le -mɔ -hlee -nɪ. -Te ε di 'a 'dagba 'lɪ -mɔ gba, -nyre 'bu -nye a -tɪ, ε hle -hlehle, 'e ye 'tɔ-heyri' kɪ. ⁸⁻⁹Kɪ 'lɪ yo'kayu -du a ta a -gbo a -gblo -bi 'kwli, 'kɪ -a 'kukue 'lɪ le. 'Kɪ 'lɪ -gblo a 'mu 'kwli, 'napɪ -hu 'lɪ nɪ. 'Kɪ 'yu nyibehian -du ni 'lɪ 'winde 'yri bu. 'A 'nyre mɔ Etisi. -Te Pɔlv a hihlewin 'tɪe hlve kɪ bu, -e -bi Etisi a 'mu, ε bi ηmema', 'e hlees 'lɪ ηmema' bu. Ε nɔ- mɔ bu ble 'lɪ 'winde a 'mu 'yri, bu -hlili 'lɪ -patu' bu. -Te v -tɪ, v 'du-o ye', -e -bi v 'ye-e nɪ, -e mɔ, ε 'ku nɪ. ¹⁰-Te Pɔlv -tɪ, ε -jri-e 'lu bu, 'e 'du-o ye', ε wen: «Kla 'nɪ 'yaa 'lɪ 'a mu -wliye. Ε 'tɪe pi -hvnhlvn,» ¹¹'waa pepe 'v 'ya, 'v di -Yusu a le'bɔɔdiide. -Te ε -hi, -e -bi Pɔlv 'tɪe gbe win a pupvv 'lu -mɔ, 'e pu win -pupvv, 'yru 'e 'hri 'lɪ. -Te 'yru 'hri 'kɪ 'lɪ, -e -bi ε mu nɪ. ¹²Nyibli a pepe -mu', -v nɪ 'v, 'waa plɔ ble nɪ, -te Etisi -nɪ wen, ε -tva -hvnhlvn a pupvv de. -E -bi v 'du-o ye', 'v gba 'lɪ-t 'kayu bu.

-Te Pɔlv -hɔn la 'lɪ Trvasidic 'kwli, ε mu 'lɪ Miletidic 'kwli

¹³-A mu -mɔ -bi, -a -ha 'lɪ 'mu Trvasidic 'kwli, -a 'nyee 'hru, -a nyre 'lɪ Ascsidic 'kwli, Pɔlv -mɔ -bi 'e naa bu, -e nu-o, ε -yra-a nɪ, 'kɪ -ba -plee 'lɪ-nɪ Ascsidic 'kwli, -e di-e nu, ε kɔ -a mu 'huen-, -a 'mu 'lɪ 'mu -ha, -a 'mu 'dagba 'lɪ -mɔ gba. ¹⁴-Te ε ye -a mu kɪ, 'kɪ 'lɪ Ascsidic 'kwli, ε 'ya 'lɪ -a mu -mɔ, 'kɪ 'lɪ 'mu 'kwli, -a nyre 'lɪ Mitilenidic 'kwli, ¹⁵=a -hi. -Te -nyre -nye, -a na 'v 'nidugbo -mu' v dɛe Kiɔsi 'hvi. -Te -nyrovwɔ -bi -hi, 'a -nyre -nye, -a na 'v 'nidugbo -mu', v dɛe Samɔsi 'hvi, -a -hi. -Nyrovwɔ ni -do bu -hi de, -e -bi -a -hi Efesi le, -a nyre 'lɪ Miletidic 'kwli. ¹⁶Ε mɔ -han-tɪ, Pɔlv pu la 'lɪ-nɪ, -e mɔ, ε 'yɪ 'lɪ-nɪ 'lɪ -we bu nyra bu, 'kɪ 'lɪ Efesi, ε 'nɪ -ha 'lɪ Asiblugba 'kwli ti -hvnhlvn 'lɪ -hii -nɪ. Ε 'kuke nɪ, -e di-e nu, 'hru 'bu pe 'v bu, ε 'mu 'lɪ -Juukve a le'mimle, v dɛe Patikötü Jrusrɛ 'yee -nɪ.

-Te Pɔlv hlee la 'lɪ Efesidic a 'cve a ye'nanyu -mɔ

¹⁷-Te -a nyre 'lɪ Miletidic 'kwli, -e -bi 'cve a ye'nanyu -mu', -v nɪ 'lɪ Efesi, Pɔlv gba =nv 'crien yɪ, 'e lee =nv, -e mɔ, bu di-e 'ye, kɪ 'lɪ Miletidic 'kwli. ¹⁸-Te 'cve a ye'nanyu a 'mu, v nyre 'lɪ-nɪ 'hvi, -e -bi ε wen: «Kve 'lɪ -nyrovwɔ -mu', -e kɔ 'yri 'n nyre la 'ne- Asiblugba 'kwli 'yie bu, -bv ye -nyrovwɔ -bv kɪ, -te 'n ni la nɪna, a yi-e nɪ. ¹⁹N -tɪc la 'lɪ 'na dɔnv nɪ pepe, 'nɪ ni la Kukonyɔ a -kvan. 'Kla-wliye'yıya a gblegle, ε kɔ -huen, nv- 'n yɪ la 'ye, -kötü -Juukve

a ye'nanyv -mvə 'na 'lila le. 20-Tebli a pepe -mv', -e kɔ -bv -hee ne 'a mv, 'kɪ ba kuo -Yusu 'Khsu -wlu yɪ -tɛɛ, 'n 'yɪ hvannu -pie, 'nɪ tɔɔ =ne 'a mv 'a pepe, 'kɪ 'v nyibli a pepe ye', 'kɪ 'lɪ 'aan dionu a 'kayo ble. 'N 'yɪ 'a mv -dedede 'yɪ kɪ -hlī -ni. 21'N lee -Juukvə ni, kɔ nyibli -bi -mv', -v 'yɪ -Juukvə 'pa-, 'kɪ 'waa -tebli 'kukui, v ni, bu hie 'v=v bv, bv -nyi 'waa 'klɔ a pepe Nyisva, ε kɔ, bv kuo -aan Kukɔnyɔ -Yusu -wlu yɪ. 22-Te ti ne -bv, Nyisva a -Hihiu ni 'v 'mv ke', 'kɪ -bv mu 'lɪ Jrusre, kee, de -bv, -e di 'lɪ 'mv -nuu -ni, 'n 'yɪ=t -yi. 23 De ni -do, 'n -yi, ε nɔ- mɔ, 'a -ne 'dɪɔ -kɔ 'kwli 'n di 'lɪ -naa -ni, Nyisva a -Hihiu yɪ 'mv 'nɪ -lee -ni, -e mɔ, -jɪ kɔ -hvən a 'yiye 'hvən-, nv- ni 'lɪ 'mv ye'. 24'Kɪ 'v 'mv -mɔ, 'na -hunhlun, 'n pi, 'nɪ -daa=a lɪ=t de gbagbv. Kee, de -mv', -e mɔ de gbagbv, 'kɪ 'lɪ 'mv 'yi, ε nɔ- mɔ, -kvan -bv, -aan Kukɔnyɔ -Yusu lee 'mv, -bv nu, -bv -yra=a 'lu. -Kvan a 'mv, ε nɔ- mɔ =bv pu nyibli 'a -haantitie, -e hle=ε, -e mɔ, Nyisva ni nyibli -haande -mɔ, 'kɪ 'lɪ daduke 'kwli.

25'N na 'aan pepe yre, 'nɪ lee ne 'a mv, -te Nyisva ni nyibli a win a kikɔɔle. Kee, -te ti ne -bv, 'n yi=e ni, -e mɔ, 'aan nyiblo -dv 'yɪ 'lɪ=t 'lɪ -we, bv 'ye 'mv de. 26Ε nɔ- nu=o, 'nɪ yɪ ke 'a mv -lee -ni, 'kɪ 'lɪ 'a mv 'nyɪ, nyiblo 'bv ni 'v, 'bv hlcɔ Nyisva -mɔ le, 'bv 'wan, ε 'yɪ 'mɔ 'pa-, 'n 'yɪ=t -nu, 27-kɔt -tebli a pepe, Nyisva -hvə bu nu, 'n 'yɪ 'a mv 'a -dedede 'yɪ kɪ -hlī -ni. 'N tɔɔ ne 'a mv 'a pepe ni. 28Ba -tu 'aan dionu 'yie, kɔ, nyibli a pepe -mv', Nyisva a -Hihiu -nyi 'a mv, ba -tu -nv 'yie. Ba -tu 'cve 'yie. 'Kɪ Nyisva naa 'lɪ 'a dionu a 'Yu a 'kvkuu 'kwli, 'e kɔ 'cve a 'mv. 29'N yi=e ni, -e mɔ, 'nɪ -mu, hitɔɔnyv di 'nɪ di, v 'mv nyibli -kaa -ni, -wi yɪ, -te -jio ni, 'v yɪ mamvı bv -we. 30'Tl- 'kɪ 'lɪ 'a mv 'cve a ye'nanyv 'nyɪ, nyibli di -hɔn 'lɪ -wlu, v 'mv hɪ nu. U di=e 'nɪ nu, -Yusu a nyibli -bi 'mv -nu -wien kve. 31'A -ti, ba ni 'v -pleele', a 'nɪ 'ŋmee 'lɪ. Bu bi 'lɪ 'a mv 'kwli, -e mɔ, 'kɪ 'lɪ 'yri ni ta 'kwli, 'tɔ kɔ -nyre, 'n 'cibi mɔ 'v, 'nɪ pi mɔ 'a mv -tɔ' le, 'e kɔ ti, 'nɪ yɪ mɔ we 'aan -ti.

32'A -ti, 'kɪ 'n pi 'lɪ 'a mv Nyisva -jt', ε kɔ -haantitie -mv', -e hle=ε, -e mɔ, Nyisva ni nyibli -haande -mɔ, 'kɪ 'lɪ daduke 'kwli. De a 'mv, ε nɔ- di 'a mv -hee -ni. Nyisva a -gbetv, ε nɔ- kɔ 'khl, -e -we 'lɪ -bv nu=o, 'aan =wlv a yikuole bv bii kɪ. ε nɔ- kɔ 'khl, bv -nyi 'a mv 'klɔ yravv, -e 'ye ni -we 'lɪ, a kɔ 'a nyibli a pepe 'hvən-. 33'N 'yɪ -hvən nyiblo -dv a 'wliye kɔ 'a 'hvulepv-tebli ni -hvə. 34'Aan 'mumu, a yi=e ni, -e mɔ, 'na dabulu, ε nɔ- 'n nii la -kvan 'yri, 'kɪ 'lɪ 'a mv 'nyɪ, 'kɪ 'v 'na mlaniyie kɔ 'na 'hvulepv-tebli a -ta', ε kɔ nyibli -mv', -v kɔ 'mv 'hvən-, -v di la 'ne- a -ta'. 35'N ni la -kvan diakɪ, -e di=e nu, 'mv la 'a mɔ=ɔ -tɔɔ -ni, -te a di -kvan a nunuo nu. 'Bu mɔ, -ba yɪ -kvan a nunuo le ni ni, -e -bi -a -we 'lɪ -ba -hee -hvənnnyibli ni. Win -mv', Kukɔnyɔ -Yusu -pv, ε 'nɪ 'hruo 'lɪ 'a mv -mɔ. Win a 'mv, ε nɔ- -bv: 'Bu mɔ, -ni yɪ nyibli -tebli le ni -nyi, -e -bi -kɔ plɔ a bleele, 'e -hi 'v nyibli a 'mv, -yɪ -tebli le -nyi.»

36-Te ε -we 'kɪ win a 'mv, 'a pupvʊ -mɔ, -e -bi ε kɔ -nv 'hvən-, v bla kwli bv, 'e da Nyisva. 37'Waa pepe a 'mv, v ni 'lɪ wuwe 'kwli, 'v yɪ Pɔlv 'wlɛɛ

-ni, 'v gbe=e wlu. 38 De -nie =nu nyai, ε no- mɔ, Pɔlv bu pu le, v 'yɪ 'lɪ=ɪ 'lɪ -we, bu 'yiye -ni de. -Te de a 'mu, ε -hi, -e -bi v gba=a 'hru wlɔn, 'kɪ 'v 'mu -mu', -ε di=e gba 'hvi.

-Te Pɔlv mu la Jrusre

21 1-Te v kɔ -a mu 'hvɛn-, -a -hhie yre, -a -ha 'lɪ 'mu, -a mu 'lɪ Kɔsidiɔ 'kwli, -a -hi. -Te -nyre -nye, -e -bi -a nyre 'lɪ Rɔdidiɔ 'kwli. 'Kɪ -a -hɔn 'lɪ, -a mu 'lɪ Pataladiɔ 'kwli. 2-Te -a -ti, 'kɪ -a yee 'v 'mu -bi bu, -e mi 'lɪ Fenisiblugba 'kwli. Nɔ- mɔ -ba 'ya 'lɪ=ɪ 'kwli, bu gba -a mu. 3-Te -a -mu -mumu, 'kɪ -a nyre 'lɪ Sipreblugba -hlɔn. 'Bugba a 'mu, 'yru -glaa 'lɪ=ɪ le. -A ni 'lɪ 'mu 'kwli, -a yɪ 'blugbakutɔ a 'mu 'ye, 'e ni 'lɪ -aan kamlakibia ki, -a -hi, -a mi 'lɪ Siliblugba 'kwli, -a -mu -mumu, -a nyre 'lɪ Tiltidɔ 'kwli. 'Kɪ 'lɪ 'diɔ a 'mu 'kwli, 'kɪ 'mu -tiɔ 'lɪ -tebli -mu', -e ni 'lɪ=ɪ 'kwli. 4-A mu -mɔ -bi, -te -a -ti, 'kɪ -a yee 'v -Yusu a nyibli bu, -a -hii 'v =nu 'wee ni -do 'hvi. Nyibli a 'mu, nu- Nyisva a -Hihiu -lee -ni, -e mɔ, -hvɛn a 'yiye ni 'lɪ Pɔlv ye', 'kɪ 'lɪ Jrusre. Ε no- nu=o, nyibli a 'mu, 'v lee Pɔlv, -e mɔ, ε 'ni 'muo 'lɪ Jrusre. 5 Kɛɛ, -te 'wee a 'mu, ε -yre, -e -bi -a -we -mɔ, 'kɪ -ba gba -aan 'dagba 'lu -mɔ, 'waa pepe, v kɔ 'waa nvgbi kɔ 'waa 'yonu 'hvɛn-, 'v gba -a mu 'hru wlɔn, -a -ti 'diɔ. -Te -a nyre 'v 'yru wien, -a bla kwlt bu, -a da Nyisva. 6-Te -a -we Nyisva a dida -mɔ, -e -bi -a gbvugba wlu le, -a mu -mɔ -bi, -a 'ya 'lɪ 'mu -mu' 'kwli, -e di -a mu gba, v nu- -mɔ -bi, 'v -hian -mɔ, 'v mu 'lɪ 'waa 'kayo ble.

7-Te -a -hɔn 'lɪ Tiltidɔ 'kwli, 'mu gba -a mu Polemaisi. 'Kɪ ε hie 'v -a mu bu, -a ye -aan 'duayinu -Yusu a nyibli ki, -a -hi 'v =nu -nyrɔwɔ ni -do 'hvi. 8-Te -nyre -nye, -a gba bvi, -a nyre 'lɪ Sesali. -Te -a nyre 'lɪ, 'kɪ -a pa 'lɪ Filipu a -te. Filipu a 'mu, ε no- pi nyibli Nyisva a -haantitie. 'Cve a -kvannunyibli ni -hlɔn'hvɛn -mu', v -ha la, 'kɪ 'lɪ Jrusre a 'cve bu, ε ni la 'lɪ =nu 'nyi. 9Filipu a 'mu, ε kɔ nyrɔyo ni -hen, -v 'yɪ nyibepu -kɔ. Nu- -he Nyisva a win wlɔn. 10-A -hii 'v -nyrɔwi -hvɔhvi. 'Kɪ -a ni 'v, -e -bi Nyisva a winwlɔn-hanyɔ =du di ni, 'e -hɔn 'lɪ Sudeblugba 'kwli. 'A 'nyre mɔ Agabusi. 11 Nɔ- di 'v -a mu 'hvi, 'e 'du Pɔlv a 'betiye ye', 'e nu=o, 'e mua 'a diɔnu a bvi kɔ 'a dabvi 'hvɛn- le, ε wen: «Nyisva a -Hihiu wen 'ni: Nyiblo -bu, -e kɔ 'betiye -bu, -te 'n nu 'na diɔnu a mvale, ke- -Juukve a nyibli gbagbi di 'a mvale nu, 'kɪ 'lɪ Jrusredɔ 'kwli, 'ti- v 'mu=v nyibli, -v 'yɪ -Juukve 'pa- -ji' pu.» 12 'Ti- -a 'mu windu a 'mu 'win mɔ mu, -a kɔ Sesalidɔ a nyibli 'hvɛn- -a bibi ki, -a -tua Pɔlv a lenyaale, -e mɔ, -bu ε 'yɪ 'lɪ Jrusredɔ 'kwli -mu. 13 Kɛɛ, ε =tu -a mu =wɔn, ε wen: «De- kɔ -hien a yɪ we, ε kɔ, de- kɔ 'na =wlɔ a pi -hlɔn 'lɪ? 'N -we -mɔ, 'kɪ bu mua 'mu, kɔ, bu pu 'mu =ji'. ε 'yɪ de ni -do a 'mu 'pa-. 'N -we -mɔ -we, 'kɪ -bu 'kv, 'kɪ 'lɪ Jrusredɔ 'kwli, 'na Kukɔnyɔ -Yusu a -ti.» 14-Te ε 'yɪ -aan =tɔwin ki -wen, ε no- mɔ -ba -ha=a me le, -a lee =ne: «De -bu, Kukɔnyɔ -hvɛ, ε no- -bu mu 'lu -mɔ.»

15-Te -nyrɔwi a 'mu, v -hi, -e -bi -a -tie -aan ble, -a 'mu Jrusre mu,
16-Yusu a nyibli -bi, -v ni 'lɪ Sesali, 'v gba -a mu 'hru wlɔn. -Te -a nyre 'lɪ,

'kí u paa 'lì -a mu -Yusu a nyiblo -du a -te. Nyibehian a 'mu, 'a 'nyre mo Mlaso. 'Kí e kɔ 'lì Sipreblugba 'kwli. -Te ε -he la -Yusu a -nagbopi, 'a ti hlc ki bv.

-Te Pɔlv mu la 'lì Sakù a -te

17-Te -a nyre 'lì Jrusre, -aan 'diayinu -Yusu a nyibli, -a yee 'lì bv, v 'ble -a mu kva -tee, 'kí 'lì plo a bleele 'kwli. 18-Te -nyrɔwɔ ni -do -hi, -ε -bi -a kɔ Pɔlv 'hvèn-, -a mu 'lì Sakù a -te. 'Kí 'cve a ye'nanyu a pepe 'kukue 'lì le. 19-Te -a nyre 'v, -ε -bi Pɔlv pu 'waa 'wio bv, 'e bi 'v, -tebli a pepe -mu', Nyisva naa 'lì-lì 'lì, ε -nu, 'kí 'lì nyibli -mu', -v 'yì -Juukve 'pa- 'nyi, ε no- kɔ dodoyo ε na -mo le. 20-Te 'cve a ye'nanyu -mu' -v ni 'v, v 'win -ti a 'mu, Pɔlv -hla, -ε -bi v -tva Nyisva a 'nyre a lepupuv. -E -bi v yì Pɔlv 'ni -lee -ni, v wen: «Ye ke, -aan 'diayi, -Juukve a 'miliwi -hvɔchvi, nu- kuo -Yusu =wlv yì, kee, v 'tie -tui 'v tete -mu', Nyisva -nyi la 'a winwlɔn-hanyɔ Moise. 21 U 'win nt, -ε mo, -Juukve a pepe -mu', -v 'ti 'lì hiapvdakɔ 'nyi, -tue =nu nt, =ni yì =nu -lee -ni, bv hie 'v Moise a tete bv, ε kɔ, v 'nt 'bee 'lì 'waa 'yonu yre, kɔ, v 'ni 'kve 'lì -a mu -Juukve, -aan tete =wien le. 22-Bi' -a di 'kí de a 'mu nu 'lì, -ε nu-o, v di 'ni 'win, -ε mo, -di ni. 23'A -ti 'kí o, de -a di -mu -lee -ni ε no- -bu nu. Nyibepu ni -hen ni 'ne- -a mu 'nyi, 'v pu 'lì de, 'kí 'v Nyisva ye'. De a 'mu, 'a -ti, v 'tie qmle 'v 'lì le ni. E mo yruule =ni, -ε -tue =ne yì, -ε mo, v 'sii 'v yì. 24Gba nyibli a 'mu, ba mu 'lì Nyisva a 'kagbau bv, v kɔ -mu 'hvèn-, v 'mu 'v 'a mu yì 'sii -ni, 'kí 'v Nyisva ye'. 'Ba nyre 'lì, -ε -bi -ha 'wliye -we, -ε di-e nu, v 'mu 'v 'aan 'li le qmla. 'Bu mo, =ni nu-o, nyibli a pepe di-e 'ni 'ye, -ε mo, -ti a pepe -mu', v na -mo le, 'kí 'v -mu ki, ε 'yì -han-ti 'pa-. 'Ti-, v di-e 'ni 'ye -we, -ε mo, -na 'mumu, =tui 'v Moise a tete ni. 25Kee, nyibli -mu', -v 'yì -Juukve 'pa- 'ti -v kuo -Yusu =wlv yì, -ti -mu', -a -yra, -a 'cru =nu -mo, ε no- -bu: U 'yì yì -blee -ni, bv di 'wlugba-tebli -mu', v pie 'kuo, ε kɔ, v 'ni 'naa 'lì -hlv, ε kɔ, v 'yì yì -blee -ni, bv di mamvu -mu', v 'yì mlanti ble 'be, ε kɔ, v 'yì yì -blee -ni, bv nu 'a -ne 'lawludé =du..»

26-Te v hla -ti a 'mu, -ε -bi Pɔlv wen ni. -Te -nyre -nye, ε kɔ nyibli ni -hen a 'mu 'hvèn-, v mu 'lì Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli. -Te v nyre 'lì, -ε -bi Pɔlv nu de -bv, ε kɔ bv nu ni, 'kí 'v 'waa y'l'siile a -ta', 'kí 'v Nyisva ye', 'e pa 'lì Nyisva a 'kagbau bv, 'e hla-a, -ε mo, -nyrɔwɔ ni -hlon'hvèn 'bv -hi, ε di -ha -cchlun, ε kɔ nyibli ni -hen a 'mu 'hvèn-, Nyisva a -cchlunpinyu 'mu=v pi, 'kí 'v 'waa y'l'siile a -ta'.

-Te v klc la Pɔlv, 'kí 'lì Nyisva a 'kagbau bv

27E kɔ -Juukve =du, nu- -hɔn 'lì Asiblugba 'kwli. -Te -nyrɔwɔ ni -hlon'hvèn a 'mu, v yì =ce mo ni mi, -ε -bi -Juukve a 'mu, v 'ye Pɔlv ni, 'kí 'lì Nyisva a 'kagbau a -yaa 'kwli. -Te v 'ye-e, -ε -bi v nu-o ni, nyibli a pepe 'mu Pɔlv yrv le -pvu -ni. 'E mo -tee, 'v bi yrv' le, 'v klc Pɔlv, 28'v -tva 'lì win a 'yaale, v wen: «'A mu Yisraekve -na, ba dii ne -a mu ki! Ba ta 'v le, ba 'ye

nyiblo -bu. ε no- yi 'li nyibli -mɔ -hlee -ni, 'ɛ -hle -ti -hvñ le, 'kì 'v 'a -ne -tute -dv, 'kì 'v -a mu Yisraekue -mɔ, ε kɔ, 'kì 'v Moise a tete -mɔ, ε kɔ, 'kì 'v Nyisva a 'kagbau -bu -mɔ, kɔ, 'ɛ ya Glekikue, -v 'yi -Juukue 'pa-, 'ɛ paa 'ne- -nu Nyisva a 'kagbau bu. ε nu=o ni, 'kayu -bu, -ɛ mɔ Nyisva a 'kayu, ε 'yi 'kì 'v yi 'sii -ni, 'kì 'v Nyisva ye!»²⁹ U hle=e ni, -ɛ nu=o, v 'ye mɔ Trofimu ni, -ɛ 'yi -Juukueyu 'pa-, -te ε kɔ Pɔlv 'huen-, v ne mɔ 'dɔ 'kwli le. U nu-mɔ -bi, v daa =ne, -ɛ mɔ, Pɔlv paa mɔ 'li=i Nyisva a 'kagbau bu ni.³⁰ -Te 'dɔ a nyibli 'win -ti a 'mu, -ɛ -bi v bi yru' le, 'v 'kukue le, 'v kłɔ Pɔlv, 'v yi=i le -jri, 'v -ha 'li=i Nyisva a 'kagbau bu. No- mɔ ti ni -do a ti 'yri, bu ka 'v 'kagbau a 'mu, 'a 'mají le.³¹ U =mve=e le, 'kì bu 'la=a. Kεε, Romakue a 'seyo a nyiblo gbagbu, -ɛ nee 'seyo a 'miliwɔ ni -do, ε 'win ni, -ɛ mɔ, Jrusredɔ a pepe yi 'ni -gbugblo -ni.³² ε no- mɔ ti ni -do a ti 'yri, bu gba 'a -sekepu kɔ 'a 'seyo 'huen-, 'v gba cigbe, 'v mu 'li nyibli a 'mu 'hui. -Te nyibli a 'mu, v 'ye 'seyo kɔ 'waa nyiblo gbagbu 'huen-, -ɛ -bi v 'kee Pɔlv a bibie ni,³³ 'seyo a nyiblo gbagbu a 'mu, 'ɛ 'yiyá 'v Pɔlv 'hui bu, 'ɛ kłɔ=ɔ, 'ti- 'ɛ lee ne 'a 'seyo, bu nu 'cun ni 'huen, bu mua -ne. -Te v -we 'a mualé -mɔ, -ɛ -bi ε 'beti-e ni, nyiblo a 'd̄i -bi ε -mɔ, kɔ, de a 'd̄i -bi ε -nu.³⁴ Kεε, 'kì 'li nyibli -mu' 'nyi, -cici ni 'li. -U -bi wen de -bu, -v -bi wen de -bi -bu. 'Waa win 'yi -pe. 'Waa -cici a 'mu, 'a -ti, 'seyo a nyiblo gbagbu a 'mu, ε 'ni -yru=o 'waa win le -tee. ε no- kɔ -tu 'ɛ lee ne 'a 'seyo, bu gba 'li Pɔlv 'kayu -mu', -ɛ kɔ bu 'seyo ni 'li.³⁵ -Te v nyre 'kì 'v 'kayu a 'mu, 'a gblegble -hlɔn, -ɛ -bi 'seyo nee 'li=i yɔ', -kɔti nyibli bi yru' le diakì,³⁶ 'v yi=i =wien le kue, 'v pi -cici le, v wen: «Ba 'la=a, ba 'la=a!»

-Tèbli -mu', v nyra la kù bu, 'v yee la Pɔlv -ti, ε no- e -huhie kle

³⁷ -Te v yi 'li Pɔlv 'seyo a 'kayu -mu' bu ni -puε -ni, -ɛ -bi ke- ε pi 'waa nyiblo gbagbu yi ε wen: «-Bi 'n -we 'li -bu lee -mu 'na -ti gbi ni?» -ɛ -bi 'seyo a nyiblo gbagbu 'beti-e ni, ε wen: «-Een, -yi Glekikuewin a pule? ³⁸ -Tagbi, -yi Esipukueyu -mu' 'pa-, ti -bu, -ɛ -hi la, -ɛ -gbugblo la 'blugba -bu, -ɛ gba la 'li -balvnyibli a 'miliwɔ ni -hen, 'kì 'li -tute -mu', nyibli -dv 'yi 'li 'ti?»³⁹ -ɛ -bi Pɔlv -tu=o =wɔn, ε wen: «'Uvn-, ε 'y 'mɔ 'pa-. 'Mɔ -Juukueyu =niɔ. 'Kì 'n kɔ 'li Tasi, 'kì 'li Silisiblugba 'kwli. ε mɔ 'dɔ gbagbu =niɔ. 'N nyaa -mu le, -nyi 'mu 'hru, -bu hlee 'li nyibli -bu -mɔ.»⁴⁰ -ɛ -bi 'seyo a nyiblo gbagbu wen ni, 'ɛ -nyi=e 'hru, Pɔlv 'e nyra 'v 'kayu a 'mu, 'a gblegble kù bu, 'ɛ nu dabu, 'ɛ lee nyibli, bu ma wien le. -Te v ma 'kì wien, -ɛ -bi ε -tua 'li 'waa -mɔhleelε, 'kì 'li -Juukuewin 'kwli, -ɛ mɔ 'waa 'bliwin, ε wen:
22 ¹ «'Dlaiyinu -na, 'bainu -na, ba pu 'mu nva yi bu, 'mu 'a mu kle -huhia -ni, -ɛ mɔ, 'n 'yi de -hvan -dv -nu.»² -Te v 'win, -ɛ mɔ, ε pi -Juukuewin, -ɛ -bi v nu -blii. -ɛ -bi Pɔlv wen 'ni de:³ «'Mɔ -Juukueyu =niɔ. 'Kì 'li Tasi, 'kì 'n kɔ 'li, 'kì 'li Silisiblugba 'kwli. Kεε, 'kì 'n kuu 'ne- Jrusre. Nyiblo -bu, -ɛ tɔɔ 'mu, 'a 'nyre mɔ Gamalieli. ε no- tɔɔ la 'mu tete a pepe -mu', -aan -ne 'bainu -Juukue =tui 'v, -ɛ di=e nu, 'mu 'v=v 'v =tuu -ni -tee. -Te

a ni, 'aan =wli 'v -hvε=ε, 'kι ba nu Nyisva a -kvān -tεε, kε- nι -do 'na =wlv ni la 'a -hvhwā -wε. ⁴Ε nο- nu=o, nyibli -mv', -v kuo Kukonyɔ -Yusu =wlv yι, 'nι =tui la -nv =hvεn. Nugbi kɔ nyibepu 'hvεn-, 'n kwle la -nv nι, 'nι pι la =nv =jι' le, kɔ, 'nι 'lile la -nv le. ⁵-Tι -bv, 'n hle, -cohlvpinyu a nyiblo gbagbv, kɔ 'blvgba a ye'nanyu 'hvεn-, v -wε 'lι bu hla=a nι, -ε mɔ, 'n hle -tι a -tεε. Ti a 'mv 'yri, v -nyi la 'mv 'crūn, 'kι -bv gba 'lι-i -aan 'diayinu -Juukvε -mɔ, 'kι 'lι Damasidɔ 'kwli, -ε di=e nu, -Juukvε a 'mv, v 'mv 'mv kι bi, -a 'mv -Yusu a nyibli klo. 'Kι 'lι Damasi a 'mv, 'kι 'n mi la 'lι, 'mv la -Juukvε -mv' klo, -v nι 'lι, -v kuo -Yusu =wlv yι, 'mv la =nv Jrusre ya, -ε di=e nu, v 'mv la =nv -batι le -pvv -nι.»

-Te Pɔlv nu -Yusu a -mɔnanyɔ a -hihe, ε nο- ε ne -mɔ le
(Nunu-tebli 9.1-19; 26.12-18)

⁶«-Te 'n bi 'hru wlɔn, 'n 'mvε Damasi yre, -ε -bι ti nι -do a ti 'yri, mu 'v 'yrv bv nyra bv a ti 'yie, -nyre gbagbv, nο- -hɔn 'lι yako 'kwli, 'ε pu 'lι 'mv =gbe. ⁷Ti nι -do a ti 'yri, -ε -bι 'n bi -hlɔn, 'nι 'win win, 'ε hlee 'lι 'mv -mɔ. Ke- ε pι: Sɔlv o, dε- kɔ -tι -nι =tui 'mv =hvεn 'lι? ⁸-Ε -bι 'n 'beti nι, 'wen: Nyiblo a 'dι -bι -mɔ 'lι? -Ε -bι ε wen: 'Mɔ Nasaleti a -Yusu =nιɔ, 'mɔ =tui =hvεn. ⁹Nyibli -bv, -v kɔ 'mv 'hvεn-, -a mi la, v 'ye la -nyre a 'mv nι, kεe, nyiblo -mv', -ε yι la 'lι 'mv -mɔ -hlee -nι, ε nο- kɔ win v 'ye nι 'win la. ¹⁰Ε nο- mɔ =bv 'beti=e: Kukonyɔ o, de a 'dι -bι -hvε -bv nu 'lι? -Ε -bι ε wen: 'Du ye', -bv mu 'lι Damasidɔ 'kwli. De Nyisva -hvε -bv nu, 'kι v di 'lι -mɔ=ɔ 'lι -lee -nι. ¹¹-Te -nyre gbagbv -mv', -ε 'bee 'lι 'mv 'yii, ε yι la wlɔn diaki, ε nu=o nι, 'na 'yii 'ε 'dɔ la. Ε nο- kɔ -tι nyibli -mv', -v kɔ 'mv 'hvεn-, -v mi, 'v 'ble 'na dabu kva, 'v gba 'mv Damasi.

¹²'Kι 'lι Damasi a 'mv, nyiblo -dv nι la 'lι. A 'nyre mɔ Ananiasi. Ε nυε la Nyisva nι diaki, 'ε =tui la 'v -a mv -Juukvε -aan tete a pepe 'v, -Juukvε -mv', -v nι la 'lι Damasi 'kwli, v hle la 'a -haan-tι. ¹³Nο- di la 'lι 'mv -mɔ, ε wen: 'Na 'diayi Sɔlv, -na 'yii bv kle yι. -Ε -bι ti nι -do a ti 'yri, 'n -tva le yuyruo. ¹⁴Kε- Ananiasi pι=i yι de, ε wen: Nyisva -mv', -aan 'baunu de la, ε nο- -ha 'lι -mv 'lι, -ε di=e nu, de -bv, ε -hvε, -mv=v yι, ε kɔ, 'a 'Yu -mv', -ε kɔ -do 'sii 'v yι, 'kι 'v=v ye', -mv=v 'ye, ε kɔ, -mv 'a wlɔn bv a win 'win. ¹⁵De -bv, ε -nu, -ye, kɔ, -tι -mv', ε -hla, -win, -blee yι -bv lee nyibli a pepe le. ¹⁶-Te ti ne -bv, -nι 'plee 'kι ti =dv. Mu -bv da Nyisva, -mv -na -tebli 'kukui a pepe yru, 'kι 'v=v ye', v 'mv -mv 'nie 'lu pv, Nyisva 'mv -na -tebli 'kukui a 'mv 'wuwla -nι.»

Kukonyɔ lee Pɔlv nι, -ε mɔ, bv pu 'a -haanttie,
'kι 'lι nyibli -mv', -v 'yι -Juukvε 'pa- 'nyι

¹⁷«-Te de a 'mv, ε -hi 'kι, -ε -bι 'n -hian -mɔ, 'nι mu 'lι Jrusredɔ 'kwli, 'nι pa 'lι Nyisva a 'kagbau bv. -Te 'n yι Nyisva nι de, -ε -bι 'n yι 'ye de, -ε 'wi -te -tonyiblo 'ye nι 'ya yanie, ¹⁸Kukonyɔ 'ε 'hru 'mv yι, ε wen: 'Kika -nι, -bv

-tì Jrusredic 'kwli, -e nu=o, -tì -bv, -di hla, 'kì 'v 'mu kì, 'dìc -bv a nyibli 'yì 'lì=ì 'lì -we, bv wen=e kì. 19-È -bi ke 'n pi: Kukonyo, 'waa 'mumu, v yi=e ni, -e mo, 'n ne la Nyisva a 'kayo ble, nyibli -mu', -v kuo -mu -wlù yì, 'nì pt la -nu =jì' le, kò, 'nì ni la lòkò, 'nì yì la -nu bi. 20 Etient -bv, -e yì la nyibli -na -tì -tcc -ni, ti -kò 'yri v 'le la, 'kì 'n ni la 'v. Nyibli -bv, v 'le la=a, v kò 'mu 'huen-, -a mu pe la, 'nì -tui la 'waa wlawli 'yie. 21-È -bi ke- Kukonyo pi 'mu yì de, e wen: Mu -hon 'ne- Jrusre, 'kì 'n di 'lì -mu -tite blòblu te, 'kì 'lì dakò -mu' -mo, -v 'yì -Juukve 'pa-.»

Pòlv mɔ -Juukveeyu, 'e mɔ Romakveeyu -we

22-Tì a pepe -mu', Pòlv hle, nyibli -hvɔhvì, nv- pv=v nva yì bv. Kèe, -te e pu le'bɔɔwin a 'mu, 'kì 'v dakò -mu', -v 'yì -Juukve 'pa- a -ta', -e -bi v -tva -cici a lepvuv, v wen: «Ha 'ne- -a mu nyiblo -bv 'nyì, -bv 'la=a. È 'yì yì -blee -ni, bv pu -hunhlun!» 23-È -bi 'waa le=mumale bii kì, 'v -he 'waa 'luyiwlawli, 'v -tva 'a yɔ'lepvuv, e kò, 'v pi 'pupu yɔ' le. 24-È -bi Romakve a 'seyo a nyiblo gbagbu -ni wen, e -ha 'seyo, bv pa 'lì Pòlv 'kayu bv, bv bii =ne lòkò, -e di=e nu, -tì -mu', -kɔti nyibli -mu', 'v =mvムue le, 'kì 'v=v kì, e 'mu=v hla. 25-Te v mva =ne, v 'mu 'kì=ì bi, -e -bi Pòlv lee 'seyo a ye'nanyo -mu', -e mɔ 'seyo a nyiblo gbagbu a -seke, e wen: «Romakveeyu, 'bv 'yì=ì -bati le -pvv -ni, -bi tete =niò, 'kì bv bii =ne lòkò? 'Mɔ Romakveeyu =niò.» 26-Te e pu 'kì le, -e -bi 'seyo a ye'nanyo a 'mu, e mu 'a nyiblo gbagbu lee mɔ, e wen: «Nyiblo -bv, e mɔ Romakveeyu =niò. -Bi' -di nu 'lì?» 27-Te 'seyo a nyiblo gbagbu 'wìn -tì a 'mu, e mu 'v Pòlv 'hvi, 'e 'beti=e, e wen: «Lee 'mu, -bi seyi -mɔ Romakveeyu =niò?» -È -bi Pòlv wen: «In.» 28-È -bi 'waa nyiblo gbagbu a 'mu, e wen de: «Na 'mumu -bv, 'n 'pee 'wli -hvɔhvì, -e di=e nu, 'mu Romakveeyu -he a -tì.» -È -bi Pòlv wen: «Na 'mumu -bv, 'mɔ Romakveeyu =niò, -e nu=o, 'na 'bai mɔ Romakveeyu.» 29'Tì- e 'mu -yre mɔ mu, -e -bi 'seyo -mu', -v mi wen=e bi mɔ, v hlɔɔ =ne -mɔ le. -Te 'seyo a nyiblo gbagbu a 'mu, e 'ye=e, -e mɔ, Pòlv mɔ Romakveeyu =niò, 'tì- 'e nu=o, 'v mva =ne 'cun, -e -bi hvannu bi 'lì=ì 'kwli.

-Te v gba la 'lì Pòlv -Juukve a -gbolugbo yì

30'Seyo a nyiblo gbagbu a 'mu, -tì -mu', -Juukve yì Pòlv -yee -ni, e no-, e -hvè bv yru' le -tee. È no- nu=o, -te -nyre -nye, 'e lee ne 'a 'seyo, bv -wle=e, kò, 'e lee Nyisva a -cohluñpinyu gbagbi, e kò -Juukve a -gbolugbo a nyibli a pepe bv 'kukue le. -Te v 'kukue 'kì le, -e -bi e 'du Pòlv ye', 'e gba=a, 'e =tu 'v =nv=v ye' bv.

23 1-Te e =tu 'kì 'v=v bv, -e -bi Pòlv 'du 'yii ye', 'e 'ye -gbolugbo a nyibli, e wen: «Diayinu -na, kve la 'lì bv, -bv ye ke -nyrɔwɔ -bv kì, 'nì 'ye=e li de -hvan =dv, -bv di nu, 'kì 'v Nyisva ye', -kɔti 'na -wlù 'mu 'mu -tì -yee -ni.» 2Bv pu 'kì le, -e -bi -cohluñpinyu a nyiblo gbagbu, -e mɔ Ananiasi, e lee nyibli -mu', -v ni 'v Pòlv 'hvi, e wen: «Ba pu 'v=v ñma

wien.» 3-**Ξ** -bı ke- Pɔ̄lū pi=t yi, ε wen: «Svv-. -Mɔ̄ -bv, -ε nee 'li ni 'hvén, Nyisva a =gbetv, no- di -mv bi. 'Na -batilepvv-ti, =ni ni 'v -te -mv' bv, =wi yi, -te -aan tete ni 'a hhla. Kee, -yi hie 'v tete a 'mv bv, =ni yi nyibli -lee -ni, bv bi 'mv.» 4-**Ξ** -bı nyibli a 'mv, -v ni 'v Pɔ̄lū 'hvi, v wen: «-Bı Nyisva a -cohlnpinyv a nyiblo gbagbv, no- -he 'yri le?» 5-**Ξ** -bı Pɔ̄lū wen: «Dıayınu-na, 'n 'yi=t -yi, bv di -cohlnpinyv a nyiblo gbagbv' pa. Ε mɔ̄ =han-ti, v 'cri la-a ni, 'kı 'li Nyisvacrien 'kwli, -ε mɔ̄: -Yı yi -blee -ni, -bv -ha -na dako a ye'nanyɔ̄ 'yri le.»

6-8 Pɔ̄lū yi=e ni, -ε mɔ̄, -gbolugbo a 'mv a nyibli -bı mɔ̄ Sadusi=tumu a nyibli, -v bi 'v mɔ̄ Falisi=tumu a nyibli. =Tumu ni 'hvén a 'mv, v 'yi -pe. Sadusi=tumu a nyibli 'ni -pv=v li=t -han-ti, 'kı nyibli -bv, -v 'kv, bv di 'li 'kukunyibli 'nyı -hɔ̄n, bv di 'klo 'hri. Ü 'ni pv=v li=t -han-ti de, 'kı Nyisva a lelenyu kɔ̄ 'kuo 'hvén-, bv di 'klo ni. Falisi=tumu a nyibli -mɔ̄ -bı, -tebli a 'mv, v pi=t -han-ti. Ε no- kɔ̄ -ti Pɔ̄lū 'e 'yaa 'li win, ε wen: «Na 'dıayınu -na, 'mɔ̄ Falisi=tumu a nyiblo =ni. 'Na 'bai mɔ̄ Falisi=tumu a nyiblo =ni -we. De -bv, -ε mɔ̄ nyibli bv 'kv, bv -hɔ̄n 'li 'kukunyibli 'nyı, bv 'hru 'klo, 'n kuo de a 'mv =wlv yi, 'ni yi=t -ple, 'kı 'li =wlv a 'lila 'kwli. 'Na =wlv a yıkuole a 'mv, ε no- kɔ̄ -ti 'a pu 'mv -bati le.» -Te ε hla 'kı -ti a 'mv, -ε -bı Falisi=tumu a nyibli kɔ̄ Sadusi=tumu a nyibli 'hvén-, v -tva 'blini a nunuo, -gbolugbo a nyibli 'v 'be =ti, 'v =mumvle le. 9-'Waa -cici a lepvvvv, ε yi kle 'ni -bii -ni diaki, 'ti-tetetcɔ̄nyv, -v mɔ̄ Falisi=tumu a nyibli, 'v 'du ye', 'v nyra -gbolugbo yi bv, v wen: «-A mv -bv, de -hvan, nyiblo -bv, bv di nu, -a 'ni 'ye=e li=t. -Bakle 'ku =dv, -v'v-, Nyisva a lelenyu =dv, no- hlee 'li Pɔ̄lū -mɔ̄, 'e nu=o, 'e hle -ti a 'mv.»

10-Te v hla -ti a 'mv, -ε -bı -cici bii ki diaki de. Ε nu=o ni, hvannu 'e bi 'li 'seyo a nyiblo gbagbv 'kwli, -kɔ̄ti -gbolugbo a nyibli -we 'li bv 'hvhwla Pɔ̄lū le ni. Ε no- mɔ̄ bv lee ne 'a 'seyo, bv mu 'li nyibli a 'mv 'nyı, bv -ha 'li Pɔ̄lū, -ε di=e nu, v 'mv 'li=t 'seyo a 'kayu bv gba.

11-Te v bi 'li 'tɔ̄lunwɔ̄ 'kwli, Pɔ̄lū ni 'li 'ŋmena', Kukɔ̄nyɔ̄ 'e 'hru =ne yi, ε wen: «-Na =wlv 'ni 'bie 'li =hlɔ̄n. -Te -nu, =ni hla 'na -ti, 'kı 'ne- Jrusre 'kwli, ε blee yi, -bv hla=a, 'kı 'li Romvudic 'kwli.»

-Juukve a nyibli gbagbı =mve Pɔ̄lū a 'lila le

12-Te -nyre -nye, -Juukve -bı 'kukue le, 'v 'svv =ne, -ε mɔ̄, v 'yi 'li=t -we bv di de, kɔ̄ bv 'na, 'bv mɔ̄, 'bv 'yi Pɔ̄lū 'la. 13 Nyibli -mv', -v -yra -ti a 'mv, v -hi nyibli a -wli ni 'hvén 'lu. 14 Nu- mu 'li Nyisva a -cohlnpinyv gbagbı kɔ̄ 'blv a nyibli -mɔ̄, v wen: «-A 'svv =ne ni, -ε mɔ̄, -a 'yi 'li=t 'li -we, -ba di de, 'bv mɔ̄, -ba 'yi Pɔ̄lū 'la. 15 'A -ti, a kɔ̄ -gbolugbo a nyibli 'hvén-, ba mu 'li Romakve a 'seyo a nyiblo gbagbv -mɔ̄, ba lee =ne, -ε mɔ̄, a -hve Pɔ̄lū ni, a 'mv 'lt 'a de 'kwli le yru -tee. 'A -ti, bv ya 'a mɔ̄= yi. 'Bu yi 'li=t ni ye, -a di -we -mɔ̄, -ε di=e nu, -a 'mv=v 'hru wlɔ̄n 'laa -ni, 'ti- ε 'mv 'ne- nyre.»

16 Kee, -te v hle -ti a 'mv, Pɔ̄lū a 'dıayı nyryyu a 'yu nyibeyu, no- 'win Pɔ̄lū a 'lila-ti, -te v yi=t ni hle. Ε no- mu 'li 'seyo a 'kayu -mv', -ε kɔ̄ bv Pɔ̄lū

ni 'li, 'e lee -ne, ¹⁷Pɔlv 'e da 'seyo a nyiblo gbagbu a -seke -bi, 'e lee -ne, e wen: «Gba 'li gblotayu -bv 'aan nyiblo gbagbu -mɔ, -e nu=o, e kɔ -ti bu lee -ne», ¹⁸'seyotayu a 'mv, 'e gba 'li-t 'a nyiblo gbagbu -mɔ, e wen: «Jiklapi -bv, -e mɔ Pɔlv, e no- da 'mv, 'e lee 'mv, -bv ya -mv gblotayu -bv yi, -ti e -ya, e 'mv -mv -lee -ni», ¹⁹'seyo a nyiblo gbagbu a 'mv, 'e 'ble gblotayu a 'mv, 'a dabu kva, 'v bii yi, 'ti- 'e 'beti-e yi, e wen: «-Ti a 'di -bi -ya, -hue -bv lee 'mv 'li?» ²⁰-E -bi e wen: «-Juukve a nyibli gbagbi -yra-a ni, 'ki bu di 'ne- -mv -mɔ, -e di=e nu, v 'mv -hvan -mv -lee -ni, -mv -hvan 'v Pɔlv -Juukve a -gbolugbo yi gba, v 'mv=v le 'beti -ni, -e di=e nu, v 'mv 'a -ti le yru -tæe. ²¹Kee, -ni 'pvv 'li 'waa win a 'mv =han-ti, -e nu=o, v -we 'li nyibli a -wli ni 'huen, 'e ni de le, v nv- di -hli, v 'mv=v klo. U 'svv =ne ni, -e mɔ, v 'yi 'li=t 'li -we, bu di de, kɔ, bu 'na, 'bv mɔ, 'bv 'yi Pɔlv 'la. U -we -mɔ, -na win ni -do v yi -ple.» ²²-E -bi 'seyo a nyiblo gbagbu wen: «-Ti -bv, -na -mɔ le, -ni 'lee 'ki nyiblo -du. Kee, -hian -mɔ, -bv mu 'li 'kayu bv.»

-Te u gba la 'li Pɔlv -gulvnuma Felisi yi

²³-Te e -hi, -e -bi 'seyo a nyiblo gbagbu a 'mv, e da 'a -sekepu ni 'huen -bi, e wen: «Ba 'kukue 'seyo a (200) -wli ni -pu le, kɔ -soenaanyu a (70) -wli ni ta -tu 'v -pu, e kɔ 'seyo -mv', -v 'ble 'dio kva le, 'a nyibli a (200) -wli ni -pu. 'Aan pεpε, ba -we -mɔ, mu 'v 'tclvnai a ti 'yie. A di mu ke 'li Sesalidic 'kwli. ²⁴Ba -wεε -soe -mɔ -wε, a 'mv Pɔlv gba. -Gulvnuma -mv', -e ni 'li Sesalt, -e kɔ 'nyre mɔ Felisi, e no- kɔ -mɔ a gbe 'li=t 'li», ²⁵'e 'cru Felisi a 'mumu -mɔ, e wen: ²⁶«-Gulvnuma Felisi, -na 'wio. 'Mɔ Klodi Lisisasi -niɔ, -e yi 'crien -bv 'cri. ²⁷Nyiblo -bv, 'na 'seyo ya 'ne- -mv -mɔ, -Juukve a nyibli gbagbi, nv- klo=ɔ, 'v -hue bv 'la=a. Kee, 'n 'win ni, -e mɔ, Romakvεyu -niɔ, 'ni gba 'li 'na 'seyo, 'v -ha -nv=v -ji', -e di=e nu, v 'ni -ha=a 'la. ²⁸-Ti -bv, v yi=t -yεε -ni, e no- n -hue -bv yi. E no- nu=o, 'ni gba 'li=t 'waa -gbolugbo a nyibli yi, v 'mv=v le 'beti -ni. ²⁹-Te u yi 'ki=t le ni 'beti -ni, -e -bi 'n 'ye=e ni, -e mɔ, v yi yεε -ne -ti, 'ki 'v 'waa tete a -ta'. Kee, e 'yi =dedede -nu, -bv blees 'kukuu yi, kɔ, -e blees -ji' a pvpvuy yi. ³⁰De -bi, 'n 'win de, e no- mɔ, -Juukve a nyibli gbagbi pu 'li=t ni, 'ki bu 'la=a. -Te 'n 'win, e no- mɔ, ti ni -do a ti 'yri, -bv lee 'na 'seyo, bu ya -mɔ=ɔ yi, e kɔ, nyibli -mv', -v yi=t -ti -yεε -ni, bv ya -mv -hawi.» Ke- 'seyo a nyiblo gbagbu nu 'cicru.

³¹-Ti a 'mv, 'seyo a nyiblo gbagbu -hla, v -tuu 'v-v ni, 'tolvwɔ ni -do a 'mv, 'ki v gba 'v Pɔlv, 'v mu 'li Atipatrisidic 'kwli. ³²-Te -nyre -nyε, 'seyo -mv', -v nee bvi, v -hian -mɔ, 'v mu 'li Jrusredic 'kwli, 'ki 'li 'waa bunule', 'seyo -mv', -v nee -soe, v nv- kɔ Pɔlv 'huen-, -v gba 'dagba 'lu -mɔ. ³³-Te v nyre 'li Sesalt, -e -bi -soenaasey o a 'mv, v -ha 'li 'crien ni, 'v -nyi=e -gulvnuma, 'ti- 'v -ha 'li Pɔlv, 'v -tu 'li =ne=e -ji' bv. ³⁴-Te -gulvnuma a 'mv, e -hre 'crien a 'mv, -e -bi e 'beti Pɔlv ni, e wen: «Blvgbakubia a 'di -bi -kɔ 'li 'kwli 'li?» -E -bi Pɔlv wen: «Kl 'n kɔ 'li Silisi.» -Te e 'win 'ki, ³⁵-e -bi e wen: «Ti -mv' -kɔ 'yri nyibli -mv', -v yi -mv -ti -yεε -ni, v di 'mv -hawi ya, 'ki 'n

di 'v -mu 'v 'beti -ni,» 'e lee ne 'a -kvannunyibli, bu gba 'li-i Helədi a 'kayu
bu, v 'mu=v 'yie -tu.

-Juukve yì yee Pɔlv -ti, 'ki 'v -gulvnuma Felisi yì

24 1-Te -nyrɔwi ni =hun -hi, -e -bi Nyisva a -cohlnpinyu a nyiblo
gbagbu, e nyre 'li Sesalidic 'kwli ni. Nyiblo gbagbu a 'mu, 'a
'nyre mo Ananiasi. E kɔ 'blu a nyibli -bi, kɔ hihlenyc -bi 'huen-, nu-
-di. Hihlenyc a 'mu a 'nyre mo Tetulusi; 'ki 'waa pepe a 'mu, v mu 'li
-gulvnuma Felisi -mo, -e di-e nu, v 'mu=v Pɔlv a -hawi pu. 2-3 -Te Felisi a
'mu, e 'win, -e -bi e da Pɔlv ni. -Te Pɔlv nyre 'v, -e -bi hihlenyc Tetulusi
-tua 'a -ti a yeele, e wen: «Nyibeyu gbagbu Felisi, -na -kafinia. -Na -ti, -a
kɔ kibwueenle, 'ki 'ne- 'blugba -bu 'kwli, e kɔ, -te -ni 'blugba -bu, 'a naale,
'ki 'li -tɔ 'kwli, e blee ne -aan plɔ ni. 'A -ti, -a -nyi -mu 'wio, 'ki 'v -tèbli ni
-tie, -ni -a mu -mo a -ta». 4-Kee, 'ni -hva-a li-i -bu 'waan -na ti diakü. E no-
kɔ -ti, 'ni -hve -bu pu 'mu nua yì bu, 'ki 'li ti gbi 'kwli. 5-E -bi 'ki, nyibeyu
-bu, -e mo Pɔlv, 'a 'klo nyre yì diakü. E no- yì -Juukve a pepe -bu, -v ni
'ne- 'klo ki =gbugblo -ni. -Hian -mo de, -tumu -mu', -e mo Nasaleti=tumu, -e
kɔ tɔɔwin -ni 'dɔ, no- kɔ nyiblogbagbude e ni; 6 E kɔ, 'e -hve bu nu wen=e,
Nyisva a 'kagbau bu 'kee wen 'vyt'siile, 'ki 'v Nyisva ye'. De a 'mu, e no- e
ni la, =a klo la=a. [-A -hve -ba puu la=a -bati le, =wi yì, -te -aan tete ni 'a
huhla. 7Kee, 'seyo a nyiblo gbagbu Lisisasi no- kɔ 'a 'seyo 'huen-, -v di la, 'v
nu la 'kh, 'v -ha la -a mo=c -jl', 8'ti-, 'e lee nyibli -mu', -v yì Pɔlv -ti -yee -ni,
bu ya -mu -hawi.] 'Bu mo, -ni 'beti=e, -di=e 'ni 'ye, -e mo, -ti a pepe -a yì-
-yee -ni, e mo -ti a -tee =ni.»

9-Ti a 'mu, Tetulusi yee Pɔlv, -Juukve a nyibli gbagbu, -v ni -tuo ki, v
wen: «A -tee, no- =ni.»

Pɔlv -huhle -nu kle, -e mo, e 'yì de -hvan =du -nu

10-Te v pu 'ki le, -e -bi -gulvnuma nu dabu, 'e lee Pɔlv, -e mo, bu pu win.
-E -bi Pɔlv wen: <-Gulvnuma o, -me 'li 'mu bu. 'N yi=e ni, -e mo, -te -tua la 'li
'blugba -bu, 'a nyibli a -bati a lepvule, 'a 'yri -hu ni. 'A -ti, 'n kuo -mu =wlw yì,
'bi -yi -a mu -Juukve a -ti ni. 'N di -mu kle 'ni -huhia -ni, -e mo, 'n 'yì de -hvan
=du -nu. 11-We 'li -bu 'beti le ni, -mu=v 'ye, -e mo, -te 'n mu la Jrusre, 'n mu
la Nyisva da mo, e 'yee -nyrɔwi ni -pu -tu 'v 'huen le ni -hi. 12Nyiblo =du 'yì
'mu 'ye, 'n kɔ nyiblo =du 'huen-, -ba pu gble. -E =du 'yì 'mu 'ye, =bu =gbugblo
nyibli, 'ki 'li Nyisva a 'kagbau bu, kɔ, 'ki 'li Nyisva a 'kayo bu, kɔ, 'ki 'v 'a -ne
'di=c =du a -tite =du. 'N 'yì 'a -dedede -nu. 13Nyibli bu, -v yì 'mu -ti -yee -ni, v
'yì 'li-i 'li -we, bu tɔc -mo=c yì, -e mo, -ti -mu', v hle, e mo =han-ti =ni. 14Kee
'ki, kì mo -mu yì, 'n hle=e ni, -e mo, Nyisva ni -do -mu', -aan 'baunu de la, no-
kɔ -kvan 'n ni, 'tu- 'a 'hru yrayru -mu', nyibli pu le, -e 'yì -haan'hru 'pa-, no- 'n
ne. Ke- 'n ni Nyisva a -kvan a nunuo. -Ti a pepe -mu', v 'cru 'li Nyisvacrien
'kwli, -e mo Nyisva a tetecrun, kɔ Nyisva a winwlɔn-hanyu a 'crun 'huen-

'kwli, 'n p̄v=v -han-ti. 15 'Tl- de -mv', Nyisva p̄v la le, ε di la nu, ε nɔ- 'n yi -ple, kɔ, 'n kuo =wlv yi, -te nyibli -bv, v -nu, 'v kuo =ne =wlv yi. De a 'mv, ε nɔ- mɔ, nyibli a p̄p̄e -bv, -v 'sii 'v yi, 'k̄i 'v Nyisva ye', ε kɔ, 'waa de -bv, -v 'ȳi 'v yi 'sii -ni, Nyisva di -ha 'l̄i =nu 'kokunyibli 'nyi, ε 'mv =nu 'kl̄o -ha. 16 Ε nɔ- kɔ -ti, 'n̄i =tui 'v 'kl̄o, -ε di=e nu, 'na =wlv 'n̄i =ha 'mv -ti -yee -ni, 'k̄i 'v Nyisva ko -tonyibli 'hv̄en- ye'.

17-Tε 'n -hɔn la 'l̄i Jrusredic 'kwli, ε gba 'ȳi -hv̄ohvi, 't̄i- 'ε -we 'l̄i -bv -hian mɔ -mɔ, -bv mu mɔ 'l̄i Jrusre, -bv gba mɔ 'wliye, -ε di=e nu, 'mv 'na dako -Juukve -hee -ni, ε kɔ, 'mv -c̄chlun pi, 'k̄i 'v Nyisva ye'. 18-19-Tε 'n yi mɔ -c̄chlun a 'mv ni pi, 'k̄i 'l̄i Nyisva a 'kagbau bv, 'k̄i 'v 'na ȳtsiile a -ta', nyibli -hv̄ohvi -dv 'ȳi mɔ 'v 'mv 'hv̄i -ni, ε mɔ =gbugblore 'ȳi mɔ 'v -te a 'mv -ni -we. -Juukve -bi, nu- -hɔn 'l̄i Asiblugba 'kwli, 'v yee 'v 'mv bv. -Juukve a 'mv, nu- 'na =wlv -hv̄e wen, -bv di wen mɔ -mv ye', 'bv mɔ, 'n̄i nu wen de -hv̄an =dv, v 'mv wen 'mv -ti -yee -ni. 20 Kε, -Juukve a 'mv, v 'ȳi 'k̄i mɔ -ni. 'A -ti, -Juukve -bv, -v ni mɔ -tuo k̄i, -tebli -hv̄in -bv, v yru le, v p̄v le, 'n -nu, ti -mv', -ε kɔ 'ȳi 'n mu la 'v 'waa -gbolugbo gbagbu yi, bv hla=a. 21 Ε mɔ -han-ti, 'k̄i 'v -gbolugbo a 'mv yi, 'n̄i 'yaa la 'l̄i win, 'n̄i p̄v la le, -ε mɔ: 'N kuo =ne =wlv yi, -ε mɔ, nyibli -mv', -v 'kv, Nyisva di -ha -hv̄an 'l̄i =nu 'kokunyibli 'nyi, ε 'mv =nu 'kl̄o -ha. Nɔ- kɔ -ti 'a p̄u ke 'mv -bati le. =Bi -ti a 'mv, 'n hla la, ε mɔ ȳinyrede =ni?»

22-Tε Pɔlv p̄v 'k̄i le, -ε -bi -gv̄lunuma Felisi, -ε yi -tebli -hv̄ohvi, 'k̄i 'v nyibli -mv', -v kuo -Yusu =wlv yi a -ta', ε wen: «Ba -gbe. 'Bv mɔ, 'seyo a nyiblo gbagbu Lisiasi, 'bv -di, 't̄i- 'mv -bati -bv =tu 'be.» 23-Ε -bi, ε lee ne 'a 'seyo a ye'nanyv -bi, 'k̄i bv =tu Pɔlv 'yie, =wi yi =jiklapı, kee, bv -ha=a me le, bv na le, ε kɔ, bv -ha 'a n̄inatumupu me le, bv -hee =ne.

-Te Pɔlv hlee 'l̄i -gv̄lunuma Felisi kɔ 'a n̄ugba Drusili -mɔ

24-Tε -nyrɔwı gbi -hi, -ε -bi -gv̄lunuma Felisi kɔ 'a n̄ugba Drusili 'hv̄en-, v di Pɔlv 'ye mɔ. 'A n̄ugba a 'mv, ε mɔ -Juukveyrɔwl̄o =ni; 'v da Pɔlv, 'v 'beti=e, 'k̄i 'v -Yusu 'Klisu a =wlv a yikuole a -ta'. 25-Ε -bi Pɔlv -tua hihle, 'ε ne=e -mɔ le, -ε mɔ, -tonyiblo blee yi, bv -tuu 'v Nyisva, kɔ, bv yi 'a diɔnɔ a naale. -Te ε hla=a, -ε mɔ, Nyisva di p̄vv nyibli -bati le, -ε -bi hvanno bi 'l̄i -gv̄lunuma Felisi 'kwli, ε wen: «-We 'l̄i -bv mu 'k̄i ni. 'Bv mɔ, 'n̄i kɔ ti de, 'n di -mv 'n̄i da.» 26 Ε nɔ- -mɔ -bi, 'a =wlv 'ye=e ni, -ε mɔ, Pɔlv di -nyi=e 'wliye. Ε nɔ- nu=o, 'ε 'cibi 'v 'a dida, -ε di=e nu, v 'mv toto p̄v.

27 Ε nɔ- ε nu -nunu, 'ȳi ni 'hv̄en, 'ε -hi, 't̄i- Romakve 'v ya -gv̄lunuma yrayru, 'ε bi 'v gbata k̄i, 'k̄i 'v Felisi a -ta'. -Gv̄lunuma a 'mv, 'a 'nyre mɔ Pɔkiusi Fetusi. Felisi -mɔ -bi, ε -hv̄e bv blee -Juukve a pl̄o. Ε nɔ- nu=o, 'k̄i ε 'ȳi Pɔlv =jt̄ -ha.

Pɔlv wen 'ni, Romakve a 'k̄iun gbagbu, nɔ- -bv p̄vv =ne -bati le

25 1-Tε -gv̄lunuma Fetusi a 'mv, ε nyre 'l̄i Sesalidic 'kwli, 'a -nyrɔwı ni ta a -nyrɔwɔ, -ε -bi 'k̄i ε mu 'l̄i Jrusredic 'kwli. 2 'K̄i Nyisva a

-cohlunpinyu gbagbi kɔ -Juukve a ye'nanyu 'hvən-, v pvv 'lɪ-i Pɔlv a -hawi, 'v lee -gulvnuma Fetusi a 'mu, v wen: ³ «-A -hvə=e ni, -bu ya -a mu Pɔlv yɪ, 'kɪ 'nɛ- Jrusrə.» Kεε, sεyɪ-sεyɪ, v -yra=a ni, -e mɔ, Pɔlv 'bu ni 'hru wlɔn, v 'mu=v 'la. ⁴ Kεε, Fetusi =tu =nu =wɔn, ε wen: «'Kɪ 'lɪ Sesalɪ, 'kɪ Pɔlv ni 'lɪ =jɪ. 'Na 'mumu a 'mu -bv, 'n 'tɪe mi Sesalɪ ni. ⁵ A -ti, 'aan nyibli gbagbi bv kue 'mu =wien, -e di=e nu, Pɔlv 'bu nu de -hvan =dv, v 'mu 'lɪ-i -ti -yee -ni.»

⁶ -Te ε nu -nyrɔwɪ ni =bhɛn=bhɛn, -hvv -nyrɔwɪ ni -pu, 'kɪ 'lɪ =nu 'nyɪ, -e -bɪ ε =hian -mɔ, 'e mu 'lɪ Sesalɪ, -Juukve a nyibli gbagbi 'v kve=e =wien. -Te -nyre -nye, -e -bɪ ε ni bv, 'kɪ 'lɪ 'a -batigbata 'kwli, 'e lee ne 'a 'seyo, 'kɪ bv ya 'lɪ Pɔlv 'lɪ. ⁷ -Te Pɔlv nyre 'v, -e -bɪ -Juukve a nyibli gbagbi -ni wen, v =gla 'lɪ-i le, 'v yɪ-i -ti -yee -ni, 'kɪ 'v -tebli -hvɔhvɪ ki. Kεε, -tebli a pepe a 'mu, v ne -mɔ le, v 'yɪ 'lɪ-i 'lɪ -we, bv tɔɔ =ne Fetusi, -e mɔ, -ti a -tee =ni. ⁸ -E -bɪ Pɔlv wen ni: «'N 'yɪ -Juukve a tete =dv 'wla, 'n 'yɪ Nyisva a 'kagbau de -hvan =dv -mɔ -nu, kɔ, 'n 'yɪ Romakve a 'kun gbagbv a -ti le -hee -ni -we.»

⁹ Fetusi -mɔ -bɪ, ε -hvə bv blee -Juukve a plɔ. Ε nɔ- kɔ 'ɛ 'beti Pɔlv, ε wen: «=Bɪ -hvə -bv mu 'lɪ Jrusrə, -e di=e nu, 'mu 'lɪ -mu -bati le -pvv -ni, 'kɪ 'v -ti -bv a -ta?» ¹⁰ -E -bɪ Pɔlv =tu=o =wɔn, ε wen: «'N -hvə=e ni, 'a mu Romakve a 'kun gbagbv, nɔ- -bv pvv 'mu -bati le, 'kɪ 'lɪ 'a -batipukayu bv. -Na =gbetv, -yru ti le, -e mɔ, 'n 'yɪ -Juukve de -hvan =dv -mɔ -nu. ¹¹ 'Bv mɔ, 'nɪ nu -dedede, -e blees 'kvkvv yɪ, 'n 'yɪ le -pv, -e mɔ, v 'nɪ 'laa 'lɪ 'mu. Kεε, 'bu mɔ, -ti a pepe, v yɪ 'mu -yee -ni, 'bu 'yɪ -ti a -tee 'pa-, nyiblo =dv 'yɪ 'lɪ-i 'lɪ -we, bv pu 'mu -Juukve -jt', v 'mu 'mu 'la a -ti. 'N -hvə=e ni, Romakve a 'kun gbagbv, nɔ- -bv pvv 'mu -bati le.» ¹² -Te Pɔlv pu 'kɪ le, -e -bɪ Fetusi kɔ 'a -tɔpvnvuy 'hvən-, v 'yiye 'li. -Te v 'yiye 'li, -e -bɪ v wen: «-Te -pv le, -e mɔ, -a mu Romakve a 'kun gbagbv, nɔ- -bv pvv -mu -bati le, 'a -ti, 'kun gbagbv a 'mu, nɔ- kɔ yɪ -di 'lɪ mu..»

-Te Pɔlv hlee 'lɪ 'kun Aglipa kɔ 'a 'dιayɪ nyrɔyu Belenisɪ 'hvən- -mɔ

¹³ -Nyrɔwɪ gbi bv -hi, -e -bɪ 'kun Aglipa kɔ 'a 'dιayɪ nyrɔyu Belenisɪ 'hvən-, nu- 'ya Sesalidɔ 'kwli, 'v di Fetusi yɪ -mɛ -mɔ. ¹⁴ -Te v -hi 'kɪ 'v -nyrɔwɪ gbi, -e -bɪ Fetusi lee =ne Pɔlv a -ti, ε wen: «Nyiblo =dv ni 'nɛ-, Felisi 'yɪ-i =jɪ -ha, 'e -mu. ¹⁵ -Te 'n mu la 'lɪ Jrusrə, Nyisva a -cohlunpinyu gbagbi kɔ -Juukve a ye'nanyu, nu- pu la 'mu 'a -hawi, 'v lee 'mu, -e mɔ, bv 'hri 'lɪ 'mu wlɔn, -e mɔ, ε nu de -hvan, -e blees 'kvkvv yɪ. ¹⁶ 'N -hihia la =nu kle, -e mɔ, -a mu Romakve, -aan tete =ni, 'kɪ nyiblo -bv, v yɪ -ti -yee -ni, bv kɔ 'hru, bv -hihia 'a -tiyeeenyu kle, 'kɪ 'lɪ -batipvule', 'ti- -a 'mu -bati 'be.

¹⁷ -Te 'n pu 'kɪ le, -e -bɪ 'n kɔ =nu 'hvən-, -a di 'nɛ- Sesalidɔ 'kwli. 'N 'yɪ 'lɪ ke' le -mu, -te -nyre -nye, 'nɪ mu 'lɪ -batipvule', 'nɪ lee 'na 'seyo, -e mɔ, bv ya 'lɪ Pɔlv 'lɪ. ¹⁸ -Te Pɔlv a 'mu, ε -nyre, ti ni -do a ti 'yri, -e -bɪ 'a yraanyibli 'du ye', 'v -tva 'a -ti a yeele. Kεε, yunyre-tebli a pepe -mv', 'n yɪ la 'lu -mɔ le -hie, v 'yɪ la=a 'a =dedede a -ti -yee -ni. ¹⁹ Kεε, de v yɪ 'v kɪ -hlee -ni, ε

no- mo, -te v ni nyisvade a nunuo, ε kɔ, nyiblo =dv, v deε -Yusu, -ε 'kv la, no- Pɔlv pu le, -ε 'hri 'kłɔ. ²⁰-Te =bv di mɔ -batidu a 'mv, 'a 'bibe nu, 'n 'yɪ la-a -yi. Ε no- nu=o, 'nι 'beti la Pɔlv, 'bv mɔ, 'bv -hvε la-a, bv mu la 'lι Jrusre, -a 'mv la 'lι=ι -bati le -pvv -ni, 'kι 'v -tèbli a 'mv a -ta'. ²¹Kee, ε wen 'nι, ε -hvε =bv gba 'lι=ι -a mv Romakve a 'kun gbagbu yi, ε 'mv=v -bati le -pvv -ni. Ε no- nu=o, 'nι lee 'na 'seyo, -ε mɔ, bv =tu=o 'ye, 'kι 'lι =jikayu bv, ε 'mv=v gba -gbagba, -nyrɔwɔ -mv', 'n -we 'lι =bv gba 'lι=ι -aan 'kun gbagbu yi, ε 'mv 'v nyre.»

²²-ε -bi ke- 'kun Aglipa pι Fetusı yi, ε wen: «'Na 'mumu, 'n -hvε =bv 'wιn 'a win.» -ε -bi Fetusı wen: «-Ijuja, -di -hvan 'a win 'nι 'wιn.»

²³-Te -nyre -nye, Aglipa a 'mv, ε kɔ 'a 'dtayi nyryyu Belenisı 'hvεn-, -te v yi ni di, -ε -bi nyibli -tva 'waa -ti a 'yι'bvalε, 'v pa 'lι -gbolugbokayu bv, v kɔ 'seyo a nyibli gbagbι, kɔ 'du a ye'nanyu 'hvεn-, Fetusı 'e lee ne 'a 'seyo bv ya-a Pɔlv yi, 'v ya-a. ²⁴-Te ε -di, -ε -bi Fetusı wen: «Kun Aglipa, kɔ 'aan pepe -bv, -v ni -tuo -bv ki, 'aan -kafinia. A yi nyiblo -bv 'nι 'ye. Ε no- kɔ -ti -Juukve a pepe -mv', -v ni 'lι Jrusredic 'kwli, kɔ, -v ni 'ne- Sesalti, 'v ya 'mv -hawi, 'v pι -cici le, 'v pu le, -ε mɔ, ε kɔ bv 'kv. ²⁵Mɔ -bv, 'nι 'ye=e 'lι=ι -dedede, bv nu, -bv blee 'kvkvu yi. Kee, -te ε pu le, -a mv Romakve a 'kun gbagbu, no- -bv pvv -ne -bati le, ε no- nu=o, 'nι pu 'lι=ι 'lι, 'kι =bv gba =ne=e yi. ²⁶Seyi-seyi, de =bv di 'cri, 'kι 'v Pɔlv a 'mv ki, =bv di -aan 'kun gbagbu yi gba, 'nι 'ye=e 'lι=ι. Ε no- nu=o, 'nι da=a, -ε di=e nu, ε 'mv -mɔ le na, ki mɔ 'a mv ye', seyi-seyi ki mɔ -mɔ 'kun Aglipa ye', -ε di=e nu, =ni 'beti=e, de 'n di 'cri, 'mv=v yi. ²⁷Ε mɔ -tee, 'kι 'lι 'mv 'yi, ε 'yi 'v le -nɔɔ -ni, 'kι =bv gba =jiklapi -aan 'kun gbagbu yi, 'tι- -ti -mv', v yi =jiklapi a 'mv -yeε -ni, =bv 'ye ni -hhiia-a kle -tee, 'kι 'lι 'crien 'kwli.»

De -bv, -ε mu la 'lu -mɔ, -te Pɔlv ne la 'a -ti -mɔ le, 'kι 'v 'kun Aglipa yi

26 ¹-ε -bi ke- 'kun Aglipa pι Pɔlv yi, ε wen: «-We 'lι -bv pu win ni, -ε di=e nu, nyibli -mv', -v yi -mv -ti -yeε -ni, =mv =nu =wɔn =tu.»

-ε -bi Pɔlv 'du dabu ye', -ε di=e nu, nyibli 'mv wien ma, v 'mv=v nua yi bv pu. -Te v ma wien, -ε -bi de -bv, -ε mu 'lu -mɔ, ε -tva 'a kle-hhiiale, ε wen: ²«'Kun Aglipa, -na -kafinia. -Tebli a pepe -bv, -ε kɔ ki -Juukve yi 'v 'mv -ti -yeε -ni, ε mɔ ke 'na plbleele -nu, 'kι =bv -hhiia ke -mɔ=c kle, ³-kɔtι -yi 'waa 'bli-tebli kɔ 'waa tete 'hvεn- ni -tee. 'A -ti, 'n nyεε -mv le, 'la =wlv, -bv pu 'mv nua yi bv -tee.

⁴Kve la 'lι 'na gblode 'yie bv, -tebli a pepe, 'n nuu 'lι 'na 'kłɔ 'nyi, -Juukve a pepe yi=e ni, -ε nu=o, 'kι 'n ni la 'lι Jrusre, 'kι 'lι 'na dakɔ 'nyi. ⁵See la, 'v yi la 'mv. 'A -ti, 'bv mɔ, 'bv -hvε=e, v -we 'lι bv hla=a ni, -ε mɔ, 'kι 'n ni la 'lι Falisi=tumu a nyibli 'nyi. Ε mɔ =tumu =ni, -ε kɔ tete -hv, 'kι 'v Nyisva a dida a -ta'. ⁶Kike -bv, v pu ke 'mv -bati le, -ε nu=o, de -mv', Nyisva pu la 'lι -aan 'baunu, ε di la nu, ε no- 'n yi -ple, 'tι- 'n kuo =wlv yi. ⁷De a 'mv, ε no- Yisraekve a =tugbi ni -pu =tu 'v 'hvεn -mv', v yi -ple, 'v kuo Nyisva =wlv yi,

-ε μο, ε di de a 'mu 'ni nu. Ε no- kɔ -ti 'v de=ε, 'tɔ kɔ -nyre. 'Kun Aglipa o, de ni -do a 'mu, ε no- 'n yi -ple, 'ni kuo Nyisva =wlv yi. Ε no- kɔ -ti -Juukve 'v pu ke 'mu -bati le. 8'A mu -Juukve, de- kɔ -ti 'a pi le, -ε μο, ε 'yi 'li=ι 'li -we, 'kι -ba kuo =ne =wlv yi, -ε μο, Nyisva di 'li nyibli 'kukunyibli 'nyi 'ni -ha, ε 'mu =nu 'klɔ -ha?

9Ε μο -han-ti =niɔ, 'na 'mumu, 'n 'ye la-a ni, -ε μο, ε no cc 'v le, 'kι -bu naa la 'li 'a -ne -dedede 'kwli, 'mu Nasaleti a -Yusu a -ti yi -wɔn. 10Ε no- 'n ni la, 'kι 'li Jrusredɔ 'kwli. Nyisva a -cɔhlunpinyu gbagbi, nu- -nyi la 'mu 'klɔ, 'kι -bu pu la -Yusu a nyibli -huɔhvɔ -jt le. 'Bu μο, 'bu pu le, υ bleee 'kvkvv yi, -ε -bi 'na 'mumu, 'n yi wen la-a ki. 11Ε kɔ ti, 'ni -tui la =nu -huen, 'kι 'li Nyisva a 'kayo a pepe bu, kɔ, 'ni ni la 'v =nu ke', 'ni yi la =nu -lee -ni, -ε μο, bu 'kee la -Yusu a =wlv a yikuole. Yru 'n pu la =nu le, ε ni la 'klɔ ki. 'A -ti, ε nu la-a ni, 'ni mi la 'li 'blugbi -bi a 'du -bi kle, 'ni -tui la -Yusu a nyibli a 'mu -huen.»

-Te Pɔlv nu -Yusu a nyiblo a -huhue, no- kɔ -ti ε ne -mo le
(*Nunu-tebli 9.1-19; 22.6-16*)

12 «Ε no- kɔ -ti, 'ni bi la Damasikvehru wlɔn, 'n kɔ 'na 'bio 'huen-. Nyisva a -cɔhlunpinyu gbagbi, nu- -nyi la 'mu 'klɔ, kɔ, υ nu- lee la 'li 'mu. 13'Kun Aglipa o, 'hru, no- 'n ni la 'kι wlɔn, muu 'v 'yru bu nyra bu a ti 'yie, -ε -bi 'n 'ye -nyre, 'ε -hɔn 'li yakɔ 'kwli, 'ε yi wlin. 'A wlinwlun -hi 'v 'yru a winwlun ni, 'ε -glaa 'li -a mu, 'n kɔ 'na 'bio 'huen-, 14-aan pepe a 'mu, =a bi =hlɔn le, 'tι- 'nι 'win win, 'ε yi 'li 'mu -mɔ -hlee -ni, 'kι 'li -Juukvewin 'kwli, -ε μο: Sɔlv o, de- kɔ 'mɔ -tui -huen 'li? -Wen 'mu yi, -wɔ yi, -te bli ni, 'ε -wen 'a kvkonyɔ a kotu yi. Kee, 'kι 'li dadvke 'kwli, -nii 'li=ι. 15-Ε -bi 'n 'beti ni: Nyiblo a 'di -bi -mɔ 'li? -Ε -bi Kvkonyɔ =tu 'mu =wɔn, ε wen: 'Mɔ -Yusu =niɔ, =tui -huen. 16Kee, 'du ye', -bu nyra bu. 'N 'hru -mu yi, -ε di=e nu, 'mu -mu 'na -kvannunyɔ -mɔ nu, de -bu, -ye ke, ε kɔ -tebli -bi -mu', 'n di -mu -tɔɔ -nt, =mu 'a -ti -mɔ le na, 'kι 'v nyibli yi. 17'N kɔ =bu te 'li -mu 'na dako -Juukve -mɔ, ε kɔ dako -mu', -v 'yi -Juukve 'pa-. 'Bu μο, =ni mu 'li =nu 'nyi, 'n kɔ =bu -tu -mu 'yie. 18'N di -mu 'ni le, =mu=υ nu, υ 'mu 'mu yru, kɔ, =mu 'li =nu halɔ 'nyi -ha, =mu 'li =nu -nyre yi gba, kɔ, =mu 'li =nu 'kuo -huin a nyiblo gbagbu Satan a 'klɔ bu -ha, =mu 'li =nu Nyisva a 'klɔ bu pu, υ 'mu 'mu =wlv yi -kuo -ni, Nyisva 'mu 'waa -tebli 'kukui -mu', υ -nu a -ti -mɔ -hru, ε kɔ, υ 'mu 'li nyibli -mu', Nyisva pu 'kibia ki, 'kι bu -he 'a nyibli 'nyi ni.»

-Ti -mu', Pɔlv hle la, 'kι 'v -Yusu kι, ε no- kɔ -ti ε ne -mo le

19-Ε -bi ke- Pɔlv pi 'kι de, ε wen: «'Kun Aglipa, -Yusu -mu', -ε 'hru 'mu yi, -ε yi la 'li 'mu -mɔ -hlee -ni, ε no- 'n =tuu 'v. 20Yi-henyibli, 'n hlee 'li -mɔ, υ nu- mɔ nyibli -mu', -v ni 'li Damasidɔ 'kwli, kɔ nyibli -mu', -v ni 'li Jrusre, 'ti- 'nι hlee 'li nyibli a pepe -mu' -mɔ, -v ni 'li Sudeblugba 'kwli, ε kɔ dako a nyibli -mu' 'huen-, -v 'yi -Juukve 'pa-. Nyibli a 'mu, 'n lee =nu ni,

'kì bu hie 'v 'waa -tebli 'kukui, v ni bu, bu -nyi 'waa 'klɔ a pepe Nyisva, ε ko, bu nu -tebli -mv', -ε tue =ne nyibli yi, -ε mo, ε mo -han-ti =ni, v -nyi 'waa 'klɔ a pepe Nyisva ni. 21-Tì a 'mv, ε no- 'n yi nyibli -lee -ni. Ε no- ko -ti -Juukue a nyibli gbagbi 'v klɔ 'mv, 'kì 'lì Nyisva a 'kagbau bv, 'v -te=e 'yi, 'kì bu 'la 'mv. 22-Kee, Nyisva, no- =tu 'mv 'yie -tutu, 'ni ye ke -nyrcwo -bv kì, 'ni 'tie ni mo, -ti -mv', 'n -yi, 'kì 'v -Yusu kì, 'mv=v hla, 'kì 'v nyibli -mv', v 'ye ni daa nyibli yi, ko 'kì 'v nyibli gbagbi yi -we. -Tì -mv', Nyisva a winwlɔn-hanyu kɔ Moise 'hvèn-, v -hla, 'kì 'v de -mv', -ε di 'v nyre a -ta', ε ni -do a 'mv, ε no- 'n hle. 23-Tì a 'mv, ε no- -bv: Wanyɔ -mv', Nyisva pu la le, ε di la ya, ε ko bu 'ye -hvèn, 'ti -ε 'mv 'kv. Ε no- ko -bv mo yi-henyiblo, -bv -hɔn 'lì 'kukunyibli 'nyi, -bv 'hri 'klɔ. Ε no- di -Juukue -nyre -nyi, ε ko dako -mv' 'hvèn-, -v 'yi -Juukue 'pa-..»

-Te Pɔlv lee la 'kun Aglipa, 'kì bu kuo la -Yusu =wlv yi

24-Te Pɔlv ni 'puple le, -ε -bi -gulvnuma Fetusi 'yaa 'lì win, ε wen: «Pɔlv, -na 'lu -hɔn 'v 'hru wlɔn. 'Crùn, =nyi, ε -hv ni diakti. Ε no- -he 'v -na 'lu 'hru wlɔn.» 25-Ε -bi Pɔlv wen: «Nyibeyu gbagbu Fetusi o, -na -kafinia. 'Na 'lu 'yi 'v 'hru wlɔn -hɔn. -Tì -bv, 'n hle, ε mo -ti a -tee =ni, ε ko 'v ni. 26-Tebli a pepe -bv, -koti 'n hle, 'kun Aglipa yi 'a pepe ni. 'A -ti, hvannu 'ni -nu=o 'mv, 'ni yi mo =ne=e yi ni -hlees -ni. 'Ni -hli-e li= -dedede 'yi kì. 'N yi=e ni -tee, -ε mo, ε yi -tebli a pepe a 'mv, -ε mu 'lu -mo ni, 'kì 'v -Yusu a -ta', -ε nu=o, -tebli a 'mv, -ε mu 'lu -mo, 'a -dedede 'yi -hli, 'kì 'v -tite =dv. 27'Kun Aglipa, -bi -ti -mv', Nyisva a winwlɔn-hanyu -hla, -pv=v -han-ti? 'N yi=e ni, -ε mo, -pv=v -han-ti.» 28-Ε -bi Aglipa -tu=o =wɔn, ε wen: «Ε 'yi 'lì ti -hvɔhvɔ =dv 'lì -hie, =mv=v nu, 'mv=v -hva, 'kì -bv -he -Yusu 'Klisu a nyiblo.» 29-Ε -bi Pɔlv wen: «Ye -bu ε mo -te ti ne -bv, 'ye -bu ε 'yi -te ti ne -bv 'pa-, 'n de Nyisva ni, 'kì 'v -na -ta', ε ko 'kì 'v nyibli a pepe -bv, -v pi 'mv nva yi bu a -ta', -ε di=e nu, -te 'n ni 'mv, v 'mv 'mv le ni -we. Kee, v 'ni 'pvv 'lì =nv -jt' le.» 30-Te Pɔlv pu 'kì le, -ε -bi -gulvnuma bi 'lì yi, 'kun, ko 'a 'diayi nyrcyu Belenisi 'hvèn-, ko nyibli a pepe -mv', -v ni 'v -two a 'mv kì, v 'du ye, 31-'v bii yi, -ε -bi ke- v pi: «Nyiblo -bv, ε 'yi -dedede -nu, -ε blee 'kukuu ko -jt' 'hvèn- yi.» 32-Kee- 'kun Aglipa pu, 'ε yi -gulvnuma Fetusi -lee -ni, ε wen: «Nyiblo -bv, -a di wen=e bu 'ni te, 'bv mo, 'bv 'yi wen le -pv, -ε mo, Romakue a 'kun gbagbu, no- -bv pvv =ne -bati le.»

-Te v gbe la 'lì Pɔlv Rɔmudic 'kwli

27 1)V -yra la=a ni, -ε mo, -a di mu la 'lì Rɔmv, 'kì 'lì Yitaliblvgbba 'kwli, 'v -ha 'lì Pɔlv kɔ -jiklapu -bi 'hvèn-, 'v -tu 'lì -nv 'seyo a ye'nanyɔ -bi -jt' bv, -ε mo 'seyo a nyiblo gbagbu a -seke, ε 'mv =nv Rɔmudic 'kwli gba. 'Seyo a ye'nanyɔ a 'mv a 'nyre mo Suliisi. 'Kì ε ni 'lì Romakue a 'kun gbagbu a 'seyo 'nyi. 2-A 'ya 'lì 'mv 'kwli. 'Mu a 'mv, 'kì ε -hɔn 'lì Adramitidic 'kwli. Ε ko bu 'yraa Asiblvgbba -hlɔn le, -ε di=e nu, ε 'mv ble

-nyinyra -ni, 'ki 'v Asiblugba a 'wafi a gblegble yi ble. ·Te -a yi ni mi, -a kɔ Alitakı 'hvən-, -a mu -mu. 'Ki nyibeyu a 'mv, ε kɔ 'l Tesaloniki, 'ki 'l Masedvəniblugba 'kwli. ³·Te -nyre -nye, -ε -bi -a nyre 'l Sidədiç 'kwli ni. 'Seyo a ye'nanyɔ Suliusı -ni wen, ε nve Pɔlv a de ni. Ε no- nu=o, 'ε -ha-a me le, 'ε 'hri 'l 'mu 'kwli, -ε di-e nu, ε 'mu 'a nunatumupu 'ye, -tebli ni -tie -mu', ε 'yi -kɔ, v 'mu =ne=e -nyi. ⁴·Te ε -hi, -ε -bi -a bi 'hru wlɔn. Kee, pepe -wen -a mu yi diaki. Ε no- nu=o, =a 'bee ki, =a naa 'l Sipreblugba 'hvi. Ε mo 'niedugbo gbagbu =niç. Ε no- kɔ 'kibia -bi, 'ki -a na 'l, -te pepe 'yi 'l -hvvi -ni a -ti. ⁵'Tl-, 'yrukutıç -mu', -ε ni 'v Silisiblugba kɔ Pafiliblugba a -gbati, =a 'be=e -tiç, =a nyre 'l Mila, 'ki 'l Lisiblugba 'kwli. ⁶'Ki 'seyo a ye'nanyɔ -ni wen, ε 'yee 'l 'mu -bi. 'Ki ε -hɔn 'l Alesadri, 'ki 'l Esipublugba 'kwli. 'Ki ε mi 'l Yitaliblugba 'kwli. 'Mu a 'mu, ε no- kɔ 'kwli 'seyo a ye'nanyɔ 'yaa 'l -a mu 'l.

⁷'Ki 'l -nyrɔwi -hvɔhvui 'kwli, -aan -ne 'mu 'ni -hu=o la. 'A -ti, -a 'ye -hvən -yeye, =a 'be Kinididıç 'yi. ·Te pepe 'ye ni wen -a mu, 'ki -ba 'sii 'v yi, -ba mu, ε no- kɔ -ti -a 'bee ki, =a naa 'l Kletiblugba 'hvi, -ε mo 'niedugbo gbagbu, =a naa 'l a 'kibia -bi 'mu ki, -ε kɔ ki pepe 'yi 'l -hvvi diaki, =a -hi Salumɔnɔ le. ⁸Pepe a -ti, =a ni -hvən a 'yiye le, =a mi gbeegbɛ, =a nyre 'l 'wafi -mu', v dee =Haan'wafi yi, -ε 'mve Lasedıç yre.

⁹'Yru a yinyre-ti, -a 'waan la ti -hvɔhvui 'hru wlɔn. Ti -mu' -kɔ 'yri pepe yi 'v -hii -ni diaki, no- nyre 'v. 'A -ti, 'mu a gbugba 'yakla ni diaki. Ti -mu', -Juukve yi 'v =cii -ni, 'a ti -hi la ni. Ε no nu=o, Pɔlv 'ε -gbeε =nv, ε wen: ¹⁰«-A 'bio -na o, 'n yi=tı 'ni 'ye, -ε mo, 'dagba -bu, ε di 'ni 'yakla -ni. 'Mu -bu, ε kɔ 'a gbugba-tebli, kɔ -a mu 'hvən-, -a -we 'l -ba -we bu ni.» ¹¹Kee, -ti -mu', 'munaanyɔ gbagbu, kɔ 'mukɔnyɔ 'hvən-, v -hla, ε no- 'seyo a ye'nanyɔ kuo -wlvi yi, 'ε -hi 'v -ti -mu', Pɔlv hla wen. ¹²'Wafi a 'mu yi, ε 'yi -tεε -nu, 'ki 'mu bu ni 'v, ce kɔ pepe gbagbu a ti bu nyre 'v. Ε no- nu=o, nyibli -hvɔhvui, -v ni 'l 'mu a 'mu 'kwli, 'v hle=ε, -ε mo, bu -hɔn 'v -te a 'mu -wlu, -ε di-e nu, 'bu -we 'l=tı, v 'mu 'l Fenisidıç a 'wafi yi nyre, -ε ni 'l Kletiblugba ni -do a 'mu 'kwli. ·Te 'wafi a 'mu, ε ni 'v, 'ki 'yru pu 'l -gbu, 'ki 'l 'yru a bupeele a diidekibia ki, kɔ 'a kamlakibia ki 'hvən-. Ε no- nu=o, 'ki pepe 'ye ni -hii 'l diaki, 'mu a nyibli 'v pu le: «Ε nu -tεε, -ba nyre 'l, 'ti -ce kɔ pepe gbagbu a ti 'mu 'v nyre.»

-Te duduo bi 'l 'yru ki

¹³Ti a 'mu 'yri, -ε -bi pepe gbi -hɔn 'l 'yru a bunyraale', 'ε -tva -hihiie. -ε -bi nyibli -mu', -v ni 'l 'mu 'kwli, 'waa =wlt 'ye=e ni, -ε mo, de -mu', v pu wen 'l, ε no- v di nu. Ε no- nu=o, 'mu a du -mu', -ε ni=e, 'mu 'e nyre bu, 'v -ha-a 'nie, =a -tva mumuo, =a 'yree Kletiblugba =hlɔn le. ¹⁴·Te -a yi 'ki ni mi, ti ni -do a ti 'yri, -ε -bi duduo -hɔn 'l 'yru a 'hrule a kamlakibia ki, 'ki 'l dugba 'lu, 'ε -tva -huhuo diaki, ¹⁵'ε -tva 'l 'mu a yiblə'bliile, 'ki 'l 'yru ki. Ε no- nu=o, =a 'yi 'l 'a yi-wunwɔn 'l -we. 'A -ti, -a -ha pepe a 'mu me le,

-te ε 'yee 'lɪ, 'ε gba 'lɪ -a mv. ¹⁶-Tɪ a 'mv, ε nɔ- nu=o, =a naa 'lɪ 'nidugbo, v dees Koda, 'a 'yru a bonyraale'. 'Kɪ pepe 'yɪ 'lɪ -hv. 'Kɪ 'lɪ 'mu a -moko 'yri, ε kɔ 'blagbi, 'ε mve 'lɪ bv. -A 'ye -hvɛn, -a -jri 'blagbi a 'mv, =a 'yaa 'lɪ=ɪ 'mu 'kwli, =a mva=a bv, -ε di=e nu, 'yru a 'dvi 'nɪ -ha-a yɪ nyre. ¹⁷-Te v 'yaa =nɛ, 'v nu 'pati, 'v =glaa 'lɪ=ɪ 'mu le. U yɪ pie hvannv, 'kɪ bv bi 'lɪ Libibluvgba a 'yrukutɪ -mv', -ε kɔ kɪ 'pwon -hvʊ 'lɪ. Ε nɔ- kɔ -tɪ 'mu a danu -mu', v pu yɔ', 'v =tɪ=ne, 'v -ha pepe me le, -te ε 'yee 'lɪ, 'ε gba 'lɪ -a mv. ¹⁸Pepe a 'mv, ε 'tɪε -wen -a mv yɪ diaki. Ε nɔ- nu=o, -te -nyre -nye, 'v -tva 'mu a gbugba-tebli -bi a 'nie a lepupvv. ¹⁹-Te -nyre -nye de, -ε -bi v pu 'mu a -tebli -bi 'nie le de, danı bi 'lɪ yɪ, 'pati, kɔ ti. ²⁰-A 'yɪ 'yru kɔ nyahro 'hvɛn -ye, 'ε gba -nyrɔwɪ. Pepe bv 'tɪε nɪ 'kli kɪ a -tɪ, -a 'yɪ 'kɪ=ɪ =wlv yɪ -kuo -ni, -ba di 'v wlɔn -ta.

²¹Nyiblo =dv 'yɪ de -di, 'ε gba -nyrɔwɪ, -ε -bi Pɔlv 'du ye', 'ε nyra bv, ε wen: «A 'bio -na, -te 'n hle mɔ=o, -ε mɔ, -ba nɪ mɔ 'lɪ Kletibluvgba bv, a kɔ ba pu mɔ 'mu nva yɪ bv. 'Bu mɔ, 'ba pu mɔ 'mu nva yɪ bv, -a 'yɪ wen 'lɪ=ɪ 'lɪ -we, -ba 'ye wen -hvɛn -bv, -a yɪ 'kɪ 'ye. ²²'N nyee ne 'a mu le, 'aan =wlɪ 'nɪ 'bie 'lɪ -hlɔn, -ε nu=o, nyiblo =dv 'yɪ 'lɪ=ɪ 'lɪ -we bv 'waan ne 'a -hvnhlvn, kee, 'mu nɪ -do -bv, ε nɔ- di 'wan. ²³Ε mɔ -han-tɪ =nɪ, -kɔti Nyisva -bv, -ε mɔ 'na Kukɔnyɔ, kɔ, -ε kɔ -kvan 'n ni, 'a lelenyɔ 'hru 'mu yɪ, 'kɪ 'lɪ 'tɔlvwɔ -bv 'kwli, ²⁴'ε lee 'mv, ε wen: Pɔlv, =nɪ 'pie 'lɪ hvannv. -Blee yɪ, -bv nyre 'lɪ Romakvɛ a 'kun gbagbv yɪ. 'Ya 'v 'lu de, Nyisva 'wɪn -na lenyaawin nɪ, 'ε wen=e kɪ. 'A -tɪ, nyibli a pepe -bv, -v kɔ -mu 'hvɛn-, a nɪ 'nɛ- 'mu -bv 'kwli, 'waa 'yee -dv 'yɪ 'lɪ=ɪ 'lɪ -we bv 'kv. ²⁵'A -tɪ, -a 'bio -na, 'aan =wlɪ 'nɪ 'bie 'lɪ -hlɔn. 'N kuo Nyisva =wlv yɪ. -Tɪ -bv, 'a lelenyɔ lee 'mv, ε di 'nɪ -nue -ni. ²⁶Kee, -aan -ne 'mu -bv, 'kɪ 'lɪ 'nidugbo =dv 'yie, 'kɪ ε di 'lɪ -wɛe -ni.»

²⁷Ε mɔ la 'kɪ 'tɔlvwɪ nɪ -pu -tu 'v -hen a 'tɔlvwɔ =nɪ, kee, pepe 'tɪε gbe 'lɪ -a mv 'yru kɪ. 'Yrukutɪ a 'mv, v dees =ne Adria. Muu 'v 'tɔ-heyri 'yie, -ε -bi 'munaanyv yru=o nɪ, -ε mɔ, -a yɪ 'mve 'gbahlɔn yre, ²⁸'v mva 'plikuo 'pati -mɔ bv, 'v pu=v 'nie, -ε di=e nu, -te 'nie nu 'kwlibuhvhłɔ, v 'mu=v 'ye. -Ε -bi v 'ye=e nɪ, -ε mɔ, 'yrukutɪ a 'mv, 'a 'kwlibuhvhłɔ mɔ 'metriwɪ a (37) -wlv -tu 'v -pu -tu 'v -hlɔn'hvɛn. -Te 'mu mu 'lɪ ye' de gbe, -ε -bi v pu=v 'nie de. -Te v pu=v 'nie, -ε -bi v 'ye=e nɪ, -ε mɔ, 'a 'kwlibuhvhłɔ mɔ 'metriwɪ a (28) -wlv -tu 'v -bhien=bhien. ²⁹U yɪ pie hvannv, 'kɪ -aan -ne 'mu bv =gbɛe 'hi yre. Ε nɔ- kɔ -tɪ 'v pu 'mu a dui nɪ -hen 'nie, 'kɪ 'lɪ 'mu a 'mu a -moko 'yri, 'v nɛe 'kɪ =wlɪ le, 'v -hvɛ=e, 'kɪ -nyre bv -nye 'wuwłt. ³⁰'Munaanyv -hvɛ=e nɪ, bv bi 'lɪ 'blagbi 'kwli, bv 'gba cigbe. Ε nɔ- kɔ -tɪ, 'v pu 'blagbi a 'mu 'nie. Ε mɔ 'lɪ -yruku 'kwli =nɪ, v nu 'lɪ=ɪ 'lɪ. =Nɪ 'ye=e -wen, 'mu a dui nɪ -hen a 'mv, -v nɪ 'lɪ 'a -moko 'yri, ε nɔ- v mi =wlɛ mɔ, v 'mu 'lɪ=ɪ 'lɪ 'yri gba. ³¹Kee, ke- Pɔlv pi 'seyo a nyiblo gbagbv, ε kɔ 'a 'seyo 'hvɛn -yɪ, ε wen: «'Bu mɔ, nyibli -bv 'bv 'yɪ 'nɛ- 'mu -bv 'kwli bv -ni, a 'yɪ 'lɪ=ɪ 'lɪ -we, ba wa.» ³²Ε nɔ- mɔ 'seyo bv 'be 'pati -mv', v -nu, v mva 'blagbi a 'mu ble, 'v -ha-a me le, 'ε -mu.

³³-Tε -nyre yι nι -nye, -ε -bi Pɔlv da nyibli a pepe nι, ε wen: «N nyee ne 'a mu le, ba di de, -ε nu=o, -te a 'kee la 'li de a didie, ε -we 'kι 'li -nyrɔwi nι -pu =tu 'v -hen. ³⁴A -ti, 'n nyee ne 'a mu le, ba di de. 'Ba -hue ba pu -hunhlv, -ε -bi ba di de. 'N yι 'a mu 'nι -lee -nι, -ε mɔ, nyiblo =du a 'lu-pupui a 'yee nι -do 'yι 'lι= 'lι -we bu 'wan.» ³⁵Bu pu 'kι le, -ε -bi ε 'du 'floc ye', 'e -nyi Nyisua 'wio, 'kι 'v nyibli a pepe ye', 'e 'be=e =tιc le, 'tι- 'e -tva 'a didie. ³⁶Ti nι -do a ti 'yri, 'kli bi nyibli a pepe yra le, 'v -tva de a didie. ³⁷-A mu nyibli a pepe -mu', -v nι 'lι 'mu a 'mu 'kwli, -a -we 'lι nyibli a (276) -hɔtrɔwi nι 'huen ne nyibli a -wlt nι ta =tu 'v -pu =tu 'v -hlon-do. ³⁸-Tε v di de, v =mla, ε no- mɔ dili-tebli a ble a pepe -mu', -ε nι 'lι 'mu 'kwli, bu pu=v 'nie le, -ε di=e nu, 'mu 'mu 'huhue -nι.

-Te 'mu bi la 'li 'hi 'nyt, ε we la

³⁹-Tε -nyre -nye, -ε -bi 'munaanyu tεe 'li 'gbahlɔn nι, kεe, 'blugbakvutιo bu di 'li kι 'hru -nι, v 'yι= -yi. Kεe, v 'ye=e nι, -ε mɔ, 'yru pu 'li -gbu, 'tι- 'yrukvutιo a 'mu, ε dva kibuwéenle. -E -bi v -yra=a nι, bu =te=e 'yi, bu nu=o, 'mu bu -gbi -tute -mu', 'nie 'yι 'v 'kwli bu -hloc -nι, ⁴⁰'v =wle 'mu a dui, 'v hie 'li -nu 'yru -mɔ ble, 'tι- 'v =wle wanu -mu', -ε pi 'v 'mu 'hru wlɔn le, 'v pu danu yο', 'kι 'lι 'mu a 'mia'yri, -ε di=e nu, pepe 'mu 'li 'mu 'gbahlɔn yι -gbaa -nι, 'v mi 'li 'gbahlɔn yι. ⁴¹Kεe, 'niekvutιo =du, -ε ko -mɔ 'puwɔn -huv 'li, 'kι v nyre 'v 'nι-hlin 'yakli nι 'huen -gbati. 'Kι 'v -tite a 'mu, 'kι 'mu -gbii 'v. 'A 'luyikvutιo, no- bi 'li 'puwɔn 'nyi. ε nu=o nι, 'mu a 'mu, 'e 'yι 'li -ta-hvnjhɔn 'li -we. 'A -ti, 'a ke'de, no- 'yru a 'dvi wuwa le.

⁴²-Juklapu a pepe -mu', 'seyo -hue bu 'lila -nu le, -ε di=e nu, 'a nyiblo =du 'nι -ha lu, ε 'nι -ha -nu -jι' -ta. ⁴³Kεe, Romakve a 'seyo a ye'nancy -mu', ε no- mɔ -bi, ε -hue bu wa Pɔlv, -kɔti ε nve ne 'a de nι. ε no- nu=o, 'e 'yι 'seyo me le -ha, 'kι de -mu', v yι 'lu -mɔ le -hie, bu nu=o. ε no- ko -ti, 'e lee nyibli -mu', -v yι lule, bu mɔ yι-henyibli -mu', -bu bi 'nie, v 'mu 'li 'gbahlɔn mu. ⁴⁴-U -bi -mu', -v yι lule -yi, v ko bu pe 'v 'plaunkabi kι ble, ε ko 'mu a tikabi 'huen-, v 'mu 'li 'gbahlɔn mu. De a 'mu, ε no- 'waa pepe, v -nu, 'v mu 'li 'gbahlɔn. -Dedede 'yι nyiblo =du le -hren.

De -mu', -ε nu la Pɔlv, 'kι 'li 'nidugbo -mu', v dee Maliti ki

28 ¹-Tε -a nyre 'li 'gbahlɔn, -dedede 'yι nyiblo =du le -hren, 'kι -a 'wun 'li, -ε mɔ, 'nidugbo a 'mu, 'a 'nyre mɔ Mahti. ²Nyibli -nι 'li 'blugba a 'mu kι, v 'ble -a mu kva -tee. 'Nu yι 'v 'nι bi, ce yι 'nι -ti. 'A -ti, v 'tie na, 'v da -a mu, -a 'mu na 'wen, ³Pɔlv 'e 'du klaklidu ye', 'e pu 'li= -tɔ. ε no- ko 'kwli hre -hɔn 'li, hihiu a -ti, 'e mle 'a dabu, 'tι- 'e -pete=e -mɔ le, ⁴-Tε nyibli -mu', -v ko 'blu a 'mu, v 'ye hre a 'mu, -ε -pete 'a dabu -mɔ le, -ε -bi ke- v pu 'waa diɔnv le, v wen: «Nyiblo -bu, ε di mɔ -balvnyɔ. ε no- nu=o, -han-ti -hɔn, 'e 'yι 'yru -hie, kεe, 'kuo -di=e 'la.» ⁵Kεe, Pɔlv bubla 'a dabu a 'mu, hre 'bue -mɔ bu nι, hre a 'mu 'e bi 'li 'tɔ. Hre a 'mu, 'a 'nyi 'yι

'v=v =dedede 'hvi -nuu -ni yruyru. 6 Nyibli -mu', -v n̄i -tuo ki, v wen 'n̄i, 'a dabu di 'n̄i =pu, ε kɔ, ε di bi =hlɔn, ti n̄i -do a ti 'yri, ε 'mu 'kv. Kεε, -te v -ple 'v ti -hvi hvi le, -ε -bi v 'ye=e nt, -ε mɔ, -dedede 'ȳ lu -mɔ -mu. Nɔ- mɔ bu -ha win kle, bu pu le, -ε mɔ, Pɔlv mɔ 'ku -bi =niɔ.

7'Mvε 'v -te a 'mu ȳi, 'k̄i 'blugba a 'mu a -gulunuma a -yaa ni 'v. -Gulunuma a 'mu, 'a 'nyre mɔ Publius. Nɔ- 'ble -a mu kva -tεε, 'k̄i 'l̄i 'a 'kayu bv, -a -hi 'l̄i -nyrɔw̄i ni ta. 8 Publius a 'mu, 'a 'bat a 'hvi ȳi 'n̄i hren. 'A -ti, ε pe bv, -teklekwl̄i -ni=e, Pɔlv 'e mu=o 'ye mɔ, 'e pu=v dabu 'lu bv, 'e da Nyisva, 'a 'kvε 'e -we. 9 -Te de a 'mu, ε -hi, -ε -bi 'hvi hrennyibli a pepe, -v n̄i 'l̄i 'blugba a 'mu 'kwli, v di 'v Pɔlv 'hvi -we, 'waa 'kvε 'e -we, 10 'v -nyi -a mu 'v=tuule a gblegle, muu 'v ye', -tebli a pepe, -a -hue, 'k̄i 'v -aan 'dagba a -ta', 'v -nyi -a mɔ=c.

-Te Pɔlv nyre la 'l̄i Rɔmvudɔ 'kwli

11 'Niedugbo -bv, -ε mɔ Maliti, -a -hii 'l̄i -hɔnpv̄i ni ta. -Hɔnpv̄i ni ta a 'mu, 'a 'lu-yreel̄e', -ε -bi 'mu -hɔn 'l̄i Alesadridɔ 'kwli. Nɔ- gba -a mu. 'Mu a 'mu, 'a 'nyre mɔ Diosiki. 'K̄i ε ni la 'l̄i 'niedugbo a 'mu, 'a 'waft =du ȳi, ce a ti 'yri. 12 ε nɔ- gba -a mu, -a nyre 'l̄i Silakusidɔ 'kwli, -a -hii 'l̄i -nyrɔw̄i ni ta. 13 -Te -a -hɔn 'l̄i -wlu, -a 'yraa 'gbahlɔn le -yraayraa, -a nyre 'l̄i Yrekiodɔ 'kwli. -Te -nyre -nye, -ε -bi pepe -mu', -ε -hɔn 'l̄i 'yru a bunyraale', ε -tua -hihie, ε nu=o, -a -hii 'v -nyrɔw̄i ni 'hven 'nie ki, 'ti- -a nyre 'l̄i Pussolidɔ 'kwli. 14 'K̄i 'l̄i 'dɔ a 'mu 'kwli, -a yee 'l̄i -Yusu a nyibli bv, 'v lee ne -a mu, 'k̄i -ba -hii 'v =nu 'wee 'mumu 'hvi, -a wen=e ki. -Te 'wee a 'mu, ε -yre, -ε -bi -a bi 'hru wlɔn de, -a mi 'l̄i Rɔmvudɔ 'kwli. 15 -Te -Yusu a nyibli, -v n̄i 'l̄i Rɔmvudɔ 'kwli, v 'win, -ε mɔ, 'k̄i -a ȳi 'l̄i di, -ε -bi v di -a mu ye 'be mɔ. -A kɔ nyibli -bi 'hven-, 'k̄i -a -ijmee 'v -tite -mu', v dee Apiusikvehru a 'Mai, -v -bi kɔ -a mu 'hven-, -a bibi ȳi bv, 'k̄i 'v -tite -mu', v dee 'Dagbi a 'Kayo ni Ta. -Te Pɔlv 'ye =nu, -ε -bi ε -nyi Nyisva 'wio, -kɔti de a 'mu, ε -nyi=e 'k̄li, 16 -a -mu -mumu, -a nyre 'l̄i Rɔmvudɔ 'kwli. -Te -a nyre 'k̄i 'l̄i, -ε -bi Rɔmvukve a 'kunpv̄ -ha Pɔlv me le, 'k̄i ε ni -do bu ni 'l̄i 'kayu -bi bv, 'seyotayu -bi 'mu=v 'yie =tu.

-Te Pɔlv ne la Nyisva a -ti -mɔ le, 'k̄i 'l̄i Rɔmvudɔ 'kwli

17 -Te -nyrɔw̄i ni ta -hi, -ε -bi Pɔlv da -Juukve a nyibli gbagb̄i ni, 'k̄i bv di 'l̄i -mɔ. -Te v 'kukue le, -ε -bi ke- ε pi =nu ȳi, ε wen: «Diayinu -na, -han-ti -hɔn, 'n̄i 'ȳi de -hvan -aan dakɔ kɔ -aan 'bainu a tete 'hven- -mɔ -nu, kεε, -Juukve a nyibli gbagb̄i klɔ 'mu ni, 'k̄i 'l̄i Jrusre, 'v pu 'mu Romakve a 'kunpv̄ -ji', 18 Romakve 'v puu 'mu -bati le, 'v 'ye=e, -ε mɔ, 'n̄i 'ȳi de -hvan =du -nu, -ε bleē 'kukuv̄ ȳi. ε nɔ- kɔ -ti, 'v -hve bv te la 'mu bv. 19 Kεε, -Juukve 'ȳi de a 'mu k̄i -wen. ε nɔ- kɔ -ti, 'n̄i pu le, -ε mɔ, Romakve a 'kun gbagbu -bv, -ε n̄i 'ne- Rɔmvudɔ 'kwli, ε nɔ- di 'mu -bati le -puu -ni. ε 'ȳi =bu -hva 'na dakɔ, -v mɔ -Juukve a -ti a yeele a -ti. 20 ε nɔ- nu=o, 'n̄i -hva=a, -bv 'ye 'a mu, 'mu 'a mɔ=c -tc -ti. 'ε mɔ -tee, 'v mva 'mu, -kɔti de -mu', dakɔ a pepe, -v mɔ Yisraekve, v kuo =wlu ȳi, nɔ- 'n̄i nyibli le -lee -nt.»

²¹-E -bi v -tu-o =wɔn, v wen: «Aan 'diayinu -Juukue -mv', -v ni 'li Sudeblugba 'kwli, v 'yi -a mv 'crien yi -ya, 'ki 'v -na -ta', ε kɔ, v 'yi nyiblo -du -lee -ni, 'ki bu lee ne -a mv -tebl -mv', -nu a -ti, kɔ, bu hla -na -ti -hvin -du. ²²Kee, -a -hve -ba pu -mv nua yi bu -tee, -e di=e nu, de -bv, -yi 'lu -mo le -hie, =mv -a mv -lee -ni, -kɔtɔ -a yi=e ni, -e mɔ, =tumudu -bv, -pi, v -wen 'a nyibli yi, 'ki 'v 'a -ne -tite -dv,» ²³v kɔ Pɔlv 'huen-, 'v pu 'li -nyrɔwɔ, -e kɔ 'kwli v di 'v yi bu -bibi -ni de.

-Te -nyrɔwɔ a 'mv, ε nyre 'v, -e -bi 'waa pepe, 'ki v mu 'li Pɔlv -mɔ. Kue 'li -nyrajru 'yie bv, -bv ye -winse k1, Pɔlv 'e -hihiε -nu kle, -te Nyisva nu -tonyibli a win a kikɔɔle. Moise a tetecriɛn, kɔ Nyisva a winwlɔn-hanyu a 'criun 'huen-, nu- kɔ 'kwli ε nee 'li, 'e hle -Yusu a -ti, v 'mv=v =wlv yi -kuo -ni, -e mɔ, -ti -mv', ε hle, ε mɔ -ti a -tee =niɔ. ²⁴-Ti a 'mv, ε -hla, -v -bi kuo =ne =wlv yi, -e mɔ, -ti a -tee =niɔ. Kee, -v -bi ni 'v, v 'ni -kuo=o li -ti a 'mv =wlv yi. ²⁵-Te v yi ni mi, v 'ni -yuyru=o win' le, 'ki 'li 'waa dɔcnu 'nyi. ε no-kɔ -ti, 'e yi la -nu -lee -ni, -e mɔ: «Nyisva a -Hiihu kɔ 'v =wɔn, -te ε nee la 'li Nyisva a winwlɔn-hanyɔ Esai 'li, 'e yi la 'li -aan 'baιnu -mɔ -hlee -ni. ²⁶Kee Nyisva a -Hiihu a 'mv, ε pi la:

Mu -bv lee dakɔ -bv,
 -e mɔ, -ti -bv, 'n di hla,
 a di 'ni 'win -tee,
 kee, a 'yi 'li=li 'li -we, ba yru=o' le;
 de -bv, 'n di nu, a di=e 'ni 'ye -tee,
 kee, a 'yi 'li=li 'li -we, ba yru=o le,
²⁷-e nu=o, dakɔ -bv, 'waa =wli 'gboklo ni dtak1,
 'v ka 'waa nu i yre,
 -e di=e nu, 'waa nu i 'ni -ha -ti 'win,
 'v ka 'waa 'yii ki,
 -e di=e nu, 'waa 'yii 'ni -ha de 'ye,
 ε kɔ, 'waa =wli 'ni -ha -ti' le yru.
 'Bu 'ye ni nu wen -tebl a 'mv,
 v di -me wen 'mv yi,
 'mv wen=e nu, v 'mv wen 'v yi 'sii -ni,
 'ki 'v 'mv ye!
 Kee- Nyisva -pv.»

²⁸-E -bi ke- Pɔlv pi de: «Ba kɔ 'a yiye, titie -mv', -e hle=e, -te Nyisva di nyibli a wuwa nu, v pu=v dakɔ -mɔ' ni -we, -v 'yi -Juukue 'pa-. U nu- -mɔ -bi, v di pu=v nua yi bv.» [29]-Te Pɔlv hla -ti a 'mv, -e -bi -Juukue -tva mumuo, 'v pi gble, 'ki 'li 'waa dɔcnu 'nyi.]

³⁰'Ki 'li Rɔmudɔ 'kwli, 'yri ni 'huen, ε no- ε -hii 'li 'a 'kayu bv. 'KAYU a 'mv, ε yi=li 'ni 'pee -ni. -Tonyibli a pepe -mv', -v -hve -bv 'ye=e, ε yi 'ble =nu kva -tee.

³¹Ε 'ni -pie=e hvannu, ε kɔ, nyiblo -du 'ni -ka-a li=li yi, 'ki bu lee nyibli le, -e mɔ, Nyisva, no- kɔo nyibli a pepe win k1, kɔ, 'ki bu tɔɔ Kukonyɔ -Yusu 'Klusv a -ti.